गढी गाउँपालिका

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

२०८०

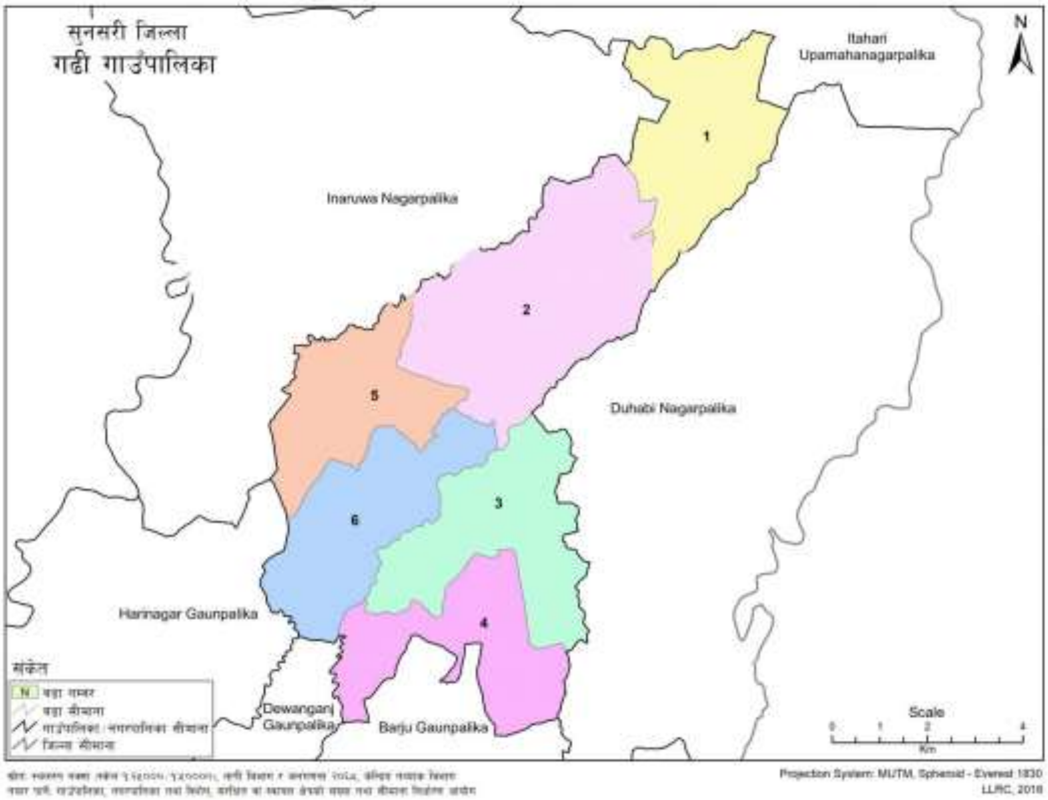

गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति

औरावनी सुनसरी

२०८०

दस्तावेज: गढी गाउँपालिका विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, गढी गाउँपालिका

तयार मिति: २०८० साल जेष्ठ

प्रकाशक: गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, गढी गाउँपालिका कार्यालय, औरवानी

प्रकाशन मिति: २०८० साल जेष्ठ

प्राबिधिक सहयोग: वातावरण तथा प्राविधिक परामर्श नेपाल, इटहरी १२ खनार

सर्बाधिकार : @ गढी गाउँपालिका

गढी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
औरावनी, सुनसरी
कोशी प्रदेश, नेपाल

मन्तव्य

गढी गाउँपालिका बाढी/डुबान, आगलागी, किरा प्रकोप, सितलहर, सडक दुर्घटना, खडेरी , माहामारी, चट्यांग, प्रदुषण, भूकम्प जस्ता प्रकोपबाट वर्षेनी धेरै जनधनको क्षति भई रहने स्थानीय तह हो । बाढी/डुबान, आगलागी, किरा प्रकोप, सितलहर, सडक दुर्घटना, खडेरी, माहामारी, चट्यांग, प्रदुषण, भूकम्प जस्ता विपदवाट विगतका बर्षहरुमा निकै धनको क्षति भएको उदाहरणहरु छन् । "जे परिआउछ त्यहि समय गरौला" भन्ने लोकोत्तिले विपदको समयमा काम नगर्ने भएको हुनाले गढी गाउँपालिकाको "**विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना**" तर्जुमा भएको छ । त्यसैले विपद व्यवस्थापनमा प्रभावकारीता ल्याई आवश्यक पूर्व तयारी गर्ने, विपदका घटनालाई प्रतिकार्य गर्ने जिम्मेवार निकायहरु विच समन्वय कायम गरि उद्धार, राहत तथा पुनःस्थापना/पुनःनिर्माणमा काम गर्न यस योजना निर्माण भएको छ । साथै गढी गाउँपालिका द्वारा विपद सम्बन्धि गाउँपालिका स्तरीय राहत कोष स्थापना गरिएको छ । योजनाले एकातर्फ पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्यका निमित्त मार्गदर्शन गर्दछ भने अर्को तर्फ स्थानीय सरकार तथा सरोकारवाला निकायहरुसँग समन्वय र सहयोगका पक्षलाई उचित स्थान समेत दिएको छ । तसर्थ यस योजनाको प्रभावकरी कार्यान्वयनको लागि सबैले आ-आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्नु हुन आग्रह गर्दछु ।

यो योजना निर्माणमा सहयोग पुर्याउनु हुने सबै सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु, सम्पूर्ण सरोकारवाला र प्राविधिक सहयोग तथा लेखन कार्यमा सहजीकरण गर्ने वातावरण तथा प्राविधिक परामर्श नेपाललाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

आश नारायण चौधरी
अध्यक्ष
गढी गाउँपालिका विपद व्यवस्थापन समिति
औरावनी, सुनसरी

बिषय सूची

भाग १ परिचय : १

१ पृष्ठभूमि........ १

१.१ गाउँपालिकाको परिचय........ २

१.२ विपद् पुर्बतायारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उदेश्य........ ६

१.३ योजनाको अवाश्यकता तथा महत्व........ ७

१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा तर्जुमा प्रक्रिया........ ८

१.५ योजनाका अपेक्षित उपलब्धीहरु ९

१.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका सिमा १०

१.७ पूर्व तयारीका लागि सामान्य मान्यताहरु........ ११

भाग २गाउँपालिकाको विपद् जोखिम :, संकटासन्नता तथा क्षेमत लेखाजोखा........ १२

२.१ विपद् जोखिमको अवस्था........ १२

२.२ बिगतका विपद्हरुको विश्लेषण १३

२.३ कानुनी, नीतिगत तथा संथागत व्यवस्था १३

२.४ प्रमुख प्रकोपहरु र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरु २०

२.५ सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्शांकन........ २४

२.६ विपद् संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण........ ३४

२.७ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण ५०

२.८ सरोकावाला सस्थाहरु........ ५०

भाग ३गाउँपालिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना :........ ५२

३.१ बिषयगत क्षेत्र........ ५२

३.२ सामान्य पूर्वतयारी योजना ६२

३.२.१ प्राथमिकता प्राप्त रणनीतिक पूर्वतयारी ६२

३.३ आपतकालीन कार्ययोजना........ ६७

३.३.१ क्षेत्र :सूचना व्यवस्थापन, समन्वय र खोज तथा उद्धार ६७

३.३.२ क्षेत्र :आपतकलिन आवास तथा गैह खाद्य सामग्री........ ७१

३.३.३ क्षेत्र :आपतकालीन स्वास्थ्य र पोषण ७५

३.३.४ क्षेत्र :खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता........ ७९

३.३.५ क्षेत्र :बन्दबस्ती ८१

३.३.६ क्षेत्र :शिक्षा........ ८४

३.३.७ क्षेत्र :संरक्षण तथा सुरक्षा........ ८८

३.३.८ क्षेत्र :खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन..९३
३.४ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना..९६
३.४.१ मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना..९६
३.५ आवश्यकताको लेखाजोखा..१०५
३.५.१ बिषयगत श्रोत साधनको आकलन..१०५
३.५.२ अन्य आवश्यकताहरु..१०९
३ १.२.५.विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता..१०९
३.५.२.२ मानवीय सहायता स्थल..१०९
३.५.२ ३.स्रोत साधनको व्यवस्थापन..११२
३.६ अन्य निकायसँगको समन्वय र सहकार्य..११३
भाग ४ योजनाको अनुगमन, मुल्यांकन तथा सिकाई योजना..११४
४.१ लक्ष्य र सूचक..११४
४.२ अनुगमन, मुल्यांकन तथा सिकाई..११५
४.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावालोकन र पृष्ठपोषण..११६
सन्दर्भ सामाग्रीहरु..११७
अनुसुचिहरु..११९
अनुसुचि १ वडाहरुको संकटासन्नता तथा क्षमता लेखाजोखा..११९
अनुसुचि २ प्रारम्भिक द्रुत सर्बेक्षण प्रतिबेदन फारम..१८९
अनुसुचि ३ :बहु-क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फारम..१९२
अनुसूची ४ वडामा रहने न्युनतम खोज उद्दार सामग्री विवरण..२०५
अनुसुचि ५ :गढी गाउँपालिकाको नव निर्वाचित पदाधिकारीहरुको-विवरण..२०७

भाग १ : परिचय

१ पृष्ठभूमि

नेपाल विपद् जोखिमको उच्च जोखिममा रहेको देश हो र विश्वको २०औं विपद जोखिमपूर्ण देशको रुपमा रहेको छ | भूकम्पको जोखिम विश्वको ११औ, जलवायुजन्य जोखिमको ४औ, वाढी जन्य विपद् ३०औ जोखिम स्थानमा नेपाल पर्ने गरेको छ | विभिन्न अध्ययनले नेपालका ८०% भन्दा बढी जनसंख्या कुनैन कुनै विपद्को जोखिममा रहेका छन् छन् भने प्रत्येक दिन सरदर औसत २ जनाको विपद् (सडक दुर्घटना बाहेक) ज्यान जाने गरेको छ | त्यसै गरि विपद् जोखिम व्यवस्थापनको राहतमुखी अवधारणा प्रतिस्थापन गर्दै विपद् पूर्वतयारी अवधारणा अनुसार विपद् जोखिम पूर्ब तयारीको स्वरूप विभिन्न क्रियाकलापहरु संचालन हुदै आइरहेकाछन | विपद् पूर्वतयारीको निमित्त विपद् समाधान गर्ने क्षमता विस्तार, योजना तर्जुमा तथा कायान्वयन, विकास गतिविधिमा विपद् जोखिमलाइ मुलाप्रभाहिकरण गर्ने जस्ता कार्यहरु पर्दछन |

विपद् व्यवस्थापनको निमित्त विपद् सामना गर्ने क्षमताको विकास संघ देखि स्थानीय तहसम्मको आवश्यकता हो | राष्ट्रिय तहमा विपद्को सामना गर्ने क्षमताको विकास भएका प्रयासलाई स्थानीय तहसम्म विस्तार गर्नु र विकास प्रक्रियामा सबै सरकरवालासँग सहकार्य गर्नु आजको आवश्यकता हो | यसै क्रममा गढी गाउँपालिकास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गढी गाउँपालिकाले सरोकारवालासँग बृहत अन्तरक्रिया गरि विपद्को सामना गर्ने संस्कारको विकास स्वरूप मुख्यरुपमा वाढीको सन्दर्भलाई लिएर यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरेको छ |

गढी गाउँपालिकामा विपदबाट   उत्पन्न हुन सक्ने असहज अवस्थामा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरि मानव जीबन र सम्पत्तिको संरक्षण गर्न व्यवस्थित र योजनावद्धरुपमा कार्य गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य हो | विगतका अनुभवका आधारमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित बनाउन विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना आवश्यक भएकोले गाउँ पालिकास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति औरवानीले गृह मन्त्रालयबाट

जारी विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्ग दर्शन, २०६७ (संशोधन २०७६) बमोजिम योजना तयार गरि लागु गरेको छ |

१.१ गाउँपालिकाको परिचय

सुनसरी जिल्लामा विद्यमान २ उप-महानगरपालिका, ४ नगरपालिका र ७ गाउँपालिका गरी जम्मा १२ वटा स्थानीय तहमध्ये गढी गाउँपालिका एक हो | गढी गाउँपालिका साबिकका औरवानी, छिटाह, मधेली र सत्तेरझोडा गरी चार वटा गाबिसहरु समायोजन गरि गठन गरिएको हो | ६ वटा वडा कायम भएको यस गाउँपालिकामा ८,५६५ घरधुरी एवं जनसंख्या ३८,७३९ रहेकको छ | यस गाउँपालिकाको पूर्वमा दुहबी नगरपालिका, पस्चिममा इनरुवा नगरपालिका तथा हरिनगरा गाउँपालिका, उत्तरमा इटहरी उप-महानगर पालिका एबं दक्षिणमा देवानाजंग तथा बर्जु गाउँपालिका रहेका छन् | यस गाउँपालिकाको केन्द्र औरावनी रहेको छ |

तराइको समथर भूभागमा अवस्थित यस गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भूभाग समथर रहेको छ | भौतीक हिसाबले २६ डिग्री २९ मिनेट ५४ सेकेण्ड देखि २६ डिग्री ३७ मिनेट ४९ सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश र ८७ डिग्री ८ मिनेट ५६ सेकेण्ड देखि ८७ डिग्री १५ मिनेट ४५ सेकेण्ड पूर्बी देशान्तरमा फैलिएको छ | वडा अनुसार गाउँपालिकाको क्षेत्रफ़ल तलिका नं १ मा प्रस्तुत गरिएको छ |

तालिका १ गढी गाउँपालिकाको राजनीतक बिभाजन

वडा नं.	समावेस भएका साबिकका गाबिस हरु	क्षेत्रफल	प्रतिशत
१	मधेली (१-९)	१०.३६	१५.३
२	औरावनी (१-९)	१७.६६	२६.१
३	छिटहा (१-४, ७,८)	११.२७	१६.६
४	छिटहा (५, ६ , ९)	९.२१	१३.६

	सत्तेरझोरा (४-७)	८.७१	१२.९
६	सत्तेरझोरा (१-३, ८, ९)	१०.४९	१५.५
जम्मा		६७.७०	१००.००

तराईको समथर भूभागमा अवास्थित यस गाउँपालिकामा उष्ण मनसुनी हावापानी रहेको पाइन्छ जहाँ जाडोको समयमा अत्यधिक जाडो तथा गर्मि समयमा पनि अत्यधिक मात्रामा गर्मि हुने गर्दछ |

गढी गाउँपालिकामा बिभिन्न जातजातिको मिश्रित बसोबास रहेको छ | यस पालिका क्षेत्रमा ७७८५ परिवारसंख्या र औसत परिवार आकार ४.७५ रहेको छ (गढी गाउँपालिका वस्तुस्थिति २०८०) | वडागत लैगिक जनसंख्या, घरधुरी तथा औषत परिवार आकार विवरणहरु तालिका २ मा प्रस्तुत गरिएको छ |

तालिका २ वडागत जनसंख्या विवरण

वडा नं.	महिला	पुरुष	तेस्रो लिंगी	जम्मा	परिवार संख्या	परिवार आकार
१	३९०१	३९८७	०	७८८८	१७८९	४.४१
२	४५२८	४६६०	१	९१८९	१९८०	४.६४
३	२५२१	२६३५	०	५१५६	११०९	४.६५
४	२३९४	२४७६	०	४८७०	९५५	५.१०
५	२२४३	२४००	०	४६४३	८९९	५.१६
६	२५२०	२६२४	१	५१४५	१०५३	४.८९
जम्मा	१८१०७	१८७८२	२	३६८९१	७७८५	४.७४

श्रोत: गढी गाउँपालिका बस्तुस्थिति, २०८०

बहु जातीय तथा बहु भाषिक संकृति रहेको यस गाउँ पालिकामा बिभिन्न जातजाति तथा भाषा बोलिने गरिएको छ | गाउँपालिका क्षेत्रमा बोलिने मातृभाषालाई तालिका ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ |

तालिका ३ गाउँपालिका भित्र बोलिने मातृभाषा विवरण

वडा नं	१	२	३	४	५	६	जम्मा
मैथली	११९७	३९७५	२९३८	३६८१	३७२०	३३३२	१८८४३
थारु	५१८३	३७६४	१२२३	२४३	११६	१२०	१०६४९
उराउ	१३	५६८	५५७	८२५	२२६	१५२६	३७१५
उर्दु	१३१३	७५	०	५०	२६१	०	१६९९
नेपाली	१०२	५३२	८७	५८	३१७	७	११०३
भोजपुरी	४०	२५१	१४	०	१	५	३११
अन्य	४०	२४	३३७	१३	२	१५५	५७१
जम्मा	७८८८	९१८९	५१५६	४८७०	४६४३	५१४५	३६८९१

श्रोत: गढी गाउँपालिका बस्तुस्थिति, २०८०

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र भएर विभिन्न खोला बग्ने गर्दछन | वडा क्षेत्र भित्र रहेका मुख्य खोलाको रुपमा गरुन, थलाहा, ढोंगा, टेन्ग्रा आदि खोलाहरु रहेका छन् भने थलाहा, ढोंगा, ज्वाला तथा गरुन खोला मिलि बन्ने खोलालाई बुढी खोला भनिने गरेको छ | गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका खोला हरुको विस्तृत विवरण गाउँ पालिकामा रहेको खोलाहरुको विवरण तालिका ४ मा प्रस्तुत गरिएकको छ |

तालिका ४ गाउँपालिका क्षेत्र बग्ने खोलाहरुको विवरण

खोलाको नाम	शुरु बिन्दु	पालिका क्षेत्रमा रहेको खोलाको बहाब क्षेत्र	अन्तिम बिन्दु	कैफियत
बुढी खोला	वडा नं २	वडा नं ३, ४ ५ र ६	वडा नं ६	वडा नं २ मा गरुन नामले चिनिने खोलाको नाम

				वडा नं ५ मा ज्वाला र वडा नं ४ र ६ मा बुढी खोलाको नामले चिनिने
गरुन खोला	वडा नं. २	वडा नं २ र ५	वडा नं ५	वडा नं २ वाट आएको गरुन खोलाको पुरानो बहाब क्षेत्र वडा नं ५ र इनरुवा सिमा हुदै जाने गरेको छ
ज्वाला खोला	वडा नं २ औरबानी क्षेत्रको पश्चिममा क्षेत्र	वडा नं २ औरवानी, र झोरा वडा नं ५ थलाहा	वडा नं ६	गरुन खोलामा बिलिन हुने र त्यस पछि बुढी खोला नामले चिनिने
ढोंग खोला	वडा नं २ भमरी क्षेत्र	वडा नं ३ र ६ मझाउ	वडा नं ६	गरुन खोलामा बिलिन हुने र त्यस पछि बुढी खोला नामले चिनिने
थलाहा खोला	वडा नं १ मधेलीको नर्भाषा क्षेत्र	वडा नं १, २, ६	वडा नं. ६	
टेन्ग्रा खोला	वडा नं १	वडा नं १, २, ३,	वडा नं ४	दुहबी गढी

	मधेली नर्भाषा	४		सिमा क्षेत्र
सुकुमारी खोला	वडा नं १ लोनिया गाउँ छेउ	वडा नं १	वडा नं १ धनपुरी	थलाहा खोलामा बिलित हुने

१.२ विपद् पुर्बतायारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उदेश्य

विपदबाट उपन्न हुन सक्ने मानबिय तथा भौतिक क्षेतिहरुलाई न्यूनीकरण एवं व्यवस्थापन गर्न त्यसको सामना गर्ने र विपद्को समयमा मानिसमाथि पर्न सक्ने प्रतिकुल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय श्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै बिभिन्न क्षेत्रसँग समन्वय तथा गाउँपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र प्रभावितहरुका आधारभूत आवश्यकतालाई समयमा नै प्रभावकारी एवं समन्वयात्मक रुपमा पुरा गराउने कार्यलाइ सुनिश्चत गर्नु, जवाफदेहियुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको समस्टिगत उद्देश्य रहेको छ| यस योजनाका अन्य उद्देश्यहरु निम्नानुसर छन्|

१. भविष्यमा हुनसक्ने विपद्लाई ध्यानमा राखी जनधनको क्षति कम गर्न समुदायमा पूर्वतयारी कार्य गर्नु,
२. विपद्मा परेका व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल खोज तथा उद्दार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु,
३. विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा सम्मानजनक जीवनयापनक लागि आधारभूत सहयोग जस्तै खाद्यान्न, आवास, शिक्षा, स्वास्थ्य, सुरक्षा जस्ता सेवाहरु उपलब्ध गराउनु
४. उपलब्ध न्युनतम साधन-श्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै आवश्यक पर्ने थप साधन-श्रोतको खोजि गरि संघ, प्रदेस, जिल्लावाट आएका सहयोग, निर्देशन कार्यविधिहरुको पालन गर्नुका साथै गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिवाट भएका निर्णयको कार्यान्वन गर्न सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाहरुसग समन्वय गरि विपद् प्रभावित समुदायलाई सहयोग गराउने,
५. संकटासन्न समुह महिला, बालबालिका, अपांगता भएका र जेष्ठ नागरिकलाई विशेष प्राथमिकतामा लिएर सहयौग कार्यहरु गर्नु र उनीहरुको संरक्षेण गर्नु

६. आवश्यकता अनुसर विकास प्रक्रियामा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाइ मूलप्रवाहीकरण गर्दै विपद् पूर्व, विपद्को समयमा र विपद् पस्चात् गर्नु पर्ने कार्यलाई प्राथमिकीकरण गर्नु |

१.३ योजनाको अवाश्यकत़ा तथा महत्व

विपद् व्यस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणक कार्यहरु मध्ये विपद् आउनु भन्दा अगाडी पूर्वतयारी र विपद् परे लगत्तै स्थिति विपद् प्रतिकार्य सामान्य कार्यान्वयन हुन्छ | विपद्को यो समय ज्यादै सम्बेदनशील भएकाले यस समयमा गरिने मानवीय सहयोग महत्त्वपूर्ण रहने हुनाले योजनाको ठुलो महत्त्व रहन्छ | साथै यस योजनामा विभिन्न क्षेत्र (क्लस्टर) हरुले आ-आफ्नो विशेषज्ञाता र दक्षतानुसार सेवा प्रदान गर्नुपर्दछ| निम्न बुदाहरुले यस योजनाको महत्वलाइ स्पष्ट पार्दछ |

१. योजनाले विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाइ व्यवस्थित गर्न सुनिश्चितात दिन्छ |
२. विपद्को जोखिम कम गर्न विपद् पूर्व पूर्वतयारीका कार्य गर्न सरोकारवाला र समुदायलाई हेतेमालो गर्ने प्रेरणा दिन्छ |
३. विपद् प्रभावितलाई आफ्नो अधिकारको बारेमा सचेत गराउदछ भने सेवा प्रदायकलाई आफ्नो उत्तर्दयित्व बारे बोध गराउछ|
४. उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको सामना पहुँचको प्रत्याभूति गर्दछ|
५. आपत्कालिक अवस्थामा सुचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ|
६. सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सदभाव अभिवृद्धि गर्न सहयोग गर्छ|
७. श्रोतको सहि सदुपयोग गर्न मार्गदर्शन दिन्छ|
८. क्षेत्रगत रुपमा कामको बाडफाड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवा प्रदानमा जवाफदेहिता र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ |

१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा तर्जुमा प्रक्रिया

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रकिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया केवल “योजना तर्जुमा” गर्ने मात्र नभई योजनालाई नियमित रुपमा पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक गर्ने र चेतना अभिवृद्धि गर्ने महत्वपूर्ण कार्य हो |

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न निकायहरुसँग सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने मुख्य जिम्मेवारी सम्वन्धित विपद् व्यवस्थापन समितिको भए अनुरुप विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको अवाधरणागत ढांचा तल प्रस्तुत गरिएको छ |

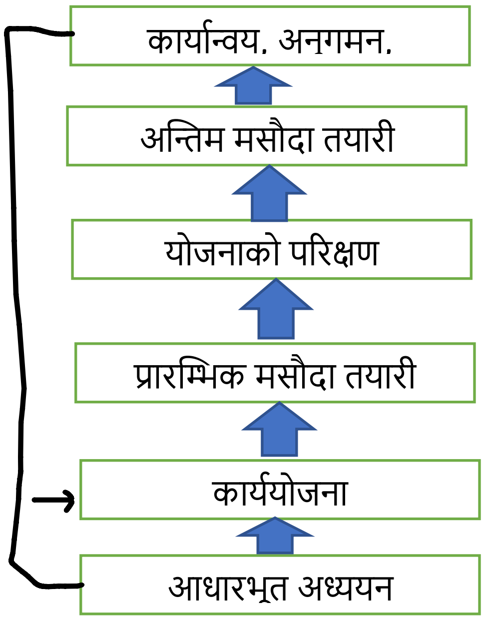

चित्र १ विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा

उपरोक्त मार्गदर्शनको खाकालाई अनुशरण गरि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्नका लागि गाउँपालिका तहमा छलफल तथा विपद् व्यवस्थापन समितिको वैठकबाट निर्णय भए अनुसार कार्य प्रारम्भ गर्ने सहमति अनुरुप वडा तहका संकटासन्नता तथा क्षमता लेखाजोखाको तथ्यांक वडा तथा समुदाय तहवाट भयो र सो तथ्यांकलाई गाउँ पलिकस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बसी प्रमाणीकरण गर्नुका साथै क्षेत्रगत अवधारणा अनुसार सम्बन्धित क्षेत्रको अवस्थाको आँकलन तथा

आपतकालीन कार्ययोजना निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न गरि योजना मसौदा तयार गरियो | सोहि मसौदालाई सरोकारवाला निकायहरुको कार्यशालामा प्रस्तुत गरि छलफल एवं विश्लेषण भई प्राप्त भएका सुझाब र पृष्ठपोषणका पुन लेखन गरि अन्तिमरुप प्रदान गरि मिति २०८०/२/३० गतेको कार्यपालिका बैठकबाट पारित गरि कार्यान्वयन ल्याइएको छ |

यस योजना तर्जुमा गर्दा निम्नानुसारको रणनीतिहरु अपनाइएको छ |

१. योजनाको तर्जुमा गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुको संलग्नतामा तयार गरिएको छ |
२. गढी गाउँपालिकामा घटेका र घट्न सक्ने घटनाहरुको प्रभावहरुको विस्लेषणमा आधारित रही तयार गरिएको |
३. गाउँपालिकामा क्रियाशील विभिन्न निकायहरुको क्षेमताको विश्लेषणको आधारमा पूर्वतयारी तथा सहयोग कार्यक्रमको भूमिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण गरियो|
४. गाउँपालिकामा विगतमा भएका क्षेतिहरु, क्षेति गर्ने नदीहरु, क्षेति भएका भौतिक पूर्वाधारहरु, मानवीय क्षेतिको तथ्याँकहरुको पुनरावलोकन गरियो|
५. बाढीवाट प्रभावित वडाका बस्तीहरुको पहिचान गरियो
६. बस्ति तथा वडास्तरमा छलफल गरि वडा क्षेत्रको अवस्थाको बारेमा अध्ययन तथा विश्लेषण गरिएको
७. सम्बन्धीत बिषयगत क्षेत्रको छलफलको आधारमा योजना तर्जुमा गरिएको
८. सहभागितामुलक प्रक्रिया अनुसार योजना तर्जुमा गरिएको

१.५ योजनाका अपेक्षित उपलब्धीहरु

- जोखिमको आँकलन भाइ पूर्वतयारी गर्न सजिलो हुनेछ
- प्रभावित क्षेत्र र समुदायको आँकलन भई तत्काल उद्दार तथा राहत कार्य गर्न सकिने छ
- उपलब्ध हुन सक्ने श्रोत र साधनको आँकलन भएको हुनेछ

- जोखिमपूर्ण रुपमा समुदायको पहिचान भई त्यस्ता समुदायहरुलाई सतर्क तथा पूर्बतायारिको लागि तयार रहनको निमित्त श्रोत साधन र क्षमताको अभिवृद्धि भएको हुनेछ
- अग्रिम सावधानी र सतर्कताद्वारा क्षति न्यूनीकरण गर्न सकिने छ
- आश्रय स्थलको पहिचान भई प्रभावित परिवारहरुलाई आश्रय स्थानमा व्यवस्थित तरिकावाट आश्रय दिन सकिने छ
- आकस्मिक संचार र समन्वयमा प्रभाकरिता आई मानबीय सहयोगको आपूर्ति व्यवस्थापन प्रभावकारी हुनेछ
- प्रत्येक निकायको आ-आफ्नो पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार भई सोहि अनुसारको गतिविधिहरु संचालन भएको हुनेछ |

१.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका सिमा

यस योजनाका निम्नानुसर सिमा रहेका छन् |

१. यस योजनाले विगतको अनुभवको आधारमा बिपद्का मुख्य श्रोतहरु- बाढी, अगोलागी, सडक दुर्घटना, महामारी, सितलहर जस्ता विपद्का घटनावाट प्रभावित घरधुरी एवं परिवार संख्याहरूबाट अनुमान गरिएको छ |
२. विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई प्रभाबकारी बनाउन विपद् स्थल, बन्दोबस्ती व्यवस्थापन र आपतकालीन स्वास्थ्य सेवाको योजना महत्वपुर्ण हुन्छ | अतः यस योजनामा उल्लेख भए अनुरुप बिषयगत समितिका वैठकहरु बसी यस सम्बन्धमा थप गृर्य कार्य गरि स्पष्टता कायम गर सकिएकोमा योजना प्रभावकारी हुन सक्नेछ |
३. विपद्को अवस्थामा योजना अनुरुप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग श्रोतको अभाव हुनसक्ने भएकाले योजना अनुरुप विपद् प्रतिकर्यका कार्यक्रम संचालन गर्न संघिय सरकार, प्रदेस सरकार र मानवीय सहायतामा संलग्न संघसंस्थाहरुको सहयोग लिनुपर्ने अवस्था छ |

४. प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यन्वयन गर्न स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई क्षेत्रगत रुपमा दक्ष जनशक्ति तयार गर्नु पर्नेछ |
५. यस योजनामा समुदायस्तरमा गएर सुचना संकलन गरि विगतका घटनामा प्रभावित जनसंख्यामध्ये शिविरमा आश्रित हुनुपरेको विवरण र आगामी दिनका लागि गरिएको प्रक्षेपणलाई आधार मानि प्रभवित हुन सक्ने घरधुरी र जनसंख्या लिईएको छ |

१.७ पूर्व तयारीका लागि सामान्य मान्यताहरु

पूर्व तयारीको कार्य गर्दा सबै साझेदारहरुले अपनाउनुपर्ने सामान्य सिद्धान्त देहाय बमोजिम हुनेछन् |

१. गाउँपालिका र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्धार नीति अनुरुप समग्र समन्वयको काम हुनेछ र गाउँपालिकाले समन्वयका लागि अन्य संघ/संस्थाहरुको सहयोग लिन सक्नेछ |
२. बिषयगत इकाईबाट समेत आवश्यक समन्वय गर्ने र समन्वय गर्दा मुख्य माग वा आधारभूत आवश्यकता पुरा गर्ने विषयलाई बढी ध्यान दिनु पर्नेछ |
३. विपद् पूर्वतयारी एवं उद्धार कार्यका लागि दक्ष जनशक्ति, आर्थिक, भौतिक सुबिधा तथा स्थानीय संजालमा आधारित गैरसरकारी संस्थाहरुलाई क्षमता अनुसार प्रभावकारी रुपमा परिचालित गरिनेछ |
४. पूर्व निर्धारित रुपमा समन्वय, सहयोग, साझेदारी, सहकार्य, निर्देशन र नियन्त्रणको कार्यमा एकरुपता कायम गरिनेछ |

भाग २: गाउँपालिकाको विपद् जोखिम, संकटासन्नता तथा क्षेमत लेखाजोखा

२.१ विपद् जोखिमको अवस्था

विपद्का द्दष्टिले यो गाउँपालिका निकै सम्बेदनशील रहेको छ | यहाँ मुख्य रुपमा बाढी/डुबान, आगलागी , किरा प्रकोप, सितलहर, सडक दुर्घटना, खडेरी , माहामारी, चट्यांग, प्रदुषण, भूकम्पजस्ता प्रकोपहरु रहेका छन् | गाउँपालिका क्षेत्र भएर बग्ने थलाहा, टेन्‍‍‍ग्रा, ज्वाला, गरुन, ढोङ्गा खोला लगाएतका खोलापैनिको बाढीले यस आसपासका अधिकांश बस्तीहरु डुबाउने तथा कटानको चपेटामा पर्ने, बिद्यालय, सडक संरचनामा, पुल आदिमा प्रत्यक्ष प्रभाव परेको छ | खास गरि खोला नजिक सुकुम्बासी बस्ति रहेकाले सुकम्बसीहरु बाढीको बढी मारमा पर्ने गरेका छन् | यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका खोलाहरु गहिरिने क्रम अत्यधिक रहेको देखिएको छ जसको परिणाम स्वरूप खोला क्षेत्रमा रहेका घर, बस्ति, बिद्यालय, सडक, सामुदायिक संरचना, खेतियाग्य जमिन आदिमा क्षति पुर्याइरहेको छ | हिउदको समयमा मुख्य खोलाहरु जस्तै गरुन, थलाहा आदिमा पानी रहने र मनसुनको समयमा सम्पूर्ण खोलाहरुमा अत्यधिक मात्रामा पानी रहने भएका कारण खोला आसपासका क्षेत्रमा बाढीको समस्या रहेको छ | बिशेष गरि गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका इनरुवा दुहबी सडक, इनरुवा-सत्तेरझोरा-छिटाहा-बिराटनगर कृषि सडक तथा अन्य सडक संरचना र पुलहरुले वाढी नियन्त्रणमा जैविक तटबन्धको काम गरेको कारण उक्त सडक क्षेत्र भन्दाको मथिल्ली भागमा डुबान सामस्य विद्यमान रहेको छ भने सडक भन्दा तल्लो क्षेत्रमा पानीको परिमाण उच्च हुनुका साथै बहाब उच्च हुने भएका कारण डुबान तथा कटान हुने गरेको छ |

गाउँ पालिकाको अधिकांश क्षेत्र ग्रामिण बस्ति रहेको तथा आगो टिप्ने प्रजोलनशील बस्तुहरु- पराल, दाउरा आदि- सडक क्षेत्रमा राखिएको, घना बस्ति र घर तथा गोठहरु फुसका छानो रहेका कारण अगोलागिका खतरा अन्त्यधिक मात्रामा रहेको छ | विगतको तुलनामा आगोलिगिका घटनाहरुमा कमि आएको देखिए तापनि सुकुम्बासी बस्तीहरु अहिले पनि उच्च जोखिममा रहेका छन् |

२.२ बिगतका विपद्हरुको विश्लेषण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विगत ५ बर्ष भित्र विभिन्न विपदवाट भएको क्षति देहायानुसार रहेको छ |

तालिका ५ विगत ५ वर्ष अवधिमा घटेका घटनाहरुको विवरण

सि. नं.	विवरण	मृत्यु	घाइते	आर्थिक क्षेति	बारम्बारता	प्रभावित वडाहरु
१	बाढी, डुबान तथा कटान	०	केहि	करिब ७५ लाख भन्दा बढी	प्रत्येक बर्ष	सबै
२	आगलागी	०	०	०	छिटपुट प्रत्येक बर्ष	सबै
३	किरा प्रकोप	०	०	करिब ५ लाख	प्रत्येक बर्ष	सबै
४	सितलहर	०	४	०	०	
५	सडक दुर्घटना					इनरुवा दुहबी तथा इनरुवा बिराटनगर कृषि सडक खण्ड
६	हुरीबतास	०	०	सामान्य क्षेति	प्रत्येक बर्ष	सबै
७	खडेरी	०	०	उतापकत्वमा कमि	प्रत्येक बर्ष	सबै
८	प्रदुषण	०	०	स्वास्थ्यमा समस्या	नियमित	सबै बिशेष गरी वडा नं १ र २
श्रोत: वडा तथा समुदायस्तरको लेखाजोखा, २०८०						

२.३ कानुनी, नीतिगत तथा संथागत व्यवस्था

१. विपद् न्यूनीकरण तथा जोखिम व्यवस्थापन ऐन २०७४

दैविक प्रकोप ऐन २०३९ लाइ प्रतिस्थापन गरि विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ ल्याइएको हो | विपद् व्यवस्थापन ऐन २०७४ पहिले संशोधन

२०७५ मा विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा संघ, प्रदेस, जिल्ला तथा स्थानीय तहको भूमिका स्पष्ट किटान गरिएको छ | त्यसै गरि प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् भनि पहिचान गरिएको छ | त्यसै गरि विपद् जोखिम व्यवस्थापनका निमित्त राष्ट्रिय विपन प्राधिकरण स्थापना तथा संचालानको व्यस्था गरिएको छ |

यस ऐनमा विपद्का तिनै चरणहरु – विपद् पूर्व, विपद्को समय तथा विपद् पश्चात - अपनाइने कार्यलाई प्रष्ट चित्रण गरिएको छ | हाल प्रयोगमा रहेको विपद् पूर्वतयारी कार्यलाई यस ऐनले जोड दिइएको छ | स्थानीय तह, वडा तथा समुदाय तहमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका निमित्त तालिम प्राप्त जनशक्ति तयार, स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारी एवंम स्वयंसेवकहरुलाई विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमत अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिम, विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा तथा कार्यन्वयन, विपद् सुचना व्यवस्थापनका निमित्त केन्द्र देखि स्थानीय तहमा विपद् सूचना व्यवस्थापनको लागि आपतकालिन कार्य सचंलन केन्द्र स्थापना गरि संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको जस्ता विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा महत्वपूर्ण बिषयहरुको परिकल्पना ऐनमा गरिएको छ |

त्यसै गरि विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा सहयोग पुर्याउने सहयोगी संस्थाहरु, निजि संस्था तथा ब्यापारिक जगत् तथा अन्य सहयोगी निकायहरुको भूमीक पनि प्रष्ट पारिएको छ |

२. विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीति कार्ययोजना २०१८-२०३०

नेपालको वर्तमान संबिधानमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यस्थापनको बिषयलाई बिभिन्न भाग, धारा र अनुसूचीमा उन्लेख गरिएको छ | संविधानको भाग ४ धारा ५१(छ) को प्राकृतिक साधन श्रोतको संरक्षण, संबर्द्धन र उपयोग सम्बन्धी नीति अन्तर्गत जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण गर्ने तथा प्राकृतिक प्रकोपवाट हुने जोखिम न्युनिकरण गर्न पूर्व सूचना, तयारी, उद्दार, राहत एवं पुनस्थापना गर्ने कुरा उल्लेख छ | त्यसरी नै संविधानको अनुसूची ७ ले प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् पूर्वतयारी, उद्दार तथा राहत र पुनर्लाभ कार्यलाई संघ र प्रदेशको साझा अधिकार सुचिमा सुचिकृत गरिएको छ

| अनुसूची ८ मा विपद् व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहको एकल अधिकारको सुचिमा सुचिकृत गरेको छ| त्यस्तै अनुसूची ९ ले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको साझा सुचिमा समेत विपद् व्यवस्थापनलाई समेटेको छ|

नेपालले विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्तरास्ट्रिय स्तरमा हुने प्रतिबद्दतामा सहभागी हुदै गर्दा सन् २००५-२००१५ को ह्योगो कार्यढाचामा पनि प्रतिबद्दता जनाए अनुरुप विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति, २००९ तर्जुमा गरि कार्यन्वयनमा ल्याएको हो | उत्त रणनीतिले हयोगो कार्यढाँचामा अपेक्षा गरीए जस्तो विपद् उत्थानाशील नेपालको परिकल्पना गरेता पनि बिपद्का कियाकलापहरु बढी प्रतिकार्य तथा राहत केन्द्रित रहेको छ |

सन् २०१५ पछिका केहि ऐतिहासिक अन्तराष्ट्रिय सम्झौताहरु र प्रतिबद्दताहरु मध्ये विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि सेण्डाइ कार्यढाँचा, दिगो विकास लक्ष्य   २०१५-२०३० र जलबायु परिबर्तन सम्बन्धी पेरिस सम्झौता विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको सन्दर्भमा महत्वपूर्ण हुन् |

विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि सेण्डाइ कार्यढाँचा २०१५-२०३० एउटा अन्तराष्ट्रिय मार्गदर्शन गर्ने विश्वब्यापी दस्तावेज हो भने विपद् जोखिम व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति २००९ प्रमुख राष्ट्रिय मार्गदर्शन हो | सो को कार्यान्वयनवाट सिकेका कुराहरु र पहिचान गरिएका कमी कमजोरीहरु, सन् २०१५ को भूकम्प, सन् २०१४ र २०१७ को वाढी र हालैक अन्य विपद्हरुवाट सिकेका पाठहरु हाम्रा लागि व्यवहारिक मार्गदर्शन हुन् | यी बिषयहरुलाई मार्गदर्शनको रुपमा लिई तयार गरिएको यो रणनीति कार्ययोजना सन् २००१८-२०३० सम्मको लागि अवधिलाई लक्षित गरि तयार गरिएको छ | यो रणनीतिक कार्ययोजनाको लागि निम्न बमोजिमका चार प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रहरु र अठार प्राथमिकता प्राप्त कार्यहरु तय गरिएका छन् |

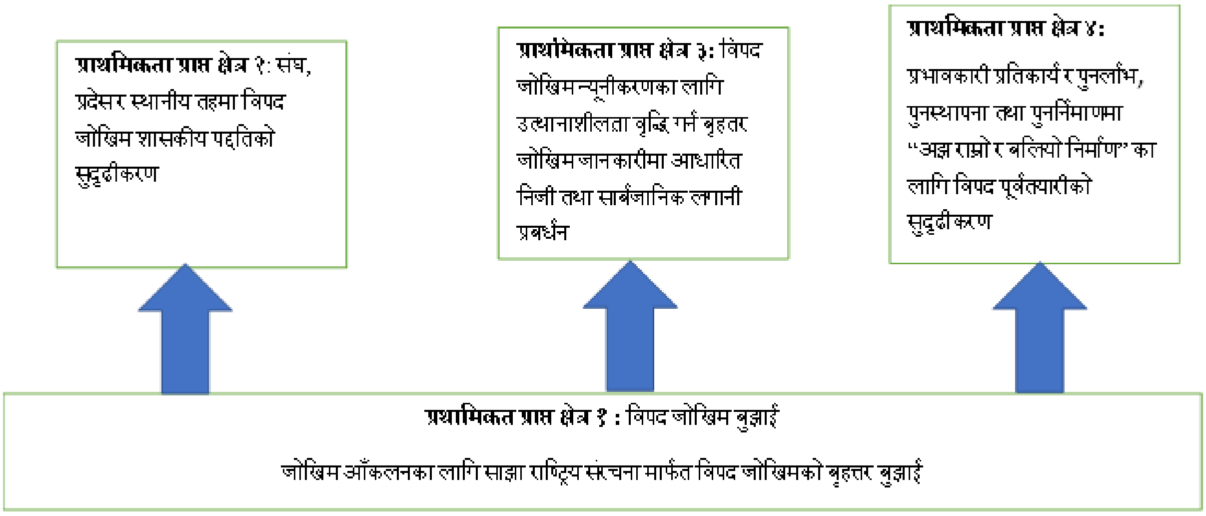

विपद् जोखिम राष्ट्रिय रणनीति २०१८-२०३० को समिक्षा २०२१ मा गरिएको छ | उक्त समिक्षालाई तालिका ५ मा प्रस्तुत गरेको छ |

तालिका ६: विपद् जोखिम राष्ट्रिय रणनीति २०१८-२०३० को मध्यवर्ती समिक्षा

प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र	प्राथमिकता प्राप्त कार्य	हालको अवस्था (२०२२)	कैफियत
विपद् जोखिम बुझाई	प्रकोप बमोजिम जोखिम आँकलन बहु-प्रकोप जोखिम आंकलानको लागि अन्तर निकाय समन्वय प्रभावकारी विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको विकास तथा सूचना प्रवाह विपद् जोखम बारेको बुझेका लागि क्षमता अभिवृद्धि	१४ जिल्लाको पहिरो जोखिम नन्शांकन विपन जोखिम न्यूनीकरण पोर्टल र डाटाबेस प्रणालीको विकास सम्पूर्ण बिधालय तथा सार्बजनिक सुबिधाका संरचनाहरुको निर्माण कार्य एकिकृति संरचना लेखाजोखाका	

		आधारमा योजना तर्जुमा तथा बजेट बिनियोजन राष्ट्रिया संभावित जोखिम युक्त क्षेत्रको नन्शांकनकको पुनरावलोकन गरियो	
संघ, प्रदेस र स्थानीय तहमा विपद् जोखिम शासकीय पद्दतिको सुद्दढीकरण	संस्थागत संरचनाहरुको स्थापना एवं सुद्दढीकरण कानुन तथा नियामक संरचना निर्माण विपद् जोखिम सुशासनको लागि क्षमता अभिवृद्धि. सहकार्य र साझेदारी विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा समावेशिताको सुनिश्चितता	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवास्थापन प्राधिकरण स्थापना विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रदेस तथा स्थानीय तहमा संथागत संरचना निर्माण विपन जोखिम राष्ट्रिय नीति २०७५ विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३० विपद् जोखिम	अन्य निर्देशिका तथा मेनुअल निमार्ण

		स्थानिकरण मनुअल स्थानीय विपद् तथा जलबायु उत्थानाशील योजना तर्जुमा निर्देशिका स्थानीय विकास योजना निर्देशिका	
विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि उत्थानाशिलता वृद्धि गर्न बृहत्तर जोखिम जानकारीमा आधारित निजी तथा सार्बजनिक लगानी प्रबर्धन	उत्थानाशिलता वृद्धिका लागि लगानी प्रबर्धन विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा सार्बजनिक लगानी वृद्धि विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा निजी लगानी वृद्धि जोखिम हिस्सेदारी, बिमा तथा सामाजिक सुरक्षा मार्फत विपद् उत्थानाशीलता अधिवृद्धि	विपद् जोखिम न्यूनीकरण वित्तीय रणनीति बाली तथा स्वास्थ्य बिमा कोविड-१९ बिमा क्षेत्रगत बजेट विपद् व्यवस्थापन कोष	
प्रभावकारी विपद् प्रतिकार्य र पुनर्लाभ,	प्रभावकारी विपद् प्रतिकार्यका लागि विपद् पूर्वतयारीको सुदृढीकरण विपद् पूर्वतयारीको लागि	७०४३१४ निजी घर निर्माण ६६४७ बिद्यालय भवन निर्माण	

पुनस्थापना तथा पुनर्निर्माणमा "अझ राम्रो र बलियो निर्माण" का लागि विपद् पूर्वतयारीको सुदृढीकरण	बहुप्रकोप पूर्वसुचना प्रणालीको विकास समुदायमा आधारित विपद् जोखिम न्यूनीकरण प्रबर्धन विपद् पूवतयारीको लागि संचार तथा प्रसारण प्रणाली सुदृढीकरण खोज तथा उद्धारको लागि क्षमता अधिवृद्धि पुनर्लाभ, पुनःस्थापना र पुनर्निमाणमा "अझ राम्रो र बलिय निर्माण" अवधारणा प्रबर्धन	११९७ स्वास्थ्य संरचना निर्माण ९२० सास्कृतिक संरचनाहरु, ४१५ सरकारी भवन र २१६ सुरक्षा निकायहरुका भवन निर्माण ५९८ जना जनशक्तिहरुलाई राष्ट्रिय स्तरको विपद् प्रतिकार्य तालिम प्रधान	

३. स्थानीय सरकार ऐन, २०७४

स्थानीय सरकार संचालनका निमित्त नेपाल सरकारले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ जारी गरेको छ | यस ऐनको परिच्छेद ३ मा गाउँपालिका तथा नगर पालिकाको काम काम, कर्तब्य र अधिकार अन्तरगत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अधिकारको व्यवस्था गरिएको छ |

४. गढी गाउँपालिका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५

गाउँपालिका क्षेत्रको विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी तथा समन्वयात्मक रुपमा व्यवस्थापन गरि प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् बाट सर्बसाधारणको जिउज्यान र सार्बजनिक, निजि तथा प्राकृतिक एवं सांकृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न नेपालको संविधानमा व्यवस्था बमोजिम गढी गाउँपालिका

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५ जारी गरिएको छ | उक्त ऐनमा गाउँपालिका तथा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समीतिको काम कर्तव्य तथा अधिकारलाई परिभाषित गरेको छ भने समुदायतहको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य समितिको व्यवस्था गरेको छ | सुरक्षा निकाय तथा अन्य निकायको परिचालन, बारुणयन्त्र तथा अन्य सेवा प्रदायक निकायको काम, कर्तब्य र अधिकारका साथै सार्वजनिक संस्था तथा व्यवसायिक प्रतिष्ठानको सहभागिता तथा दायित्व प्रष्ट पारिएको छ | त्यसै गरि विपद् जोखिम व्यवस्थापनको निमित्त विपद् व्यवस्थापन कोषको परिकल्पना गरिएको छ |

५. स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र गढी गाउँपालिका कार्यालय संचालन विधि २०७९

गाउँपालिका विपद् जोखिम न्युतिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५ र स्थानीय सरकार ऐन २०७४ परिच्छेद ३ मा रहेको विपद् सम्बन्धी व्यवस्थाअनुसार विपद्को सूचना संकलन तथा व्यवस्थापन गर्नेका निमित्त गाउँपालिका तहमा स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र स्थापना गरि संचालन गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको छ | सोहि आधारमा गढी गाउँ पालिकामा स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्रको स्थापना गरिएको छ र कार्य संचालन केन्द्रको निमित्त स्थानीय कार्य संचालन बिधि २०७९ तयार गरि लागु गरिएको छ |

२.४ प्रमुख प्रकोपहरु र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरु

गढी गाउँपालिका क्षेत्रमा बिगतमा घटेको घटनाहरुको तथ्यांक तथा विभिन्न दस्तावेजहरु, गाउँपालिका, वडा तथा समुदायतहमा छलफल गर्दा यस क्षेत्रमा १० प्रकारका बिपद्का जोखिमहरुको पहिचान भएका छन् र जोडी विश्लेषणको आधारमा क्रमशः बाढी, आगलागी , बाली किरा, सितलहर, सडक दुर्घटना, प्रदुषण, खडेरी, हुरीबतास, चट्याङ्ग र महामारी रहेका छन् | जोडी विश्लेषणलाई तालिका ६ मा प्रस्तुत गरिएको छ |

तालिका ७: प्रकोप प्राथमिकीकरण तथा स्तरीकरण तालिका

प्रकोप	वाढी	आगलागी	सडक दुर्घटना	खडेरी	माहामारी	बाली किरा	सितलहर	चट्यांग	प्रदुषण	हुरीबतास
वाढी	X	वाढी	वाढी	वाढी	वाढी	वाढी	वाढी	वाढी	वाढी	वाढी
आगलागी	X	X	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
सडक दुर्घटना	X	X	X	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	बाली किरा	सितलहर	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना
खडेरी	X	X	X	X	खडेरी	बाली किरा	सितलहर	खडेरी	प्रदुषण	खडेरी
माहामारी	X	X	X	X	X	बाली किरा	सितलहर	चट्यांग	प्रदुषण	हुरीबतास
बाली किरा	X	X	X	X	X	X	बाली किरा	बाली किरा	बाली किरा	बाली किरा
सितलहर	X	X	X	X	X	X	X	सितलहर	सितलहर	सितलहर
चट्यांग	X	X	X	X	X	X	X	X	प्रदुषण	हुरीबतास
प्रदुषण	X	X	X	X	X	X	X	X	X	प्रदुषण

हुरीबतास	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
जम्मा	१०	९	६	४	१	८	७	२	५	३
स्तरीकरण	प्रथम	दोश्रो	पाचौ	सातौ	दशौ	तेश्रो	चौथो	नवौ	छैटो	आठौ

नोट: नेपाल भूकम्पीय उच्च जोखिममा पर्ने क्षेत्र रहेको कारण नीतिगत रुपमा नै भुकम्प उच्च जोखिम रुपमा राखिएका कारण यस गाउँ पालिकामा भूकम्पलाई तुलना नगरी प्रथम विपद् जोखमको रुपमा राखिएको छ |

तालिका ८: प्रकोप स्तरीकरणका आधारहरु

प्रकोप	अवस्था
वाढी	• गाउँपालिका भएर थलाहा, टेन्ग्रा, गरुन, ज्वाला, ढोंगा ज्वाला जस्ता खोला तथा अन्य साना खोल्सी तथा नाला रहेको • खोला तथा नाला क्षेत्रमा अत्यधिक मात्रमा वाढी आउने गरेको • बाढीको कारण प्रत्येक बर्ष बस्ति डुबानमा पर्ने गरेको • खोलाक्षेत्रमा उच्च मात्रामा कटान रहेको र उक्त कटानका कारण घर, बिद्यालय, सडक, खेतीयोग्य जमिन, पुल आदिमा क्षेति पुर्याउने गरेको • आज भन्दा ३० बर्ष पहिलेको पानी निकासी हुने नाला हाल आएर विशाल गहिरो खोलामा परिणत भई रहेको
आगलागी	• अधिकांश ग्रामिण बस्ति रहेको र उक्त क्षेत्रमा रहेका घर तथा चौपाया गोठको छानो फुसको रहेको • बस्ति क्षेत्रका सडक छेउमा आगो टिप्ने प्रजोलनशिल बस्तुहरु यात्रा तत्र राखने गरिएको • छिटपुट मात्रामा आगोलागिका घटनाहरु बेला बेलामा घटिरहेको • मानिसहरुको लापरबाही
बाली किरा	• अत्यधिक मात्रामा किराको प्रकोप बढी रहेको छ • बालिमा रोग तथा किराको कारण उत्पादनमा कमि आउने गरेको • किरा नियन्त्रण निमित्त अत्यधिक मात्रामा बिषाधिको प्रयोगको परिमाण स्वरूप मानिसहरुमा दिर्घ रोग जस्तै मधुमेय, रक्तचाप, मुटुरोग जस्ता रोगहरु देखा पर्न थालेको
सितलहर	• जलवायु परिवर्तनका कारण जाडो समयमा केहि दिन बाक्लो हुस्सु लाग्नुका साथै हावा चल्न गई जनजीवन प्रभावित पर्ने गरेको • खस गरि बिपन्न समुदायका मानिसहरुलाई प्रभाव पने गरेको

	• सितलहरका कारण तरकारी बलिमा क्षति पुग्ने गरेको
सडक दुर्घटना	• इनरुवा दुहबी जोड्ने मुख्य सडक तथा इनरुवा-सत्तेरझोडा-छिटाहा-बिराटनगर जोड्ने कृषि सडक गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेको • सडक दुर्घटना अत्यधिक मात्रामा हुने गरेको
प्रदुषण	• वडा नं १ र २ औद्योगिक क्षेत्र नजिक रहेकाले उद्योगीक क्षेत्रबाट निस्किने प्रदुषणको प्रभाव समुदायस्तरमा पनि देखा पर्न थालेको | • वडा नं २ मा अवस्थित CG उद्योगबाट निस्किने केमिकल थलाहा खोलामा मिसाइएको कारण थलाहाखोला प्रदुषित हुन पुगेको र उक्त उद्योगबाट निस्किने धुलोले आसपासका बस्तीहरु- कोलवर्हा तथा सखुवाड़े क्षेत्रमा प्रत्यक्ष प्रभाव परेको • विभन्न वडा क्षेत्र भित्र तथा नजिक रहेका इँटा फ्याक्ट्रीबाट निष्किने धुले तथा धुवाले नजिकमा रहेका बस्तिलाई प्रत्यक्ष प्रभाव पर्ने गरेको छ |

२.५ सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्शांकन

गढी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र विशेष गरि बढी तथा अगोलागीजन्य विपद्को घटनाहरुको प्रभाव प्रत्यक्ष रुपमा देखिएको छ | गाउँपालिका क्षेत्रमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विपद्जन्य जोखिमको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्शांकन तालिका ८ मा प्रस्तुत गरिएको छन् |

तालिका ९: वडा क्षेत्रको सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा सम्भावित प्रभाव क्षेत्रको नक्शांकन

वडा नं	**प्रकोप**	**बस्तीको नाम**	**स्थान**	**संकटासन्नता मा पर्ने घरधुरी**	**खेतीयोग्य जमिन**	**सार्वजनिक संरचना**
१	बाढी/ डुवान/ कटान	नर्भषा	सिसुवा बाधा क्षेत्र	१५	धान खेत डुबानमा पर्ने गरेको	सडक तथा वालविकास केन्द्र
		सिमलटोल	चौधरी गाउँ क्षेत्र	५		खनार जाने सडक
		प्रगति टोल	टेन्ग्रा खोला क्षेत्र	५		
		तिनकुने	टेन्ग्रा खोला क्षेत्र	३०	खोला आसपासका क्षेत्रहरु	
		शर्मा टोल	भमरी नहर पश्चिम क्षेत्र	१०	धान खेत डुबानमा पर्ने गरेको	
		तिनकुने पोखरी टोल	मुख्य सडक क्षेत्र	५	धान खेत डुबानमा पर्ने गरेको	
		धनपुरी	नयाँ बस्ति क्षेत्र	१५		

वडा नं	प्रकोप	बस्तीको नाम	स्थान	संकटासन्नता मा पर्ने घरधुरी	खेतीयोग्य जमिन	सार्वजनिक संरचना
		नयाँ टोल	नयाँ बस्ति क्षेत्र	३०		
		स्कुल टोल	म.कि.मा.बि क्षेत्र	५		म.कि.मा.बि अगाडिको क्षेत्र
		बजार क्षेत्र	ऋषिदेव टोल	२०		
		झुनकी	बिद्यालय तथा सडक पूर्वमा रहेका घरहरु	१०	धान खेत कटानमा पर्ने गरेको	बिद्यालय र सडकमा कटान
२		छप्की	थलाहा खोला क्षेत्र	५	धान खेत डुबान तथा कटानमा पर्ने गरेको	
			गाउँ क्षेत्र	१०		
			बिद्यालय क्षेत्र	०	डुबानमा पर्ने गरेको	

वडा नं	प्रकोप	बस्तीको नाम	स्थान	संकटासन्नता मा पर्ने घरधुरी	खेतीयोग्य जमिन	सार्वजनिक संरचना
		भमरी	मुख्य सडकदक्षिण तथा हाट लाग्ने क्षेत्र -मरिक बस्ति	२०	डुबान तथा कटान हुने गरेको	
			भमरी टोल चौधरी बस्ति	२०	डुबान हुने गरेको	
			गढीदेव वन क्षेत्र नजिक रहेको सुकुम्बासी बस्ति	३०	कटान तथा डुबान हुने गरेको	
			स्वास्थ्य चौकी उत्तर तथा दक्षिण क्षेत्रम रहेका घरहरु	२०		
			गढी फिल्ड नजिकको ऋषिदेव बस्ति	६		

वडा नं	प्रकोप	बस्तीको नाम	स्थान	संकटासन्नता मा पर्ने घरधुरी	खेतीयोग्य जमिन	सार्वजनिक संरचना
		कोलहर्वा	गाउँ क्षेत्र	२०		
		सखुवाडे	खोला छेउ	५		
			ऋषिदेव बस्ति	१५		
		झोरा	सानो जोगनिया / /राजधामी टोल	२०		
			नहर र सरस्वति मा.बि. बिचको सडक पूर्वी खण्ड	१०		
		औरावानी	थलाहा खोला क्षेत्र नजिक	१५		
३		मझाउ	मझाउ	१०		पुल
			बिरयानी टोल	१०	करिब ३ बिघाहा भन्दा बढी	सडक, निजि

वडा नं	प्रकोप	बस्तीको नाम	स्थान	संकटासन्नता मा पर्ने घरधुरी	खेतीयोग्य जमिन	सार्वजनिक संरचना
					उर्बर जमिन कटानमा पर्नुका साथै करिब खोला क्षेत्र नजिक रहेको धान बाली नष्ट हुने	पोखरी, कुखुरा फारम
		चकरट्टी	चकरट्टी	६०	खोला छेउको खेतीयोग्य जमिन कटान तथा धान बाली नस्ट	सडक, पुल
		छिटाहा	वडा कार्यालय पूर्वउत्तर	०		लामो समयसम्म पानी जम्ने भएका कारण धान बाली नष्ट हुने
			चोक उत्तर सरदर चोक	३०		
		सानो	झरना टोल	२०	खोला नजिक रहेका धान	झरना नाला

वडा नं	प्रकोप	बस्तीको नाम	स्थान	संकटासन्नता मा पर्ने घरधुरी	खेतीयोग्य जमिन	सार्वजनिक संरचना
		दुहबी			बाली नस्ट	छेउमा लगाइने धान बाली नस्ट हुने
			पिपराघाट	२०	खोला नजिक रहेका धान बाली नष्ट	
४		फोदार थान	ऋषिदेव टोल नहर नजिक वडा कार्यालय नजिक	५०		
		सानो दुहबी	दिगिया टोल (ऋषिदेव बस्ति)	३०		
		छिटाहा	साह टोल	४		
५		होलोईया	खान तथा लंका टोल	३०	खोला छेउको खेतीयोग्य जमिन कटान तथा धान बाली	

वडा नं	प्रकोप	बस्तीको नाम	स्थान	संकटासन्नता मा पर्ने घरधुरी	खेतीयोग्य जमिन	सार्वजनिक संरचना
			संघिया सरदार टोल	१०	नष्ट	
			पच्कौरी टोल	६०		
			चौधरी टोल	१०		
			राई टोल	१२		
		थलाहा	मगर टोल	३०		
		हात्तीमुडा	साह टोल	२०	खोला नजिक रहेका धान बाली नष्ट	
६		मझाउ	मझाउ यादव टोल	३०	खोला छेउको खेतीयोग्य जमिन कटान तथा धान बाली नष्ट	
			ऋषिदेव टोल	३०		
		भवानीपुर	मुडियारि टोल	१०		
		थलाहा	थलाहा	४०		
		हात्तीमुडा	ऋषिदेव टोल	६		

वडा नं	प्रकोप	बस्तीको नाम	स्थान	संकटासन्नता मा पर्ने घरधुरी	खेतीयोग्य जमिन	सार्वजनिक संरचना
			खोला क्षेत्र	२०	खोला नजिक रहेका धान बाली नष्ट	
सम्पूर्ण पालिका क्षेत्र	आगलागी	सबै वडा	सबै बस्तीहरु			
	बाली किरा	सबै वडा	कृषि क्षेत्र		बाली नष्ट	
	सडक दुर्घटना	सडक क्षेत्र	इनरुवा दुहबी सडक क्षेत्र इनरुवा-सत्तारझोरा-छिटाहा सडक बिराटनगर सडक क्षेत्र			सडक तथा पुल
सम्पूर्ण गाउँपालिका	सितलहर	सम्पुण बस्ति	-	सम्पूर्ण घरहरु	तरकारी खेति क्षेत्र	
	महामारी		-	सम्पूर्ण घरहरु		
	हुरीबतास					

वडा नं	प्रकोप	बस्तीको नाम	स्थान	संकटासन्नता मा पर्ने घरधुरी	खेतीयोग्य जमिन	सार्वजनिक संरचना
क्षेत्र	प्रदुषण	औद्योगिक क्षेत्र तथा नजिकका बस्तीहरु	वडा नं १ र २			
	खडेरी	सम्पूर्ण बस्ति				

२.६ विपद् संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

यस गाउँ पालिकाको संकटासन्नता तथा क्षमताको अवस्थाहरु यस प्रकार रहेको छ |

प्रकोप	संकटासन्नता अवस्था		क्षमता	फरक	कैफियत
वाढी	टेन्र्या खोला क्षेत्र	**वडा नं १** नर्भाषा – ५ घर , सिमल टोल – ५ घर, तिनकुने ऋषिदेव टोल- ३० घर तिनकुने क्षेत्रमा कटान	सडक संजल तथा वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने उच्च स्थानको रुपमा सडक क्षेत्र, विद्यालय तथा मन्दिरमा राखिने गरिएको	खोला बहाब क्षेत्रमा मनसुनको समयमा मात्र पानि बग्ने भएका कारण पुरिदै गएका अवस्था बढी व्यवस्थापनसम्बन्धि योजना नरहेको उच्च स्थानको उचित व्यवस्थापन नभएको समुदाय तथा वडास्तरमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नरहेको	
		वडा नं २:- भमरी चोक - १० घर भमरी मरिकटोल – १५ घर	सडक संजल तथा वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले	खोला बहाब क्षेत्रमा मनसुनको समयमा मात्र पानि बग्ने भएका कारण पुरिदै गएका अवस्था बढी व्यवस्थापनसम्बन्धि योजना	

		गढदेउ वन उत्तर क्षेत्रको सुकुम्वासी बस्ति – २० घर इनरुवा दुहबी सडक खण्डमा पर्ने खोलाको पुल अन्यन्तै जोखिम पूर्ण अवस्थामा रहेको र सडक दक्षिण क्षेत्रमा नदि गहिरिदै गएका कारण कटान तिब्र रहेको	आवतजावत गर्न सकिने उच्च स्थानको रुपमा सडक क्षेत्र, विद्यालय तथा मन्दिर तथा सामुदायिक भवनमा राखिने गरिएको कटान नियन्त्रण निमित्त खोला क्षेत्रमा बास लगाइएको	नरहेको उच्च स्थानको उचित व्यवस्थापन नभएको समुदाय तथा वडास्तरमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नरहेको पानीको बहाब रोक्ने ब्रेकरको व्यवस्था नरहेको	
		वडा नं ३ बिरयानी-टोल ५ घर चकरघट्टी ६० घर खोला क्षेत्रको कटान उच्च रहेको	सडक संजल तथा वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने	खोला बहाब क्षेत्रमा मनसुनको समयमा मात्र पानि बग्ने भएका कारण पुरिदै गएका अवस्था बढी व्यवस्थापनसम्बन्धि योजना नरहेको	

			उच्च स्थानको रुपमा सडक क्षेत्र, विद्यालय तथा मन्दिर तथा सामुदायिक भवनमा राखिने गरिएको कटान नियन्त्रण निमित्त खोला क्षेत्रमा बास लगाइएको	उच्च स्थानको उचित व्यवस्थापन नभएको समुदाय तथा वडास्तरमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नरहेको पानीको बहाब रोक्ने ब्रेकरको व्यवस्था नरहेको	
		वडा नं ४ सितागंज शाखा पूर्वी क्षेत्रमा रहेको धान बाली तथा खेति योग्य जमिन कटान	कटान नियन्त्रण निमित्त खोला क्षेत्रमा बास लगाइएको	पानीको बहाब रोक्ने ब्रेकरको व्यवस्था नरहेको	
	थलाहा खोला क्षेत्र	वडा नं १ : नर्भषा १० घर डुबान र ३ घर कटान झुनकी – १० घर र	सडक संजल तथा वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले	खोलाको बहाब रोक्ने व्यवस्था नगरिएको वाढी सम्बन्धी सचेतनाको अभाव खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु	

		बिद्यालय कटानको जोखिममा धनपुरी – १० घर कटान खोला क्षेत्रको आसपासमा पर्ने खेतियाग्य जमिन कटानमा	आवतजावत गर्न सकिने खोला क्षेत्रमा बास तथा बिरुवाहरु लगाई कटान नियन्त्रण गर्ने कार्य गरिएको		
		वडा नं २:छप्की- ५ घर र खोला क्षेत्रमा पर्ने धान खेत कटानमा पर्नुका साथै धान नष्ट गर्ने गढी फिल्ड पूर्वको मरिक टोल- १२ घर भमरी टोल २५ घर, स्वास्थ्य चौकी उत्तर र	सडक संजल तथा वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने खोला क्षेत्रमा बास तथा बिरुवाहरु लगाई कटान नियन्त्रण गर्ने कार्य गरिएको	खोलाको बहाब रोक्ने व्यवस्था नगरिएको वाढी सम्बन्धी सचेतनाको अभाव खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु इनरुवा दुहबी सडक खण्डको खण्डको सडकमा रहेको पुलमा पानी बग्ने छागो रहेको र कोलहर्वा बाधबाट पानि खोलामा जाँदा उच्च गतिमा जाने कारण पानीको बहाब	

		दक्षिण १५ घर कोलहर्वा टोल – २० घर, औरवानी- २० घर सखुवाड़े - १ बिद्यालय, ३ घर, सडक तथा पुल ऋषिदेव टोल – १५ घर		उच्च तथा ठुलो पानि हुन गई खोलाको गहरिई बढ्न बढ्दै गएको	
		वडा नं. ६ मझाउ – ३० घर ऋषिदेव टोल थलाहा ४० घर उराउ बस्ति	सडक संजल तथा वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने खोला क्षेत्रमा बास तथा बिरुवाहरु लगाई कटान नियन्त्रण गर्ने कार्य गरिएको	खोलाको बहाब रोक्ने व्यवस्था नगरिएको वाढी सम्बन्धी सचेतनाको अभाव खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु पानीको बहाब उच्च तथा ठुलो पानि हुन गई खोलाको गहरिई बढ्दै गएको	
	ढोगा	वडा नं ३ मझौ: १० घर	सडक संजल तथा	खोलाको बहाब रोक्ने व्यवस्था	

	खोला क्षेत्र	डुबान तथा कटानको जोखिम वडा नं ६ यादव टोल २० घर डुबान तथा कटान	वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने खोला क्षेत्रमा बास तथा बिरुवाहरु लगाई कटान नियन्त्रण गर्ने कार्य गरिएको	नगरिएको वाढी सम्बन्धी सचेतनाको अभाव खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु पानीको बहाब उच्च तथा ठुलो पानि हुन गई खोलाको गहरिई बढ्दै गएको	
	ज्वाला खोला	वडा नं २ झोरा सानो जोगनिया तथा राजधामी टोल – २० घर	सडक संजल तथा वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने	खोलाको बहाब रोक्ने व्यवस्था नगरिएको वाढी सम्बन्धी सचेतनाको अभाव खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु पानीको बहाब उच्च तथा ठुलो पानि हुन गई खोलाको गहरिई बढ्दै गएको	गरुन खोलालाई ज्वाला खोला भन्ने वडा नं ५ पुगेपछि ज्वाला खोला भनिने गरिएको
		वडा नं ५ थलाहा मगर	सडक संजल तथा	खोलाको बहाब रोक्ने व्यवस्था	

		टोल ३० घर हात्तीमुडा साह टोलक्षेत्र – ३० घर खोला क्षेत्रमा उच्च पनि भई बस्ति क्षेत्रमा पानी आउने गरेको कारण होलोइया पच्कौरी टोलका घरहरु डुबानमा पर्ने गरेका खोला क्षेत्रमा उच्च पनि भई हुलाकी सडक पश्चिमतर्फ पनि पानी गइ चौधरी बस्तीमा पानी पस्ने गरेको	वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने खोला क्षेत्रमा बास तथा बिरुवाहरु लगाई कटान नियन्त्रण गर्ने कार्य गरिएको	नगरिएको वाढी सम्बन्धी सचेतनाको अभाव खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु पानीको बहाब उच्च तथा ठुलो पानि हुन गई खोलाको गहरिई बढ्दै गएको	
	बुढी	वडा नं ६- खोलाको	सडक संजल तथा	खोलाको बहाब रोक्ने व्यवस्था	वडा नं ६क्षेत्रमा

	खोला	पुल नजिक रहेको बस्ति ५ घर तथा हात्तीमुडा क्षेत्रा डुबानमा पर्ने भवानीपुरको मुडीयारी टोल- १० घर खोला क्षेत्र आसपासको खेतीयोग्य भुमि कटान तथा डुबानमा पर्ने	वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने खोला क्षेत्रमा बास तथा बिरुवाहरु लगाई कटान नियन्त्रण गर्ने कार्य गरिएको	नगरिएको वाढी सम्बन्धी सचेतनाको अभाव खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु पानीको बहाब उच्च तथा ठुलो पानि हुन गई खोलाको गहरिई बद्दै गएको	ज्वाला खोलालाइ बुढी खोला भन्ने गरिएको
		वडा नं ३ को पिपराघाट क्षेत्रको उराउ बस्ति १० घर खोला क्षेत्र आसपासको खेतीयोग्य भुमि कटान तथा डुबानमा पर्ने	सडक संजल तथा वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने खोला क्षेत्रमा बास तथा बिरुवाहरु लगाई कटान	खोलाको बहाब रोक्ने व्यवस्था नगरिएको वाढी सम्बन्धी सचेतनाको अभाव खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु पानीको बहाब उच्च तथा ठुलो पानि हुन गई खोलाको गहरिई बद्दै गएको	

			नियन्त्रण गर्ने कार्य गरिएको		
		वडा नं ४ दिगिया टोल ऋषिदेव बस्ति २० घर खोला क्षेत्र आसपासको खेतीयोग्य भुमि कटान तथा डुबानमा पर्ने	सडक संजल तथा वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने खोला क्षेत्रमा बास तथा बिरुवाहरु लगाई कटान नियन्त्रण गर्ने कार्य गरिएको	खोलाको बहाब रोक्ने व्यवस्था नगरिएको वाढी सम्बन्धी सचेतनाको अभाव खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु पानीको बहाब उच्च तथा ठुलो पानि हुन गई खोलाको गहरिई बढ्दै गएको	
	गरुन खोला क्षेत्र	वडा नं ५ होलोइया लंका टोल २० घर सुकुम्बासी बस्ति खान टोलका २० घर डुबानमा पर्ने	सडक संजल तथा वैकल्पिक सडकको सुबिधा रहेकाले बाढीको समयमा सहज रुपले आवतजावत गर्न सकिने	खोलाको बहाब रोक्ने व्यवस्था नगरिएको वाढी सम्बन्धी सचेतनाको अभाव खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु पानीको बहाब उच्च तथा ठुलो	वडा नं ५ होलोईया क्षेत्र उत्तर हुदै गढी गाउँपालिका र इनरुवासिमानामा रहेको खोला

		खोला क्षेत्रमा रहेको कवरथान, सडक क्षेत्र तथा खेती योग्य जमिन	खोला क्षेत्रमा बास तथा बिरुवाहरु लगाई कटान नियन्त्रण गर्ने कार्य गरिएको खोलामा रहेको पानी डीबारथान क्षेत्रमा बाधबानि सिचाई गरिने गरिएको बाढीको समयमा जीमा मस्जितं तथा मदरसा सयन्दनाथलाइ आश्रय स्थलको रुपमा प्रयोग गरिने गरिएको	पानि हुन गई खोलाको गहरिई बढ्दै गएको	
	सिगिया नाला झरना	वडा नं ५ स्थित गरुन खोला र ज्वाला खोलाको पानी आइ	बाढीको समयमा आश्रय स्थलको रुपमा उमेलाल सरदारको घरमा बस्ने	पानी निकासीको उचित व्यवस्था नरहेको	

	(नाला)	सिंगिया खोला झरना बन्ने र उक्त झरनाले सिंघिया टोल क्षेत्रका १५ घर डुबानमा पर्ने गरेको छ	गरिएको		
	सानो दुहबी क्षेत्रको झरना (नाला)	वडा नं ३ सानो दुहबी क्षेत्रामा पर्ने नालाले यस क्षेत्रमा रहेका १० घरलाई डुबानमा पार्ने गरेको छ भने झरना क्षेत्रमा उच्च मात्रामा कटान रहेको छ |	डुबान समयमा डुबान नहुने घर शरण लिने गरिएको	बाढीको समयमा आवत जावतमा समस्या रहेको नाला सफा नरहेको वाढी सम्बन्धि सचेतनाको अभाव	
	पानी निकासी नभएर हुने	वडा नं १- बजारक्षेत्रमा रहेको ऋषिदेव बस्ति- ३० घर; शर्मा टोल- १० घर; नया बस्ति	सडक संजाल नजिक रहको डुबान समयमा डुबान नहुने घर शरण लिने	घर आगन उच्च बनाउने पर्ने पानी निकासीको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने अश्रयास्थालको राम्रो व्यवस्था	

	डुबान क्षेत्रहरु	ऋषिदेव टोल- ३० घर; धनपुरी – १० घर; प्रगति टोल- ५ घर; पोखरी टोल- ५ घर, मा. का. मा. वि. अगाडिको क्षेत्र; लछमनीया क्षेत्रका ४ घर	गरिएको आश्रय स्थलको रुपमा म. का. मा. बि, स्वास्थ्य चौकी, नजिकका मन्दिर तथा उच्च सडक क्षेत्रमा बस्ने गरिएको	मिलाउनु पर्ने जीविकोपार्जनको बैकल्पिक व्यवस्था मिलाउनु पर्ने डुबान सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने आवश्यकता अनुसार पानी निकासीको निमित्त कल्भटको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने	
		वडा नं २- छप्कीटोलको बिच तथा दक्षिण भागमा रहेका १० घर; सरस्वती मा वि नजिकमा रहेको सुकुम्बासी बस्ति- १० घर छप्की बिद्यालय क्षेत्र	सडक संजाल नजिक रहको डुबान समयमा डुबान नहुने घर शरण लिने गरिएको आश्रय स्थलकोको रुपमा गाउँको बिच सडक, मन्दिर तथा आफन्तको		

		वडा नं ३- वडाकार्यालय पूर्वउत्तर क्षेत्र छिटाहा बजार उत्तर सरदर टोल- २० घर	घरहरुमा बस्ने गरिएको		
		वडा नं ४: फादरथान वडा कार्यालय नजिकको ऋषिदेव बस्ति- ५० घर; साह टोल- ३ घर	सडक संजाल नजिक रहको डुबान समयमा डुबान नहुने घर शरण लिने गरिएको आश्रय स्थलकोको रुपमा फादरथान आधारभुत विद्यालय, तथा आफन्तको घरहरुमा बस्ने गरिएको		
		वडा नं ६: हत्तिमुडा इलाका स्वास्थ्य कार्यालय नजिक रहेको ऋषिदेव टोल- १० घर			
आगलागी	सम्पूर्ण वडा क्षेत्रमा रहेका बस्तीहरु		मुख्य सडक क्षेत्रमा सहज	प्रायः सुकुम्बासी बस्ति क्षेत्रमा	

	सुकुम्बासी बस्ती क्षेत्रमा रहेका घरहरु फुसको छानो भएका तथा सडक नजिक प्रजोलनशिल बस्तुहरु जस्तै परल, दाउरा थुपारिने गरिएको बिजुलीका खम्बा तथा तार अव्यवस्थित रहेको	सडक संजाल रहेको प्रायः खोलाहरुमा पानी उपलब्ध हुने गरेको	सडक सानो रहको कारण दमकल जान नसक्ने अवस्था सुकुम्बासी बस्तीहरु फुसको छानो रहको घररहेको सचेतनामा कमि मुख्यगरी सुकुम्बासी बस्तीमा आर्थिक विपन्नता अग्नि नियन्त्रणकका लागि बारुद यन्त्र नरहेको अग्नि नियन्त्रण सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति वडा तथा समुदाय स्तरमा नहुनु	
बाली किरा प्रकोप	गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेको ६१९८[1] लगाइएको अन्न बलिमा बिभिन्न प्रकारका किरा देखा पर्न गइ	सहज रुपमा विषाधी बजारमा प्राप्त हुने गरेको	गाउँ पालिकामा कृषि प्राबिधिक तथा कृषि योजनाको अभाव रहेको दिर्घकालिन किरा रोक्ने योजना	

[1] गढी गाउँपालिका प्रोफैइल २०८० अनुसारको अन्न लगाउने क्षेत्रफ़ल

	उत्पादकत्वमा कमि किराको नियन्त्रण निमित्त अत्यधिक मात्रामा बिषाधी छर्किने गरिएको तरकारी तथा दहलन बालीमा पनि किराको समस्या रहेको		गाउँ पालिकासँग नरहेको विषादी प्रयोग सम्बन्धी सचेतनामा कमि अत्यधिक मात्रामा विषादीको प्रयाका कारण कारण मानिस हरुमा दीर्घरोगहरु जस्तै मधुमे, रक्तचाप, मुटु रोग आदि देखा पर्ने गरेको	
खडेरी	गाउँपालिका क्षेत्रमा अप्रत्यक्ष रुपमा खडेरीको प्रभाव बढ्दै जाने गेरको छ | वडा नं ३, ४,५ र ६ मा नगर सिचाई सुबिधा नरहेको कारण धान बालिमा प्रत्यक्ष प्रभाव परेको देखिन्छ | नियमित वर्षा नहुदा वालीमा	सिचाई सुविधाको रुपमा नहर तथा बोरिंगहरु रहेको इटहरी लोनिया क्षेत्रमा रहेको सुकुमारी खोलाको पानी मधेली भमरी नहरमा नियमित रुपमा आउने गरेको वडा नं २ को गढी	सिचईको उचित व्यवस्थापन नभएको वडा नं ३, ४, ५ र ६ मा रहेका खोला क्षेत्र बाट सिचाई गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने खडेरीका कारण बिभिन्न किसिमका रोगहरुको संक्रमण गर्ने गर्न गरेको	

	बिभिन्न प्रकारका किरा तथा रोग लाग्ने गरेको छ		फिल्ड गाउँ बस्ति उत्तर र कोलहर्वा क्षेत्रमा सिचाईको निमित्त थलाहा खोलामा कच्ची बाधको प्रयोग गर्ने गरिएको वडा नं ५ को होलोइया दिबरथान क्षेत्रमा गरुन खोलामा कच्ची बाधबानि होलोइया खान टोल, सिघिया क्षेत्रमा रहेको जमिन सिंचित हुने गरेको		

२.७ प्रकोप पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण

गढी गाउँ पालिकामा मौसम अनुरुप सम्भावित प्रकोपका घटना हुन सक्ने आँकलन गर्दै पालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको संयोजकत्वमा बैठक बसी छलफल गर्ने, कार्ययोजना निर्माण तथा बिषयगत क्षेत्रहरुको पूर्वतयारी क्षमता अभिवृद्धिका लागि साझेदार गैह सरकारी संस्थासंगको सहकार्यमा विभिन्न गतिबिधि संचालन हुदै आइरहेका छन् |

२.८ सरोकावाला सस्थाहरु

क्र. सं.	सरोकारवाला संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	नेपाल रेस क्रस सोसाइटी गढी उपशाखा	सभापति	९८६२६६७७८८
२	नेपाल रेड क्रस सोसाइटि गढी उप-शाखा गढी	लक्ष्मी नारारण चोधरी	९८६२६६७७८८
३	सि एस डी सि सुनसरी	रक्षा सिंह	९८२४ ३०२३६४
४	आर स डी सि सुनसरी	शिखा यादव	-
५	कोकन	हेमन्त पौडेल	-
६	संकल्प सि बि आर	लखन लाल साह	९८५२०४८६०८
७	उद्योग बाणिज्य संघ	महेन्द्र यादव	९८०४०२२३८
८	स्थानीय पत्रकार (बर्णमाला दैनिक)	सुरेन्द्र चौधरी	९८४२३९२४८८
९	सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड, औरावनी शाखा	मनिष अधिकारी	९८०१८६२२००
१०	प्लान इन्टरनेशलन नेपाल	केदार खतिवडा	९८०१९१३८४४
११	करुणा फाउन्डेसन नेपाल	सुरज सरदर	०२५-५८८८०२
१२	सेव द अर्थ	रमेश मण्डल	९८१४७९२८०१
१३	नं. १० गुल्म हे. कवा. मोरंग, दुहबी नपा ४ मालहट्टी	स प्रनाउ	९८५१२७२२१२
१४	नेपाल सेना पूर्वी पृतना इटहरी	कार्यालय	०२५-५८३५६६
१५	इलाका प्रहरी कार्यालय दुहबी	प्रहरी निरक्षक	९८५२०९०१२९
१६	प्रहरी चौकी भमरी	प्रहरी सहायक निरक्षक	९८४२१९०४७०
१७	प्रहरी चौकी छिटाहा	प्रहरी नायब निरक्षक	९८४२१०१५४०
१८	प्रहरी चौकी चादमेला	प्रहरी नायब	९८५२०९०३५५

		निरक्षक	
१९	पपुलर एफ एम इनरुवा	कार्यालय	०२५-५६१८००
२०	कोचिला एफ एम दुहबी	कार्यालय	०२५-५४०४७०

२.९ गढी गाउँ पालिकामा संचालित एम्बुलेन्स सेवाको विवरण

सि नं	संस्थाको नाम	ठेगाना	सम्पर्क मोबाइल नं
१	सामुदायिक अस्पताल	गढी ६ सत्तेरझोडा	९८५२०५६७४४

भाग ३: गाउँपालिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

३.१ बिषयगत क्षेत्र

विपदबाट प्रभावितहरुलाई आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने सन्दर्भमा बिशेषज्ञाता तथा कर्यक्षेत्रक आधारमा जिम्मेवारीको बाडफाड नै बिषयगत क्षेत्रको रुपमा हो | उद्धार तथा राहत, सुचना व्यवस्थापन, खाद्यान्न, आवास, खानेपानी सरसफाई तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन, सुरक्षा तथा संरक्षण, शिक्षा जस्ता बिषयमा बिशेषज्ञता हासिल गरेको समुहले आ-आफ्नो क्षेत्रको जिम्मेवारी लिंदा मानवीय सहयोग को कार्य व्यवस्थित र प्रभावकारी बन्छ | अतः क्षेत्रगत अवधारणालाई विपदबाट बिस्थापित समुदायलाई उपलब्ध गराउने मानवीय सहयोग बिशेषज्ञताप्राप्त निकाय तथा संस्थाको नेतृत्वमा उपलब्ध गराइने गरि गरिएको कार्यविभाजन भनेर पनि बुझ्न सकिन्छ |

क्षेत्रगत अवधारणाका प्रमुख बिशेषता देहायानुसार रहेका छन्|

१. विपद्को समयमा प्रभावित समुदायसम्म आफ्नो उपस्थिति कायम राख्छ |
२. प्रतिकार्य (खोज उद्धार र राहत व्यवस्थापन) प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग हुन्छ |
३. मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी जिम्मेवारी र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई सुनिश्चित गर्छ |
४. मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरि त्यसअनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्छ |
५. प्रतिकार्यमा देखिएका कमीकमजोरिमा सुधार गरि कार्य योजनाको समिक्षा गर्दै आवश्यकता अनुसार जिम्बेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्छ |

क्षेत्रगत निकाय तथा सम्बन्धित निकायले गर्नुपर्ने कार्य यस प्रकार रहेको छ |

क्र. सं.	क्षेत्र	नेतृत्व प्रधान गर्ने निकाय	जिम्मेवार ब्याक्ति	सहयोगी निकाय	गर्नुपर्ने कार्यहरु	कैफियत
१	सुचना व्यवस्थापन तथा समन्वय, खोज तथा उद्धार	गाउँपालिका विपद् ब्यवास्थापन समिति	आश नारायण चौधरी	इलाका प्रहरी कार्यालय दुहबी प्रहरी चौकी भमरी तथा छिटाहा सशस्त्र प्रहरी बल उद्योग बाणिज्य संघ सक्रिय	साधन श्रोत आँकलन तथा तयारी खोज तथा उद्धार कार्यका लागि जनशक्ति तयार गर्ने पिडितहरुलाई सुरक्षित स्थानमा पुर्याउने बर्तामान अवस्थाको जानकारी जिल्ला तथा प्रदेस विपद् व्यवस्थापन समितिलाई दिने क्लाष्टरहरुको दैनिक प्रतिबेदन गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन	आपतकालीन अवस्थामा थप आवश्यकता महसुस भएमा तुरुन्त प्रमुख जिल्ला अधिकारीलाइ जानकारी गराइ सहयोग माग्ने

				राजनीतिक दलका प्रनिधिहरु	समितिमा पेश गर्ने समन्वय, बैठक र प्रतिबेदनको बारेमा जानकारी गराउने खाद्य र गैह खाद्य सामाग्रीहरुको भण्डार र वितरणको व्यवस्था मिलाउने उपकरण तथा संचार साधनको व्यवस्था मिलाउने प्रभाबिहरुको तथ्यांक संकलन, विश्लेषण प्रतिवेदनको व्यस्था मिलाउने जोखिम उक्त स्थान र पारिवारिक सूची तयार लगाउने प्रकोप नक्शांकन गराउने	
२.	आपतकलिन आवास तथा गैह	वातावरण तथा विपद शाखा	राजेस चौधरी	नेपाल रेडक्रस सोसाइटि जिल्ला	विपद्वाट प्रभावित क्षेत्रहरुको यथार्थ सूचना तथा तथ्यांक व्यवस्थित गर्ने	

	खाद्य सामग्री			शाखा सुनसरी तथा गढी उपशाखा गढी सि एस डी सि सुनसरी उद्योग बाणिज्य संघ गढी	स्थानीय स्वयम् सेवक परिचालन गर्ने स्थानीय श्रोत तथा साधनहरुकोलागि अधिकतम प्रयोग परिचालनको लागि विभिन्न निकायहरुसँग समन्वय गर्ने शिविरमा रहेका परिवारहरुको सेवाहरु सुनिस्चितताको अन्य कल्टरहरुसंग सम्पर्क गर्ने कल्टरको प्रतिवेदन नियमित रुपमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई बुझाउने लुगाफाटा, भाडावर्तन, त्रिपाल, कम्बल आदि सामग्रीहरुको व्यवस्था मिलाउने सुरक्षित स्थानको खोजी तथा	

					व्यवस्थापन गर्ने शिविरको व्यवस्थापन गर्ने थप सहयोगको लागि आफ्नो तथा अन्य निकायहरुसँग अनुरोध गर्ने	
३.	खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन	कृषि विकास शाखा	ब्रहादेव यादव	नेपाल रेड क्रस सोसाईटी गढी उपशाखा कार्यालय गढी गढी उद्योग बाणिज्य संघ NGO फेडेरेसन सुनसरी	कृषकहरुको जीवनलाई सामान्य बनाउन विभिन्न जातका बिउबिजन तथा बिरुवाहरु वितरण गर्ने बाली तथा पशु जन्य रोगहरुको नियन्त्रणगर्ने पशु रोग बिरुद्ध भ्याकसिनेसन कार्यक्रम संचालन गर्ने पशुपन्क्षिको उद्धार तथा आहार व्यवस्थापन कार्य गर्ने	
४.	बन्दावती	जिन्सी शाखा	धुर्व नारायण चौधरी	नेपाल रेडक्रस सोसाइटि जिल्ला शाखा सुनसरी	राहत वितरणको लागि आवश्यक वातावरणका साधनहरुको पहिचान गर्ने	

				तथा गढी उपशाखा गढी प्रहरी चौकी छिटाहा तथा भमरी उद्योग बाणिज्य संघ गढी	अस्थायी बसोबास तथा राहत शिविरहरुमाआवश्यक बिजुलीको व्यवस्था मिलाउने भत्किएका सडकहरुको पुननिर्माण गर्ने अस्थायी पुलहरुको व्यवस्था गर्नेनदीहरुको नियन्त्रण तथा तटबन्ध निर्माण गर्ने	
५.	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य शाखा	राजेन्द्र यादव	स्वास्थ्य चौकी तथा केन्द्रहरु इलाका स्वास्थ्य केन्द्र, सत्तेरझोरा सेभ द अर्थ, सुनसरी करुणा फाउन्डेसन	आपतकालीन स्वास्थ्य सेवाको लागि तयार रहेका टिमलाई तरुन्त परिचालन गर्ने विपद् पस्चात पनि स्वास्थ्य समस्या देखिएका ठाउँहरुमा कार्ययोजना स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने आवश्यकता अनुसारको प्रतिवेदन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन	

				नेपाल बागमती सेवा समाज	समितिमा पेस गर्ने झाडा पखाला, हैजा, कालाजार, तथा अन्य पानी जन्य तथा किटजन्य रोगहरुको प्रयाप्त रोकथाम तथा उपचारको क्षमता सुनिस्चित तथा सेवा उपलब्ध गराउने स्वास्थ्य तथा पोषण द्रुत सर्बेक्षणलाई सुद्दढ्ढ पार्ने आपतकालीन आपूर्ति र मानव श्रोत लगाएतका बिषयहरुमा सहयोग गर्ने	
६.	शिक्षा	शिक्षा शाखा	छबि खड्का	आशामान नेपाल सेभ द अर्थ, सुनसरी	शिक्षा सम्बन्धी द्रुत लेखाजोखा संचालन गर्ने| विद्यार्थीहरुलाई शैक्षिक् सामग्री तथा गुणस्तरीय शिक्षाम निरन्तरता दिने	

					बैकल्पित कक्षाहरु संचालन गर्ने बिद्यालयहरुमा शैक्षिक वातावरण कायम राख्न सहयोग उपलब्ध गराउने विद्यालयको मर्मत सम्भार गराउने व्यवस्था मुलाउने	
७.	खानेपानी, सरसफाई र स्वास्थ्य प्रवर्द्धन	खानेपानी शाखा	सरिता राई	सि एस डी सि सुनसरी	बाढीको समयमा स्वच्छ पिउने पानीको लागि ट्युवेलहरुको व्यवस्था गर्ने पीडितहरुका लागि सुरक्षित खानेपानीको आपूर्ति गर्ने उपयुक्त सरसफाई तथा स्वास्थ्य प्रवर्धन सम्बन्धी गतिविधिहरु संचालन गर्ने । खानेपानीलाई सुद्दधिकरण गर्न सामाग्रीहरुको उपलब्धता तथा	

					जानकारी प्रदान गर्ने खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने	
८.	संरक्षण तथा सुरक्षा	महिला बिकास शाखा	अनिता कुमारी सिंह	कोकन सुनसरी सेभ द अर्थ सुनसरी	प्रवाभित समुदायको अधिकारको कुनैपनि उलंघन दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा सामना पहुँच समयमा पाएको नपाएको सुनिश्चित गर्ने शिबिर तथा पुनर्बासका क्षेत्रहरुमा पर्याप्त सुरक्षा गर्न महिला वालवालिकाहरुलाई बिशेष हेरचाह, संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने	

					जेष्ठ नागरिक, अपांगता तथा दिर्घ रोग बाट पिडित व्यक्तिहरुको हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने सुचनाको प्रवाह सुनिश्चित गर्ने	

३.२ सामान्य पूर्वतयारी योजना

३.२.१ प्राथमिकता प्राप्त रणनीतिक पूर्वतयारी

विपद्को सम्भावना र त्यसबाट हुनसक्ने जनधनको क्षति कम गर्न स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको सुरक्षाका विभिन्न गैतिबिधिहरु गर्नेछ | विपद् पूर्वतयारीका साथै विकास प्रक्रियामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण विधिलाई मुलाप्रभाहिकरण गर्ने सोच अघि बढाउन र यस योजनाको नियमित रुपमा अध्यावधिक गर्न निम्न रणनीतिक क्रियाकलापहरु समावेश गरिएको छ :

सि.नं.	रणनीतिक गतिबिधि	जिम्मेवारी	समय
१	गाउँपालिका र वडाहरुमा विपद्को समयमा कार्य गर्ने देहायका बिषयगत क्षेत्रहरु गठन गरि आर्थिक कार्ययोजना तयार गर्न लगाई तयारीमा राख्ने र अन्तर क्षेत्र समन्वय संयन्त्रको बिकस गर्ने | • सुचनाम समन्वय तथा लेखाजोखा बिषयगत क्षेत्र • खोज तथा उद्धार बिषयगत क्षेत्र • अस्थायी आवास तथा राहत व्यवस्थापन बिषयगत क्षेत्र • प्राथमिक उपचार, स्वास्थ्य, सरसफाई र पोषण बिषयगत क्षेत्र • कृषि, खद्यसुरक्षा तथा जीविकोपार्जन बिषयगत क्षेत्र • आपतकालीन शिक्षा बिषयगत क्षेत्र	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	निरन्तर
२	वडाहरुमा विपद्को समयमा कार्य गर्ने देहायका	गढी	निरन्तर

	कार्यदल गठन गरि बार्षिक कार्य योजना तयार गर्न लगाई तयारी अवस्थामा राख्ने र अन्तरकार्यदल संयन्त्र विकास गर्ने • खोज तथा उद्धार बिषयगत क्षेत्र • आवास तथा राहत व्यवस्थापन बिषयगत क्षेत्र • प्राथमिक उपचार स्वास्थ्य सरसफाई • आपतकालिन सुरक्षा तथा संरक्षण बिषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	
३	स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्रलाई नियमित संचालन गर्ने	गढी गाउँपालिका	निरन्तर
४	गढी गाउँपालिका विपद् सूचना केन्द्र स्थापना गर्ने	गढी गाउँपालिका	असार २०८०
५	प्रत्येक वडाको दैनिक प्राप्त सूचना संजाल तयार गरि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	वडा कार्यालय	असार २०८० देखि निरन्तर
६	बिषयगत क्षेत्रहरुवाट बिस्तात पूर्व तयारी योजना तयार गर्ने लगाई आवश्यक सामग्रीहरुको व्यवास्थापंग गर्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	निरन्तर
७	सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने र सामुदायिक भवन निर्माण गर्ने	गढी गाउँपालिका	निरन्तर

		विपद् व्यवस्थापन समिति	
८	सुरक्षा निकायहरु, गाउँपालिका, रेडक्रस, एम्बुलेन्स दमकल स्थानीय जनप्रतिनिधिहरुको सम्पर्क नम्बर सबै सबै घरमा रहने गरि व्यवस्था गर्ने		गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति वडा विपद् व्यवस्थापनन समिति	निरन्तर
९	आधारभूत खोज तथा उद्धार सामग्री खरिद तथा विपद् व्यवस्थापन सामग्री खरिद गरि तयारी अवस्थामा राख्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	तत्काल
१०	सम्भव भएसम्म घरघरमा नभए कमसेकम टोलगत रुपमा र सबै कार्यालयहरु, उद्योगहरु आदिमा अग्नी शमनयन्त्र (Fire Extinguisher) राख्न सहजीकरण गर्ने	व्यक्ति स्वयं	तत्काल
११	गाउँपालिका र वडाहरुमा विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना गरि सो संचालन निर्देशिका तयार गर्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन	तत्काल

		समिति वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	
१२	बिषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुलाई कृत्रिम घटना अभ्यास तालिम आयोजना गर्ने र समय समयमा विद्यालय र समुदायमा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय	जेठ
१३	स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा आपतकालीन अवस्थाको लागि औषधि तथा सामाग्रीहरुको जोहो गरि राख्ने	गाउँपालिका स्वास्थ्य केन्द्र	जेठ महिना
१४	जनप्रतिनिधि तथा गाउँ पालिकामा गठित विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरुका लागि समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन र आधारभूत मानवीय सहायता मापदण्ड तथा स्फेयर सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गर्ने		गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	मङ्सिर
१५	प्रारम्भिक लेखाजोखा मुल्यांकन र विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम तथा प्रारूप तयार गर्ने	द्रुत लेखाजोखा गर्ने फर्मेट प्रिन्ट गरि विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरुलाई उपलब्ध गराउने		गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	जेठ
१६	विपद् पूर्व तयारी कार्यशालाको आयोजना गरि निम्न कार्य गर्ने: • विभिन्न प्रकोपवाट पर्ने सम्भावित प्रभाव र संकटासन्न समुदाय र जनसंख्या अध्यावधिक गर्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	असार पहिलो हप्ता

	• आपतकालीन आश्रयस्थलहरु पहिचान गरि सूची तयार गर्ने • आपतकालीन आश्रयस्थलमा आधारभूत भौतिक संरचना र सुविधाको विकासमा बिषयगत क्षेत्रहरुबाट कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने • वडा र गाउँ पालिकामा कार्यगत राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था तथा विकास साझेदार निकायहरुको सूची तयार गरि सहकार्य गर्ने • विपद्को समयका लागि आवश्यक पर्ने श्रोत र साधनको सूची तयार गरि प्राप्त हुने स्थानको पहिचान र पूर्वतयारी गर्ने		
१७	बाढी, भूकम्प, आगलागी , सितलहर, माहामारी, हवाहुरी आदिका बिषयमा समुदायमा पूर्वसुचना तथा चेतावनी प्रणालीको संजाल तयार गर्ने। अनलाईन मोबाइल म्यासेजमा खबर गर्ने प्रणालीको विकास गर्ने।	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	नियमित
१८	विपद् जोखिम व्यवस्थापनबारे समुदायमा जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने र सरोकारवालाको क्षमता बिकासका लागि काम गर्न संस्थाहरुबीच समन्वय गरि निजि क्षेत्र समेतको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	निरन्तर
१९	मानव संसाधन विकास तथा व्यवस्थापन: • प्रत्येक वडा र संकटासन्न समुदायमा	गढी गाउँपालिका	६ महिना भित्र

	उद्धरकर्मी तथा प्राथमिक उपचार टोलि तयार गर्ने • वडा र समुदायस्तरमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने तथा सचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचलन गर्ने • विपद्को समयमा उद्धारमा खटाउन सकिने स्वयं सेवकहरुको वडागत नामावली अध्यावधिक गर्ने | • गठन भएका सबै कार्यदलको प्रत्येक दुई महिना बैठक गरि मौसमी प्रकोपको पूर्ब तयव्यवस्था, री गर्न लगाउने |	विपद् व्यवस्थापन समिति	
२०	जनसंख्या, संकटासन्न समुदाय, सामाजिक सेवा क्षमता प्रणाली, सुरक्षा स्थीति, जोबिकोपर्जन, बसोबासको व्यवस्था, खोला खाली ठाउँहरु, यातायात र पूर्वाधारी, स्थानीय रुपमा उपलब्ध श्रोत/सुविधाहरु आदिको तथ्यांक संकलन गर्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	निरन्तर
२१	खोला कटान क्षेत्रमा जैविक तटबन्ध तथा वृक्षा रोपण गर्ने तथा आवश्यकता अनुसार रेटेनिंग वाल लगाउने	गाउँपालिका तथा वडा	निरन्तर

३.३ आपतकालीन कार्ययोजना

३.३.१ क्षेत्र: सूचना व्यवस्थापन, समन्वय र खोज तथा उद्धार

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय: अध्यक्ष, गढी गाउँपालिका

क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची

क्र.सं.	गाउँपालिका क्षेत्रगत	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.

	साझेदारहरुको नाम		
१.	गढी गाउँपालिका कार्यालय, औरवानी	आश नारायण चौधरी	९८५२०२७५९३
२.	गढी गाउँपालिका कार्यालय, औरवानी	प्रमुख कार्यकारी अधिकृत	९८५२०५५५६९
३.	स्थानीय आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र प्रमुख	सरिता राई	९८६२१४२६८१
४.	इलाका प्रहरी कार्यालय दुहबी	प्रहरी निरक्षक	९८५२०९०१२९
५.	भमरी प्रहरी चौकी	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८४२१९०४७०
६.	छिटाहा प्रहरी चौकी	प्रहरी नायब निरिक्षक	९८४२१०१५४०
७.	सशस्त्र प्रहरी बल, दुहबी		९८५१२७२२१२
८.	नेपाल रेड क्रस सोसाइटी गढी उपशाखा	सभापति	९८६२६६७७८८
९.	गौर सरकारी संस्था महासंघ, सुनसरी	मेघराज न्योपाने	-
१०.	पत्रकार	सुरेन्द्र चौधरी (वर्णमाला)	९८४२३९२४८८

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति: प्रकोपको सम्भावित मानबीय असर

- सार्बजनिक पूर्बधारहरु (सडक, पुल, बिद्युत आपूर्ति, संचार) मा क्षति
- आवास तथा व्यत्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रुपमा क्षति, बालबालिका, महिला, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका मानिसहरु प्रभावित हुने गरि बिस्तापन

- बिद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी र स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्बजनिक संस्थाहरुमाथि परेको चाप
- सामुदायिक संस्थागत ठाउंहरुमा अस्थायी आवासमा बसेको समयमा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी प्रचलनहरुमा देखिएका चुनौती
- आवाससम्बन्धी सहयोग आवश्यक हुनेगरी बिस्थापित परिवारको संख्या

समष्टिगत उद्देश्य:

- तयारी अवस्थाको अनुगमन गर्नका लागि अनुगमन सम्बन्धी बैठक, खोज तथा उद्दारसम्बन्धी टोलीको गठन, खाद्य सामग्रीको पहिले नै भण्डार अन्य क्षेत्रहरुको तयारी – हरेक १५ दिनमा
- तिनैवटा क (कसले, के र कहिले) ढाँचाको विकास र गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिमा सुचनाको व्यवस्थापनको लागि कार्यालयको निर्धारण

मानवीय सहयोग मापदण्ड

- प्रकोप लगत्तै उककरणसहित खोजी तथा उद्धार टोली खटाउने
- समन्वय बैठक र प्रतिबेदनका बारे जानकारी गराउने
- सबै सुबिधाबाट एकदमै बन्चित समूह/ जोखिममा रहेका व्यक्तिहरु लगायत सबैलाइ न्यायोचित रुपमा गरिएको उद्धार सामग्रीको बितरण तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिहरुको अनुगमन
- अवस्था हेरी आवश्यकताको आधारित रहेर मिरा (MIRA) टोलि खटाउने
- पहिलो हप्तामा परिस्तिथिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन पेश गर्ने र त्यस पछि दुई हप्तापछि
- शिबिर समन्वय तथा शिबिर व्यवस्थापन अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन गर्ने
- तुरुन्त २४ घण्टाभित्र संचार माध्यमका लागि सूचना पठाउने र पहिलो हप्तामा हरेक दिन समाचार सम्प्रेषण गर्ने

- आ-आफ्ना मातहतका निकायहरुलाई सक्रिय पार्न अनगमन तथा मुल्यांकन र प्रतिबेदन माग्ने

आपतकालीन कार्य योजना

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद्जन्य घटना घटेमा वा घट्ने यकिन भएमा विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने।	तत्काल	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति सम्पूर्ण , विषयक्षेत्र
२	विपद्ले प्रभाव पारेको तथा जोखिममा रहेका व्यक्ति तथा समुदाय र महत्वपूर्ण सम्पत्ति सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न सूरक्षा निकाय र खोज तथा उद्धार टोली/कार्यदल परिचालन गर्ने।	तत्काल	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिवडास्तरीय , समिति
३	विपद्मा परी घाईते भएकालाई उद्धार गर्ने र हराई रहेका व्यक्तिहरूको तथ्याङ्क तयार गरी खोजी गर्ने।	तत्काल	सूरक्षा निकाय, खोज तथा उद्धार टोली र स्वयंसेवक
४	तत्कालै घटनाको अवलोकन, निरिक्षण गर्ने र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष पेश गर्ने।	विपद् पश्चात घण्टा भित्र 72	सर्वेक्षण टोली
५	विपदबाट मृत्यु भएमा सोको तथ्याङ्क र लगत तयार गरी सनाखत गर्ने व्यवस्था मिलाउने र शव हस्तान्तरणव्यवस्थापन/	विपद्को समयमा	सूरक्षा निकाय , ,उद्धार टोलीस्वयम् सेवक

	गर्ने।		
६	पीडित समुदायलाई थप जोखिमबाट बचाउन र सहयोग पुऱ्याउन अन्य विषयक्षेत्र र सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्ने।	विपद् पश्चात	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति , विषयक्षेत्र
७	बहुक्षेत्रगत सर्वेक्षण गरी क्षति, प्रभावित अवस्था र तत्काल गर्नुपर्ने कार्यहरू समेटी सुझाव सहितको विषयक्षेत्र केन्द्रित प्रतिवेदन (प्रारम्भिक द्रुत्त लेखाजोखा) स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने।	विपद् पश्चात दिन भित्र 7	सर्वेक्षण टोलि, वडासमिति, बिषयगत क्षेत्र
८	समीक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक बस्ने र तर्जुमा गरिएको योजना कार्यान्वयन गर्ने/गराउने।	आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति , सम्बन्धित शाखा तथा विषयक्षेत्र
९	विस्थापित भई शिविरमा बसेका, छरछिमेक वा आफन्तको घरमा आश्रय लिएका, घरगोठ पूर्ण रूपमा नष्ट भएका, आफन्त गुमाएका, घाइते भएकाहरूलाई स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउने।	विपद् पश्चात तत्काल	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, वडाविपद् व्यवस्थापन समिति
१०	विपद्को सङ्कटकाल घोषणा गर्नु पर्ने अवस्था भएमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष सिफारिश गर्ने।	विपद् पश्चात	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

३.३.२ क्षेत्र: आपतकलिन आवास तथा गैह खाद्य सामग्री

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय: अध्यक्ष, गढी गाउँपालिका

क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची

क्र.सं.	गाउँपालिका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१.	गढी गाउँपालिका कार्यालय, औरवानी	राजेश चौधरी	९८४९७९५३७५
२.	वडा अध्यक्षहरु	प्रदिप कुमार चौधरी, वडा न.१	९८४२०९९०४२
		प्रभाकार माझि, वडा न. २	९८५२०४६८५२
		कुशेस्वर यादव, वडा न. ३	९८४२२३८२७१
		रामशेवक साहु टेली, वडा न. ४	९८११०१५४६१
		चन्द्र कुमार सर्दार, वडा न. ५	९८०४३६४६१९
		सदानन्द उराव झाँगर, वडा न. ६	९८४२४०५५२३
३.	नेपाल रेस क्रस सोसाइटी गढी उपशाखा	सभापति	९८६२६६७७८८
४.	सि एस डी सि सुनसरी	रक्षा सिंह	९८२४३०२३६४
५.	संकल्प सि बि आर	लखन लाल साह	९८५२०४८३५९

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति: प्रकोपको सम्भावित मानबीय असर

- सार्वजनिक पूर्वाधारको क्षेति (सडक, पुल, विद्युत आपूर्ति, संचार)
- आवासको क्षेति तथा मुख्य रुपमा वालबालिका, महिला, जेष्ठ नागरिक र अपांगता रहेका मानिसहरुको सामानहरुको

- बिद्यालयका कक्षा कोठा, पुलिस चौकी तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरु जस्ता उपलब्ध सार्बजनिक संस्थाहरुमाथि दवावको सिर्जना
- सुमुदायिक संस्थागत स्थानहरुमा अस्थायी आवासको उपयौग गर्दा स्वास्थ्य सम्बन्धी व्यवहारमा देखिने चुनौतिहरु
- मानबीय सहयोगका लागि लक्षित जनसख्या

समष्टिगत उद्देश्य

- आवास: सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं प्राथमिक सामाजिक अवाश्यकताहरुमा व्यक्तिगत तथा परिवारिहरुको पहुच सुनिश्चित गर्ने | यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढीभन्दा बढी आत्मा-निर्भरता तथा आफै व्यवश्थापनलाई समावेश गरिनेछ |
- शिबिर समन्वय तथा शिबिर व्यवस्थापन प्राकृतिक विपद्का कारणले घरबार बिहिन बनेका मानिसहरुका निमित्त स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै बिस्थापित व्यक्तिहरुलाई मानव अधिकारीको उपयोग गर्न सक्षम पार्नका लागि जिवनस्तर शिबिर जिबनमा सुधार ल्याउने

विशिष्ट उद्देश्य:

- जलवायुका प्रतिकुल अस्त्रहरुवाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि मानिसहरुसंग छाना भएको प्रयाप्त ठाउँ हुनेछ |
- जलावयुबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि र तिनको मर्यादा, सुरक्षा तथा कल्याण सुनिस्चित गर्नका लागि प्रभावित व्यक्तिहरुसंग प्रयाप्त कम्बल एबं लुगा हुनेछ |
- घरयिसी भाँडा-कुडा तथा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका लागि दैनिक उपयोग सामानहरु जस्तै साबुन, तेल, आदि एवं तिनको मर्यादा र कल्याणका लागि औजारहरूमा परिवारहरुको पहुँच हुनेछ|

मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड

- औषत एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको क्षेत्र उपलब्ध हुनेछ, औषतमा ५ सदस्यहरुको एक परिवारका लागि कम्तिमा पनि ४x५ मिटरको डोरी सहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री
- कम्बलमा मानिसहरुको प्रयाप्त पहुँच हुनेछ |
- प्रभावित परिवारका सदस्यहरुको लागि कम्तिमा एक सेट कपडा हुनुपर्नेछ |साथै महिला तथा वालवालिकाहरुका निमित्त सरसफाई सम्बन्धी सामग्री आपूर्ति भएको हुनेछ|
- शिबिर खाडा गर्नका लागि अग्रिम रुपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ जुन जमिन सुरक्षित तथा SPHERE को मापदण्ड अनुसार हुनेछ|
- बिद्यालय तथा सार्बजनिक स्थालाहरुसंग अग्रिम रुपमा नै साझेदारी पत्रमा दखास्त भएको हुनेछ|
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै संकृतिक तथा सामाजिक मुल्यांकन एवं परिस्थितिलाई थ्यानमा राखी गरेको हुनेछ |
- शिबिर खाडा गर्नका लागि बिगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरुको रेकड
- नागरिक समाज, सरकार तथा सान्दर्भिक समुहसंगको परामर्शमा शिविरको स्थापना गर्ने

प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन आश्रय र गैर खाद्य सामग्री क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा , ,विषयक्षेत्र
२	पहिचान भएको सुरक्षित स्थानमा आश्रय वा वासको लागि	विपद् पश्चात तत्काल	पूर्वाधार विकास शाखा , ,वडा कार्यालयविषयक्षेत्र

	अस्थायीसंरचना निर्माण गर्ने।		
३	आवश्यक गैरखाद्य सामग्रीको वितरण गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखावडा , ,विषयक्षेत्र ,कार्यालय
४	आपत्कालीन आश्रय र गैर खाद्य सामग्री क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	निरन्तर	विषयक्षेत्रका समूह सदस्यहरू

३.३.३ क्षेत्र: आपतकालीन स्वास्थ्य र पोषण

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय: स्वास्थ्य शाखा प्रमुख

क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची

क्र.सं.	गाउँपालिका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१.	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	राजेन्द्र यादव	९८२४३२१६००
२.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सत्तेरझोरा प्रमुख, वडा नं. ६	डा अशोक मण्डल	९८१३०३३०९६
३.	स्वास्थ्य चौकी प्रमुख मधेली वडा नं. १	सिताराम गुप्ता	९८५२०२९१४१
४.	स्वास्थ्य चौकी प्रमुख औरावनी वडा नं. २	जागेश्व मण्डल	९८४२४०३६८९
५.	स्वास्थ्य चौकी प्रमुख छिटाहा वडा नं ३	राम जी साह	९८५२०२७९७३
६.	आधारभुत स्वास्थ्य चौकी प्रमुख फोदरस्थान वडा नं. ४	-	-
७.	आधारभुत स्वास्थ्य चौकी बुधबारे वडा नं. ५	-	-
८	सेव द अर्थ	रमेश मण्डल	९८१४७९२८०१
९	बागमती सेवा समाज	हेमकला भट्टराई	-

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति: प्रकोपको सम्भावित मानबीय असर (स्वास्थ्य र पोषण)

- चोटपटक, घाईते, हैजा, कालाजार, आउ र दादुरा एवं पखालासम्बन्धी रोग, गम्भीर स्वास-प्रश्वाससम्बन्धी संक्रमण, ज्वरो, आँखा तथा छालाका रोग, आँखा रातो हुने रोग जस्ता संक्रामक रोगहरुमा वृद्धि
- एचआईभी एड्स तथा क्षयरोग फैलने क्रममा वृद्धि
- स्वास्थ्य क्लिनिकहरू नस्ट हुनु र/अथवा पहुँच नहुनु
- औषधी उपचारका उपकरण तथा औषधीको हानी-नोक्सानी
- खाद्य सामाग्रीको तिब्र अभावको कारणले गर्दा गम्भीर कुपोषणमा वृद्धि, स्वास्थ्य एवं सामाजिक सेवाहरुमा घट्दो पहुँच,
- विपद्का कारण घट्दो मानसिक समस्या

समष्टिगत उद्देश्य

- जस्तोसुकै आपतकालीन अवस्था परे तापनि मानव जीवन सुरक्षा तथा कल्याण, खास गरि एकदम जोखिममा रहेका समुहको स्वास्थ्य एवं पोषण सम्बन्धी आवश्यकता पुरा भएको छ कि छैन भनि सुनिस्चित गर्ने |

विशिष्ट उद्देश्य (स्वास्थ्य):

- झाडापखाला, हैजा, कालाजार तथा अन्य पानी एवं कीटजन्य रोगहरुको प्रयाप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्नुका निमित्त स्वास्थ्य कार्यालयले सहयोग गर्ने
- अरु द्रुत लेखाजोखासंग एकीकृत गरि स्वास्थ्य तथा पोषण (अवस्था र सेवाहरु) को द्रुत क्षमतालाइ सुद्दढ पार्ने|
- रोग फैलन गएका खण्डमा सहयोग तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने|

- आधारभुत स्वास्थ्य सेवाहरुमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न, स्वास्थ्य शिविरको संचालन गर्न र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्रको विकास गर्न स्वास्थ्य कार्यालयले स्थानीय तहलाई सहयोग पुर्याउने|

विशिष्ट उद्देश्य (पोषण)

- स्वास्थ्य तथा सुरक्षा सम्बन्धी मापदण्ड/प्रोटोकलको पालना गर्ने गराउने
- बिस्थापित मानिसहरुका लागि पुरक खान खुवाउने कार्यक्रममा पहुँचको माध्यमबाट गर्वाबती तथा दुध खुवाउने महिला एवं पाँच बर्ष मुनिका वल्बलिकहरुमा गम्भीर कुपोशंको वृद्धिलाइ रोकथामका गतिविधिहरु संचालन गर्ने
- गम्भीर कुपोषणको उपचार तथा सेवामा निरन्तरता पहुँच सुनिश्चित गर्ने
- निरन्तर स्तनपान सुनिश्चित गर्न र अविछित स्तनपानका विकल्पहरुको वितरणमा रोक लगाउन मातहतका स्वास्थ्य केन्द्रहरुलाई सहयौग गर्ने
- भिटामिन ए को वितरण/ जुका मार्ने औषधी तथा प्रभावित वालवालिकाहरुका लागि खोप सम्बन्धी गतिविधिहरु सुनिश्चित गर्न मातहतका स्वास्थ्य केन्द्रहरुलाई सहयोग गर्ने

मानवीय सहयौगको न्युनतम मापदण्ड

- प्रारम्भिक लेखाजोखा संचालन गरिएकै समयमा स्वास्थ्यसम्बन्धी निगरानी शुरु हुन्छ |
- समुदायको तहमा रोग तथा चोट पटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र प्रणालीको माध्यमबाट स्वास्थ्य संस्थाहरुमा केहि उपचार एवं थोरै संख्यामा गम्भीर बिरामीहरुलाई सिफारिस गरि अन्य केन्द्रहरुमा पठाई आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ |
- सिफारिश गरि पठाउने अन्य केन्द्रहरुमा पुग्नका निमित्त बिरामीहरुका लागि उपयुक्त यातायातको व्यवस्थाको प्रबन्ध गरिनेछ |

विपद् प्रतिकार्यको सन्दर्भमा स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
२	विपद्को घटनामा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा , विषयक्षेत्र
३	स्थानीय स्तरमा उपचार हुन नसक्ने घाईते तथा विरामीलाई नजिककोस्वास्थ्य केन्द्र वा अस्पताल लैजान व्यवस्था मिलाउने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
४	महामारी रोकथाम र व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्न स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा ,शिक्षा शाखा ,विद्यालय विषयक्षेत्र
५	विपद् प्रभावित स्थानमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा , विषयक्षेत्र
६	गर्भवती महिला ,सुत्केरी ,बालबालिकाज्येष्ठ , नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने तथा पोषणयुक्त खानेकुरा वितरणको व्यवस्था मिलाउन खाद्य तथा पोषण क्षेत्रलाई सिफारिस गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा , विषयक्षेत्र
७	औषधी ,सूरक्षाका सामग्री ,पिपिइ सेट) सर्जिकल मास्क ,स्यानीटाइजर ,साबुन(तथा उपकरण थर्म)ल गन,भेन्टिलेटर,फ्रिज , टेष्टिङ्किट (लगायतका सामग्रीहरु पहिचान गरी सोको व्यवस्था गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	गढी गाउँपालिका कार्यालय ,स्वास्थ्य शाखाविषयक्षेत्र ,

३.३.४ क्षेत्र: खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय: खानेपानी तथा सरसफाई शाखा

क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची

क्र.सं.	गाउँपालिका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१.	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा प्रमुख	सरिता राई	९८६२१४२६८१
२.	सि एस डी सि प्रतिनिधि	रक्षा सिंह	९८२४३०२३६४

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति: प्रकोपको सम्भावित मानबीय असर

- बाढीको कारणबाट होचो स्थानमा रहेका क्षेत्रहरुम सुरक्षित खानेपानीको मुहान अवरुद्ध हुने गरी ट्युवेलहरु दुषित हुनेछन् र सम्भवत बाढीमा डुब्नेछन्।
- वाताबरण दुषित हुनेगरी शौचालयहरु भरिन सक्छन।
- सुरक्षित पानीको अभाव तथा ढलबाट दुषित बाताबरणले गर्दा झाडा तथा हैजा फैलने जोखिम बढ्नेछ|
- स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरुमा पहुँच आवश्यक हुने बिस्थापित परिवारहरुको कुल संख्या बढ्नेछ।

समष्टिगत उद्देश्य

- खानेपानी तथा सरसफाईसँग सम्बन्धित रोगहरु फैलन नदिन तिनको रोकथाम गर्ने

विशिष्ट उद्देश्य

- विस्तापित समुदायका लागि खास गरि शिविरमा बस्ने मानिसहरुका लागि सुरक्षित खानेपानी स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रुपमा सरसफाई एवं नुहाउने सुविधाहरुमा पहुँच उपलब्ध छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने।

- प्रभावित मानिसहरुलाई आधारभूत स्वास्थ्यसम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गरिएको छ र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्चातासंग सम्बन्धित व्यवहारिक प्रचालान्हारुला बारेमा उचित रुपमा जनाकारी उपलब्ध गराएको छ भन्ने सुनिश्चित गर्ने
- सम्पूर्ण उपकरण तथा सुबिधा उपलब्ध गराएका छन् र बिस्थापित मानिसहरु बस्ने शिविरहरुमा सुग्घर-सफा गर्न तिनको सशक्तिकरण गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने |
- खानेपानी तथा सरसफाइका क्षेत्रम मानवीय सहयोगक न्युनतम मापदण्ड
- विपद्को समयमा खानेपानीको आपूर्तिमा कमि हुन नदिने गरि पानी भण्डारण गरिने ट्यांकीद्वारा र प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्युनतम ५ लिटर उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पुर्याउने|
- शिविरमा बसोबल गर्ने बिस्थापित मानिसहरुका लागि उपयुक्त सरसफाई एवं महिलाहरुका लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी चर्पी (हरेक २० व्यक्तिक लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सोलाई बढाउने गरी) निर्माण गर्ने|
- पभाबित मानिसहरुलाई स्वच्छता सम्बन्धी किट बितरण गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्धनसम्बन्धी गतिविधिहरु पानी (शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हात धुने) संचालन गर्ने |

प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था

१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	सामाजिक विकास शाखा
२	विपद् प्रभावित क्षेत्र वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा शुद्ध खानेपानीको प्रवन्ध गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी एकाई, विषयक्षेत्र
३	विपद्का कारण सिर्जित फोहोर व्यवस्थापनको कार्य गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	सरसफाई एकाई, विषयक्षेत्र
४	पियुस क्लोरीन जस्ता ,खानेपानी शुद्धिकरणका औषधी तथा व्यक्तिगत सरसफाईका लागि हाईजिन किट वितरण गर्ने र सरसफाई तथा स्वच्छता कायम गर्न चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने	विपद् पश्चात तत्कालै	खानेपानी र सरसफाई एकाई,शिक्षा शाखा , विषयक्षेत्र
५	खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	सामाजिक विकास शाखाविषयक्षेत्र ,

३.३.५ क्षेत्र: बन्दबस्ती

नेतृत्व गर्ने निकाय:

क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची

क्र.सं.	गाउँपालिका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१.	जिन्सी शाखा	धुर्व नारायण चौधरी	९८४२३७४४६३
२.	वडा अध्यक्षहरु	प्रदिप कुमार चौधरी, वडा न.१	९८४२०९९०४२
		प्रभाकार माझि, वडा न. २	९८५२०४६८५२
		कुशेस्वर यादव, वडा न. ३	९८४२२३८२७१
		रामशेवक साहु टेली, वडा न. ४	९८११०१५४६१
		चन्द्र कुमार सर्दार, वडा न. ५	९८०४३६४६१९
		सदानन्द उराव झाँगर, वडा न. ६	९८४२४०५५२३
३.	सूचना अधिकृत	दिल बहादुर खड्का	९८४२०८६५८४
४.	सूचना प्रबिधि अधिकृत	राजेश चौधरी	९८४९७९९५३७५
५.	नेपाल रेड क्रस सोसाईटि गढी उपशाखा सभापति	लक्ष्मी नारायण चुधारी	९८६२६६७७८८

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति: प्रकोपको सम्भावित मानबीय असर

- सार्बजानिक पूर्वाधारहरु(सडक, पुल, बिद्युत आपूर्ति, संचार) मा क्षेति

- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थियी रुपमा क्षेति, वालवालिका, महिला, जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका मानिसहरु मुख्य रुपमा प्रभावित हुने गरि बिस्थापित
- बिद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरी चौकी, स्वास्थ्य केन्द्र जस्ता उपलब्ध सार्बजनिक संस्थाहरुमाथि चाप
- सामुदायिक संस्थागत ठाउहरुमा अस्थायी आवास बसेको समयमा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी प्रचालानमा देखिएका चुनौती
- आवास सम्बन्धी सहयोग आवश्यक हुनेगरी बिस्थापित परिवारिको संख्या

समष्टिगत उद्देश्य

- प्रभावित व्यक्तिको जीवन तथा सम्पत्ति, स्वास्थ्य, जीविकोपार्जन तथा उत्पादनका लागि साधनहरु, सांस्कृतिक तथा वातावरणीय सम्पदाको रक्षा गर्ने

विशिष्ट उद्देश्य

- राहत वितरणको लागि अवश्य यातायातका साधनहरुको परिचालनको सुनिश्चितता गर्ने |
- अस्थाई बसोबास तथा राहत शिविरहरुमा अवश्य बिजुली तथा टेलिफोनको प्रबन्ध मिलाउने
- भत्किएको सडकको पुन:निर्माणको सुनिश्चितता गर्ने
- अस्थाई पुलहरुको व्यवस्था गर्ने
- नदि नियन्त्रण तथा तटबन्ध निर्माणको सुनिश्चितता गर्ने
- सडकहरु मर्मत सम्भार गरि यातायात सुचारु गर्ने प्रबन्ध मिलाउने

प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति	विपद् पश्चात	पूर्वाधार विकास

	सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।		शाखा, विषयक्षेत्र
२	भौतिक संरचनाहरू नोक्सान भई सेवा अवरूद्ध भएको स्थान पहिचान गरी तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने र तत्काल सुचारू गर्नुपर्ने सेवाहरूको प्राथमिकिकरण गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
३	सार्वजनिक सेवा अवरूद्ध भएका भौतिक संरचनाहरूको मर्मत सम्भारका लागि टोली परिचालन गरी सेवा सूचारु गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र
४	विपदबाट आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा परेको प्रभाव लेखाजोखा गरी शिघ्र पुनर्लाभका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	विपद् पश्चात तीन महिना भित्र	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा , सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
५	शिघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	पूर्वाधार विकास शाखा, विषयक्षेत्र

३.३.६ क्षेत्र: शिक्षा

नेतृत्व गर्ने निकाय: शिक्षा शाखा

क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची

क्र.सं.	गाउँपालिका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१.	शिक्षा शाखा प्रमुख	छबि खड्का	९८५२०५४२१८
२.	सि एस डी सि सुनसरी (खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्र)	रक्षा सिंह	९८२४३०२३६४
३.	आसमान नेपाल (आरम्भ परियोजना)	भवना ऋषिदेव	-

४.	कोकन	हेमन्त पौडेल	-

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति: प्रकोपको सम्भावित मानबीय असर

- बिद्यालय भवनहरु र शिक्षण/सिकेका सामाग्रीहरुको नस्ट
- शिक्षक बिद्यार्थीहरु हताहत हुन सक्ने
- बिद्यालयमा क्षेति हुनाले शिक्षामा अवरोध
- आन्तरिक रुपमा विस्थापितहरुका लागि प्रभावित नभएका बिद्यालयहरु आवासको रुपमा परिणत हुन्छन | अतिथ्य प्रदान गर्ने विद्यालयको पढाई अबरोध
- विद्यार्थी तथा शिक्षकहरुमा विपद्को मनोबैज्ञानिक असरले सिकाई एवं सिक्ने प्रक्रियामाथि प्रभाव पार्छ |

समष्टिगत उद्देश्य

- विकास गर्न, संरक्षण प्राप्त गर्ने र सामान्य अवस्था एवं स्थायित्वमा फर्काउने कार्यको सहजीकरण गर्नेका निमित्त बिद्यालय जाने उमेरका तथा प्रभावित सम्पूर्ण वलाबलिकहरुको गुणस्तरीय शिक्षामा निरन्तर तथा तत्काल पहुँच सुनिश्चित गर्ने
- सुरक्षित सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराएर विपदबाट परेको मनोबैज्ञानिक असरको सामना गर्ने कार्यमा विद्यार्थीहरु र शिक्षकहरुलाई मद्दत गर्न योगदान पुर्याउने|

विशिष्ट उद्देश्य

- प्राकृतिक विपदबाट प्रभावित बिद्यालय जाने उमेरका बालबालिका तथा शिक्षकहरुलाइ गुणस्तरीय शिक्षाको निरन्तरता सुनिश्चित गर्नका लागि र उनीहरुलाई सुरक्षित रुपमा सिकाउने एवं सिक्ने वाताबरण उपलब्ध गराउन नेपाल सरकार तथा स्थानीय सरोकरवालाहरुसँग सहयोग उपलब्ध गराउने|

- प्रभावकारी आपतकालीन पूर्वतयारी तथा सहयोगमा सहजीकरण गर्नका निमित्त क्षेत्रगत समुहका सदस्यहरु बिचमा प्रभाबकारी समन्वय, अनुगमन तथा सुचनाको आदान प्रदान सुनिश्चित गर्ने
- आपतकालीन परिस्थितिमा पहिलो सहयोग उपलब्ध गराउने व्यक्तिका रुपमा सरोकारवालाहरुको क्षमत बढाउने
- द्रुत तथा चालु शिक्षाका लेखाजोखा संचालन गरिन्छ भन्ने कुराको सुनिश्चित गर्ने र आपतकालीन परिस्थितिमा रहेका बालबालिकाहरुको शिक्षाको निमित्त युनिसेफका प्रमुख प्रतिबद्धताहरूक न्युनतम मापदण्डबाट निर्देशित भएर उपयुक्त सहयौग कार्यक्रम संचालन गर्ने|
- आपतकालीन परिस्थितिमा सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि रणनीति साझेदारी तथा अन्य साझेदार/ क्षेत्रहरुसँग सम्बन्ध स्थापना तथा त्यसलाई सुद्दढ पार्ने

शिक्षामा मानवीय सहयोगसम्बन्धी न्युनतम मापदण्ड

- विपद् परेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षासम्बन्धी सुबिधा र शिक्षामा संग्लन व्यक्तिहरुको बारेमा द्रुत लेखाजोखा संचालन गर्ने|
- बिद्यालय तथा सम्बन्धित समुदायहरुसँगको समन्वयमा तथा परामर्शमा प्रभावित अन्तरिक रुपमा बिस्थापित बालबालिकाहरुको शिक्षालाई जारी राख्नका निमित्त तिनका तिनका निमित्त अस्थायी रुपमा सिक्ने ठाउँ पत्ता लगाउने
- सम्भव भएसम्म यथाशक्य चाडो अर्थात् सिद्धन्तत पहिलो दुइ हप्तामा भित्र न्युनतम मापदण्ड बमोजिम ६ देखि ८ हप्ता भित्र न्युनतम पूर्वाधार सहित बिद्यालय जाने बालबालिकाहरुका निमित्त अस्थायी रुपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बालबालिकाहरुका लागि सुरक्षित ठाउमा खादा गर्ने
- बिद्यालयहरु पुन: खुला गराएर र शिक्षण-सिकेका सामग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारी राख्ने र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरुको पुन:एकीकरण प्रारम्भ गर्ने

- बिद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरु अस्थायी रुपमा खडा गरिएको सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छन् अथवा तिनको शिक्षाको लागि बैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने
- पिडित बालबालिकाहरुका निमित्त नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमश तिनलाई सम्बन्धित पर्दै लैजाने

वर्तमान अवस्था

- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापहरु बिद्यालयस्तरमा न्यन मात्रामा हुनु
- बिद्यार्थी तथा शिक्षकहरुलाई प्रकोपको समयमा बढी भन्दा परिचालन गर्न नसक्नु
- बिद्यालयक भवनहरु प्रकोपको दृष्टिकोणबाट जोखिम रहित नहुनु
- परेको बेला तरुन्त प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा परिचालित दक्ष जनशक्ति अभाव
- शिक्षा शाखाले प्रकोप व्यवस्थापनलाइ प्राथमिकता नदिनु

प्रभावकारी अनुक्रियाको लागि गर्ने गर्नु पर्ने पूर्वतयारी

- प्रत्येक बिद्यालयहरुमा प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी सवालहरु विद्यालय सुधार योजनामा समाहित गर्नु पर्ने|
- बिद्यालयस्तरमा प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धी दक्ष जनशक्ति तयार गर्नु पर्ने|
- भवन निर्माण सम्बन्धी अचार संहितालाई पूर्णरुपमा परिचालन गर्नु पर्ने|
- प्रत्येक बिद्यालयहरुमा प्रकोप व्यवस्थापक औजार र प्राथमिक उपचार बाकसको व्यवस्था गर्नु पर्ने |
- बिद्यालयहरुमा आकस्मिक जोखिम न्यूनीकरण कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने

प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपतकालिन शिक्षा क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार

			निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात	शिक्षा शाखा , विषयक्षेत्र
२	प्रकोपबाट प्रभावित विद्यालयहरूको सूची तयार गरी सम्बन्धित विद्यालयका विद्यार्थीहरूले गुमाएका पठनपाठनका सामग्रीहरूको विवरण तयार गर्ने।	विपद् पश्चात तत्कालै	शिक्षा शाखा , ,विद्यालय विषयक्षेत्र
३	विद्यालय ३ दिन भन्दा बढी बन्द हुने (तीन) लीन शिक्षाका अवस्था भएमा आपत्का प्रवन्ध मिलाउने लागि	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा शाखा , ,विद्यालय विषयक्षेत्र
४	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक सरसामानको व्यवस्था गरी पठनपाठन सुचारू गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	शिक्षा शाखा , ,विद्यालय विषयक्षेत्र
५	शिक्षा क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन गर्ने।	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	शिक्षा शाखा , विषयक्षेत्र

३.३.७ क्षेत्र: संरक्षण तथा सुरक्षा

नेतृत्व गर्ने निकाय: महिला तथा बालबालिका शाखा

क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची

क्र.सं.	गाउँपालिका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१.	उपध्यक्ष, गढी गाउँपालिका कार्यालय औरबानी	अनिती कुमारी साह	९८६२२०२०५३

२.	महिला तथा वालवालिका शाखा प्रमुख	अनिता कुमारी सिंह	९८११०००१४१
३.	कोकन	हेमन्त पौडेल	-
४.	सेभ द अर्थ	रमेश मण्डल	९८१४७९२८०१
५.	असमान नेपाल	भावना ऋषिदेव	-

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति: प्रकोपको सम्भावित मानबीय असर

- जनाको क्षति, अनाठारुको संख्यामा वृद्धि
- मानिस तथा पाल्तु जनावरहरुको अन्तरिक विस्थापन
- घाइते वालवालिका
- बिद्यालय बन्द, शैक्षिक अवसरहरुमा अवरोध
- बढ्दो दुरुपयोग र शोषण
- बिछोडिएका तथा एकल वालवालिका
- सम्भावित मानसिक आघात तथा मनोबैज्ञानिक बिपत्ति
- लिङ्गमा आधारित हिंसाको बढ्दो जोखिम
- सामना गर्ने संयन्त्रको अवरोध
- भेदभाव
- शान्ति सुरक्षाको अभाव तथा सामान्य असुरक्षाको वातावरण
- केहि समुदाय अथवा समूहहरुका लागि मानवीय सहयोगमा पहुँच नहुनु अथवा पहुँच अपयाप्त हुनु

समस्टिगत उद्देश्य

- वालवालिका लगायत जोखिममा रहेका समुहहरुले आपतकालीन परिस्थित्को कारणबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेलाबाट संरक्षण प्राप्त गर्दछ|

बिशिस्ट उद्देश्य

- जोखिममा रहेका समूहहरुका लागि मानव अधिकारसम्बन्धी कानुन गरेका , अन्तरास्ट्रिय मानवीय कानुन तथा राष्ट्रिय कानुनले प्रत्याभूतमा गरेका मौलिक अधिकारहरुको संरक्षण गर्दछन् भन्ने कुराको सुनिश्चित हुने
- जोखिममा रहेका समुहहरुको संरक्षण सुनिश्चित गरि आपतकालीन सहयोगको न्यायोचित बितरणमा सहयौग उपयोग गराउने
- आपतकालीन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेलाका जोखिमहरुलाई सम्बोधन गरी प्रकोपबाट प्रभावित मानिसहरुको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्ब्यबहारबाट प्रभावित भई जीवित व्यक्तिहरुका लागि सेवासम्बन्धी प्रावधानहरुमा सहयौग उपलब्ध गराउने
- वाल-मैत्री ठाउँ तथा मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयौग्को स्थापना गरि सुरक्षित वातावरणमा वालवालिका तथा महिला रमाउछन् भन्ने कुराको सुनिश्चित गर्ने
- बिछोड भएका वालवालिका खस गरि पाँच बर्षको उमेर भन्दा मुनिका वालवालिका तथा किशोरीहरुले परिचान, दर्ता तथा संरक्षणका लागि सुबिधा सहित परिवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग प्राप्त गर्दछन भन्ने सुनिश्चित गर्ने
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसका बिरुद्ध तिनको अनुगमन प्रतिबेदन तथा पैरवी प्रणालीको स्थापना गरि वालवालिका तथा महिलाहरुको यौन दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने

संरक्षणमा मानवीय सहयोगको न्युनतम मापदण्ड

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनै पनि उल्लघन, दुर्व्यहार तथा शोषण अथवा भेदभद्को अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेस गर्ने संयन्त्रको स्थापना गर्ने अथवा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने

- विभिन्न समुदायका सदस्यहरुबाट, बिशेषत अति गरिबी तथा पछाडी पारिएका समूहबाट मानवीय सहयौग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहुँच सहयौग पाए नापेको अनुगमन गर्ने
- साझेदारहरुका बिचमा अभिलेख राख्न तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरुपता सुनिश्चित गर्ने |
- वलामंत्री ठाउँलगायत वालवालिका तथा महिलाहरुका लागि सुरक्षित बातावरण सिर्जना गर्ने |
- शिक्षा तथा संरक्षणसम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनो-सामाजिक सहयोगलाइ एकीकरण गर्ने
- हेराचहा गर्ने व्यक्तिहरुवाट वालबालिकाहरु बिछोडीने कार्यलाई रोकथाममा सहयौग गर्ने
- बिछोड़ीएका तथा परिवार साथ नभएका वालवालिकाहरु खस गरि ५ बर्षको उमेर मुनिका वालवालिका तथा किशोरीहरुको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाचको सहजीकरण गर्ने र खोजि तथा पुन मिलानमा सग्लन साझेदारहरुलाई सहयोग उपलब्ध गराउने
- पारिवारीबाट बिछोडीएका तथा साथ नभएका बल्वालिकहरु र अन्य जोखिममा परेका समूह जस्तै: परिवार नभएका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका तथा दिर्घ रोग पिडित समूहका मानिसहरुको हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा अन्तरिक रुपमा बिस्थापित मानिसहरुलाई नियमित रुपमा सूचनाको प्रबाह भईरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने |
- फिर्ता हुने कर्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा अन्तरिक रुपमा बिस्थापित व्यक्तिहरुलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने
- शिबिर तथा पुनर्बासका क्षेत्रहरुम प्रयाप्त सुरक्षाका लागि पैरवी गर्ने

प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्ने संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार

			निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात् तत्काले	महिला तथा बालबालिका शाखा , विषयक्षेत्र
२	पहिचान भएका आवश्यकता बमोजिम गर्भवती महिला ,सुत्केरी ,बालबालिका , अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकलाई सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात् तत्काले र अवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा , विषयक्षेत्र
३	गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकका लागि आवश्यक सामग्रीहरूको दैनिक सूची तयार गरी सामग्री जुटाउने र वितरण गर्ने।	अवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा , विषयक्षेत्र
४	विशिष्ट आवश्यकता अनुसारका सामग्री जस्तैः डिग्निटी किट वितरण गर्ने।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा , विषयक्षेत्र
५	विपद्को घटनाबाट मानसिक रूपमा प्रभावित व्यक्ति र परिवारका सदस्य गुमाएका व्यक्तिहरूलाई परिस्थितीको आंकलन गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने।	विपद् पश्चात् सकेसम्म छिटो र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा , ,स्वास्थ्य शाखा विषयक्षेत्र
६	संरक्षण तथा सूरक्षा क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन	प्रतिकार्यको कार्य सम्पन्न भएपछि	महिला तथा बालबालिका शाखा ,

	गर्ने।		विषयक्षेत्र

३.३.८ क्षेत्र: खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय: कृषि शाखा

क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूची

क्र.सं.	गाउँपालिका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	कृषि तथा पशु सेवा शाखा प्रमुख	ब्रहादेव यादव	९८४२१५१७५१
२	नेपाल रेड क्रस सोसाईटि गढी उपशाखा सभापति	लक्ष्मी नारायण चुधारी	९८६२६६७७८८
३	गढी उद्योग व्यापार संघ	महेन्द्र यादव	९८०४०२२६३८

विपद् सम्बन्धी परिस्थिति: प्रकोपको सम्भावित मानबीय असर

- खेतीयोग्य जमिन नष्ट तथा डुवान एवं कटान
- घर भित्राउने बालीनालीहरुको क्षति
- खाद्यान्न एवं फलफूलको अभावमा भोकमारीको अवस्था
- पशु पन्क्षिहरुमा विभिन्न किसिमको रोग देखा पर्नु तथा पशुहरु मर्नु, पानीमा बग्नु

समष्टिगत उद्देश्य

- कृषि तथा पशु पन्क्षिम आधारित परिवारहरुको जीवनलाई समान्य बनाउनु
- पिडित परिवारहरुलाई आत्मनिर्भरता बनाउन पहल र रहयोग गर्ने

प्रतिकार्य योजना

प्रकोपबाट सिर्जित विपद्मा प्रतिकार्य गर्न खाद्य तथा कृषि क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ:

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचानमा सहयोग गर्ने।	विपद् पश्चात तत्काल	कृषि शाखा र विषयक्षेत्रका सदस्यहरु
२	विपदबाट प्रभावित भएकाहरूलाई खाद्यान्न वितरण गर्ने।	विपद्को पहिलो दिन	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा ,वडा कार्यालय
३	सर्वेक्षण टोलीको सिफारिसको आधारमा आवश्यक खाद्य सामग्रीको व्यवस्था गरी निर्धारित मापदण्ड बमोजिम वितरण गर्ने।	दोस्रो दिन देखि निरन्तर	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा ,कृषि शाखा , वडास्तरीय समिति
४	भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्री अपुग हुने देखिएमा तत्काल खरिद गरी आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने।	आवश्यकता अनुसार	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिविषयक्षेत्र ,
५	प्रतिकार्यका लागि गाउँ/नगरपालिकाको क्षमताले नभ्याउने भएमाथप सहयोगका लागि जिल्ला तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिमा थप सहयोग उपलब्ध गराउन अनुरोध गर्ने।	आवश्यकता अनुसार	अध्यक्ष वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
६	थप खाद्य सामग्री आवश्यक भएमास्थानीय तहमा क्रियाशील मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न	आवश्यकता अनुसार	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिविषयक्षेत्र ,

	निकायहरूसँग समन्वय तथा अनुरोध गर्ने।		
७	खाद्य सामग्री वितरणमा आईपरेका समस्या तथा चुनौतीहरूको विषयमा विषयक्षेत्रको समिक्षा बैठक गर्ने र निष्कर्ष सहितको प्रतिवेदनस्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने।	प्रतिकार्यको आधारमा कम्तिमा एक पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र

३.४ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

३.४.१ मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

गढी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका खोलाहरुमा अत्यधिक मात्रामा वाढी आई खोला क्षेत्र आसपास डुबान तथा कटान हुने गरेको छ भने उचित पनि निकासी नभएका कारण कति स्थानहरुमा पनि जम्न गई डुबान हुने गरेको छ | समुदाय तथा वडास्तरीय छलफलको क्रममा यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र नियमित वर्षा भएको अवस्थामा बस्तीहरु डुब्ने गरेको छ र उक्त डुबान पानी रहे सगै क्रमश कम हुदै जाने गरेको जानकारी प्राप्त हुन आएको छ | त्यसै गरि खोला क्षेत्रमा अत्यधिक मात्रामा पानीको बहाब रहेका कारण प्राय: सम्पूर्ण खोला क्षेत्रमा कटानको समस्या देखिएको छ |

बाढीका कारण घर, बिद्यालय, सामाजिक संरचना, स्वास्थ्य संस्थाहरु, सिचाई नहर आदि बिभिन्न क्षेत्रमा प्रभाव पर्ने गरेको र वाढी पश्चात बिभिन्न किसिमका रोग तथा सर्पको बिगबिगी बढ्ने गरेको पाइन्छ | बाढीको समयमा पनि वाढी प्रभावित मानिसहरु घर छोड्न नमान्ने तथा घर नजिकै रहेको उच्च स्थानमा समय बिताउने गरेको देखिन्छ |

कार्य योजना

सि नं	क्रियाकलाप	जिम्मेबारी निकाय	सहयोगी निकाय	समय
१	जल तथा मौसम बिभाग विज्ञान बिभागवटा मौसम सुचना लिई गाउँपालिका भित्रका सरोकारवाला एवं वडा हरुलाई जानकारी	गढी गाउँपालिका आपतकालीन कार्य	राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा	निरन्तर

	दिने वाढी तथा डुबानको जोखिममा रहेका बस्ति हरुको पहिचान गरि पूर्व सुचना दिने र सुरक्षित रहन संचार माध्यममा प्रचार प्रसार गरि सुरक्षित तुल्याउने	संचालन केन्द्र गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति वडा विपद् ब्यवास्थापन समिति	व्यवस्थापन समिति प्रदेस विपद् व्यवस्थापन समिति प्रदेस आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र जल तथा मौसम विभाग जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला अपताकिलिन कार्य संचालन केन्द्र इलाका प्रहरी कार्यालय, दुहबी प्रहरी चौकी भमरी तथा छिटाहा	

			संचार माध्यम	
२	वाढी तथा डुबानको जोखिममा रहेका बस्तीहरुमा पूर्व सूचना दिने र सुरक्षित रहन संचार माध्यममा प्रचार प्रसार गरि सुरक्षित तुल्युउने सुरक्षित स्थानहरुको परिचालन गरि राख्ने र परेको बेलामा पीडितहरुलाई सुरक्षित साथ राख्ने व्यवस्था मिलाउने प्रकोप पीडितहरुको खोज तथा उद्धार र तथ्यांक गरि राहत, आपतकालीन आश्रय स्थान, पुनस्थापन पुननिर्माण, खाद्य सुरक्षा र पुनर्लाभका गतिविधिहरु आवश्यकता अनुसार संचालन गर्ने | सबै सरोकारवालाहरुसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने | आवश्यक थप सहयोगको लागि समन्वय गरि सहयोग उपलब्ध गराउने वाढी आएको समयमा खोला क्षेत्रमा माछा मार्ने, पौडी खेल्ने, जस्ता कार्यलाई बिषेध गर्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति वडा विपद् ब्यवास्थापन समिति	राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन समिति प्रदेस विपद् व्यवस्थापन समिति प्रदेस आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र जल तथा मौसम विभाग जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा जिल्ला अपताकिलिन कार्य संचालन केन्द्र इलाका प्रहरी	निरन्तर

			कार्यालय, दुहबी प्रहरी चौकी भमरी तथा छिटाहा संचार माध्यम	
३	इक्विपमेन्टसहितको आवश्यक न्युनतम सामग्री सहित खोज तथा उद्धार कार्यमा खटिन तयारी अवस्थामा रहने र आवश्यक अनुसार परिचालन हुने | मनासुनबाट उत्पन्न हुने सक्ने वाढी तथा डुबान जन्न विपद्लाई मध्यनजर गरि सम्भावित जोखिमयुक्त स्थानहरुको अध्यायन एवं पहिचान गरि सोहि अनुसार जनशक्ति तथा आवश्यक उद्धार उपकरण तयारी हालतमा राख्ने खोज तथा उद्धारको निमित्त थप जनशक्ति आवश्यक परेको खण्डमा जिल्ला तथा प्रदेसका निकायहरुमा समन्वय गरि थप सहयोग जुटाउन पहल गर्ने आफ्नो आवश्यक Heavy Equipment आवश्यक प्रयोगमा ल्याउन मिल्ने र सकिने गरि रणनीतिक स्थानमा राख्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति सुरक्षा निकाय वडा विपद् समिति	सडक बिभाग जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति प्रदेस विपद् व्यवस्थापन समिति निर्माण व्यवसायी	मनसुन अवधि भरि निरन्तर

४	स्थानीय कार्यसंचालन केन्द्रलाई सक्रिय बनाउने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति तथा कार्य संचालन केन्द्र	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति वडा विपद् व्यवस्थापन समिति आम संचार माध्यम	निरन्तर
५	खोज, उद्धार तथा राहत सामाग्रीहरुको पूर्व भण्डारण गर्ने खोज, उद्धार तथा रहात सामग्रीहरु उचित भण्डारण को अनुमान गर्ने र वडा स्तरमा भण्डारणको व्यवस्था मिलाउने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला तथा प्रदेस विपद् व्यवस्थापन समिति गढी व्यापार संघ खाद्य व्यवस्थापन तथा व्यापार कम्पनि लिमिटेड	पूर्व मनसुनको समयमा
६	गाउँपालिका विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा तथा अद्यावधिक गर्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन		निरन्तर

		समिति		
७	विपद् व्यवस्थापन कोषमा न्युनतम रकम राख्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति		निरन्तर
८	मनसुन अगावै पानीको निकासीका गर्ने खोला तथा नालाहरुलाई सफा गर्ने सडक निर्माण गर्दा पानी निकासीको उचित व्यवस्था मिलाउने बाढीको प्रभाव क्षेत्रमा आवश्यता अनुसार तटबन्ध निर्मण तथा अल्पिकरणका उपायहरु अपनाउने	गढी गाउँपालिका	प्रदेस सरकार भु तथा जलाधार व्यवस्थापन बिभाग कार्यालय	निरन्तर
९	स्थानीय स्वयं सेवक समूह गठन, क्षमता वृद्धि र परिचालन गर्ने	गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति वडा विपद् व्यवस्थापन समिति	गैह सरकारी संस्था	निरन्तर
१०	माहामारी फैलन नदिन र स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न सतर्कता अपनाउदै जनशक्ति, औजार/औषधिको पूर्व भण्डारण लगायत आवश्यक तयारी अवस्थामा राख्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति		निरन्तर

	एम्बुलेन्सहरु तयारी अवस्थामा राख्ने र परिचालनको व्यवस्था मिलाउने	स्वास्थ्य शाखा स्वास्थ्य केन्द्रहरु		
११	विस्थापित सुमुदयाका लागि खस गरि शिविरमा बस्ने मानिसहरुका लागि सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा सरसफाई एवं नुहाउने सुविधाहरुमा पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने प्रभावित समुदायहरुमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी सेवाहरु (सुरक्षित खानेपानी शौचालय, सानेटेरी प्याड, साबुन पनि आदि) उपलब्ध गराउने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता शाखा	जिल्ला खानेपानी कार्यालय जिल्ला विपद् ब्वावास्थापन समिति राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह सरकारी संस्था एवं विकास साझेदारहरु	
१२	राहत सामाग्रीहरुको भण्डारण, जनशक्ति परिचालन सहित तयार गरेको कार्य योजना तयार परि कार्यन्वयन गर्ने	गढी गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति	नेपाल रेडक्रस सोसाइटि गढी उपशाखा तथा जिल्ला शाखा सुनसरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय	निरन्तर

			गैह सरकारी संस्था एवं विकास साझेदारहरु	
१३	कृषि तथा पशुपालनमा पर्न सक्ने प्रभावहरुको पूर्वानुमान गरि तत्सम्बन्धी सतर्कता अपनाउदै जनशक्ति, औषधि/औजार, दाना, बिउबिजन, भ्याक्सिन, तथा अन्य आवश्यक सामाग्रीहरुको पूर्व भण्डारण लगायत आवश्यकता अनुसार तयारी अवस्थामा रही परिचालनको व्यवस्था मिलाउने	गढी गाउँपालिका कार्यालय कृषि तथा पशु सेवा शाखा	राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह सरकारी संस्था एवं विकास साझेदारहरु	मनसुन अवधि भरि निरन्तर
१४	बाढीबाट बिस्तापिटका लागि खाद्यान्न, सरसफाई र अस्थाई आवास तथा औषधि उपचारको प्रबन्ध मिलाउने	गढी गाउँपालिका कार्यालय	राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह सरकारी संस्था एवं विकास साझेदारहरु	निरन्तर
१५	विपद्को समयमा शिविरहरुको व्यवस्थापन गर्ने	गढी गाउँपालिका कार्यालय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति प्रदेस विपद् व्यवस्थापन समिति राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह सरकारी संस्था एवं	निरन्तर

			विकास साझेदारहरु	
१६	कामको लागि नगद तथा खाद्यान्न कार्यक्रम संचलन गर्ने	गढी गाउँपालिका	राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह सरकारी संस्था एवं विकास साझेदारहरु	निरन्तर
१७	अत्याबश्यक वस्तुहरुको अतिरिक्त मौजत व्यवस्थापन गर्ने आपतकालीन अवस्थाका सम्बन्धमा नियमित सूचना प्राप्ति श्रोतसाधन र जनशक्ति व्यवस्थापन र भईरहेको कार्यहरुका सम्बन्धमा अन्य सरोकारवाला निकायहरु सँग नियमितरुपमा समन्वय र रहकार्य गर्ने |	गढी गाउँपालिका कार्यालय गढी गाउँपालिका आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	जिल्ला/प्रदेस विपद् व्यवस्थापन समिति राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह सरकारी संस्था एवं विकास साझेदारहरु	निरन्तर
१८	बाढीको समयमा र वाढी पच्चात बिद्यालय सुचारु गर्न शैक्षिक सामग्री, बैकल्पिक कक्षा संचालन, बिद्यालयहरुको मर्मत सम्भार, बिद्यालय सम्मको पहुँच लगायत शिक्षामा पर्ने सक्ने प्रभावलाई कम गर्न वडा तथा समुदायस्तरमा योजना बनाइ कार्यन्वयन गर्ने	वडा कार्यालय गाउँपालिका कार्यालय शिक्षा शाखा	राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह सरकारी संस्था एवं विकास साझेदारहरु	निरन्तर

३.५ आवश्यकताको लेखाजोखा

३.५.१ बिषयगत श्रोत साधनको आकलन

गढी गाउँपालिकामा विपद्का घटना घटी आपतकालीन परिस्थिति सिर्जना भएमा तत्काल पहिचान गर्न सकिने श्रोत, साधनहरुको यस खण्डमा उल्लेख गरिएको छ| भविष्यको योजनाको लागि तथा गाउँपालिकालाई विभिन्न निकायले सहयोग पुगोस भन्ने उद्देश्यले हरेक निकायले विपद्को समयमा प्रतिकार्यमा संलग्न हुने निकायहरुको नाम, क्षेत्रगत सम्पर्क व्यक्ति, कार्यालय, विद्यमान श्रोत र साधनको सूची, तोकिएको ढाँचामा तयार गरि क्षेत्रगत रुपमा प्रस्तुत गरिएको छ | यस गाउँपालिका क्षेत्रमा बाढीजन्य विपद्ले प्रत्येक्ष रुपमा प्रभाव पारेको देखिन्छ | गाउँपालिका क्षेत्रको अवस्थाको अध्ययन, समुदाय तथा वडा स्तरीय छलफलका आधारमा यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र बाढी/कटानले प्रत्येक्ष प्रभाब पार्ने गर्नेको देखिन्छ भने अन्य प्रकोपहरु विद्यमान रहेपनि तिनको असर कम मात्रामा रहेको छ | बाढी/कटानका कारण यस गाउँपालिका क्षेत्रका ८८८ घरहरुमा पानी पस्न सक्ने अनुमान गरिएको छ र सोहि आधारमा बिषयगत श्रोत साधनको आकलन गरिएको छ |

यस क्षेत्रको साथै प्रतिकर्यमा संलग्न निकयाहरुक्को राहत कार्यका लागि भण्डार गरि राखिएको गैह खाद्य सामग्री, त्रिपाल, स्वास्थ्य सामग्री, खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी सामग्री, आपतकालीन शिक्षा सम्बन्धी सामग्री, बन्दोबस्ती सामाग्रीहरुको विविरण क्षेत्रगत रुपमा तयार गरी निम्नानुसार राखिएको छ |

विषयक्षेत्र	स्रोत, साधन/उपकरण	आवश्यक संख्या	संख्या वा परिमाण	अपुग	भण्डारण स्थल/स्थान	
समग्र व्यवस्थापन/ सूचना खोज तथा उद्धार	दमकल आवश्यक) औजार सेट (सहित	१	०	०		
	एक्साभेटर					

	(जेसिवि)					
	लाईफ ज्याकेट	७२	१२	६०	गाउँपालिका कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरु	अनुसूची ५ अनुसार वडा तहमा रहने खोज तथा उद्धार सामग्री विवरण समाबेश गरिएको छ।
	क्लाइम्विङ डोरी	१२००	१००	११००		
	सेफ्टि हेल्मेट	६०	१२	४८		
	रवर सेफ्टीबुट	१२	१२	०		
	स्ट्रेचर	६	४	२		
	मेगा ह्याण्ड माइक	६	२	४		
	`ईमर्जेन्सी टर्च लाईट	२४	५	१९		
	आगो निभाउने ब्लाकेट	१२	२	१०		
	साईरन	६	०	६		
	रवरको पञ्जा	६०	१२	४८		
	थ्रो व्याग	१२	२	१०		
	प्राथमिक उपचार किट	६	०	६		
	मेजरिंग टेप	६	२	४		
	फोल्डीङ्ग भर्याङ्ग	६	१	५		
	बाल्टी	१८	५	१३		
	घन	१८	५	१३		
	बन्चरो	१८	२	१६		
	वेल्चा	१८	६	१२		
	गैती	१८	६	१२		
	ड्रिल मेशिन	१२	१	११		
	अग्नि निवारक (fire extinguisher)	१२	२	१०		
	हसियाँ	१२	०	१२		
	हात खुट्टाको	१२	०	१२		

	कम्प्रो					
	लिभर	१२	०	१२		
खाद्यान्न तथा कृषि	किटनाशक विषादी	आवश्यकता अनुसार				
	चामल					
	नुन, तेल प्याकेट					
	अन्य सामाग्रीहरु					
स्वास्थ्य तथा पोषण	स्यानीटरी प्याड	आवश्यकता अनुसार				
	इमेरजेन्सी किट					
	ह्याण्डवास तथा साबुन					
	पिपिई सेट/गाउन					
	सर्जिकल ग्लोब					
	स्यानीटाईजर					
	क्लोरिन पाउडर					
	मेडिसिन					
	आरवोटल .एल.					
	प्राथमिक उपचार बाकस/किट					
खानेपानी, सरसरफाई तथा स्वच्छता	पियुष	आवश्यता अनुसार				
	एक्वा ट्याब					
	पिभाइल.ए.					
	पानी जाँच्ने किट					
	पाईप तथा फिटिङ्स					
	अस्थाई शौचालय किट					
आपतकालिन	ईन्धनबाट चल्ने		७	आवश्यता		

आश्रय तथा गैर खाद्य सामग्री क्वारेण्टाइन व्यवस्थापन	आरा/ह्याक्सा)Hacksaw(			अनुसार		
	खन्ती (सव्वल)					
	गैंति र वेल्चा सेट		६/६			
	एयर लिफ्ट ब्याग		०			
	त्रिपालटेन्ट/		०			
	भाँडाकुँडा सेट		०			
	जस्तापाता		०			

विपद्को समयमा खोज तथा उद्धार कार्यमा सुरक्षा निकायहरुको भूमिका महत्वपुर्ण हुने गर्दछ | सुरक्षा निकाय अन्तरगत यस गाउँ पालिकामा भमरी र छिटाहा गरि २ वटा प्रहरी चौकी रहेको छ | यस गाउँपालिका क्षेत्रमा सशस्त्र प्रहरी बल तथा नेपाली सेना जस्ता सुरक्षा निकायहरुकोको नरहेपनि सवाश्यकता अनुसार सहयोग पुर्याउदै आएको पाइन्छ | गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेको प्रहरी चौकीहरुको विपद् प्रतिकार्यको निमित्त देहाय बमोजिमका सामाग्रीहरु रहेका छन् |

क्र. सं.	सामग्रीको नाम	एकाई	छिटाहा चौकी	भमरी चौकी	कैफियत
१	लाइफ ज्याकेट	वटा	२	२	
२	डोरी	मि.	५०	५०	
३	सबेल	वटा	०	२	
४	बल्टिंग	वटा	०	२	
५	पिक	वटा	०	१	
६	संचार साधन	वटा	१	१	

३.५.२ अन्य आवश्यकताहरु

३.५.२.१ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता

यस गाउँपालिकामा विपद्जन्य घटनामा सबै विषयक्षेत्रका सदस्यहरू र स्थानीय समुदायहरू प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुनेछन् । गाउ पालिका क्षेत्रमा विपद् प्रतिकर्यका निमित्त तालिमप्राप्त दक्ष जनशक्ति हालको अवस्थामा नरहेको र आउदा दिन हरुमा कार्यदल गठन गरि प्रत्येक वडामा दक्ष जनशक्तिको समूह गठन गर्ने योजना रहेको छ |

जनशक्ति सम्बन्धी विवरण हेरफेर भईरहन सक्ने हुँदा सबै विषयक्षेत्रले विपद् प्रतिकार्यका लागि विद्यमान जनशक्तिको तथ्याङ्क नियमित रुपमा अद्यावधिक गरी एकीकृत अभिलेख राख्ने प्रयोजनका लागि विपद् व्यवस्थापन शाखामा पठाउनु पर्नेछ।

३.५.२.२ मानवीय सहायता स्थल

वडा नं	बस्तीको नाम	वाढी आउने स्थान	हालसम्म प्रयोग गरिएको आश्रय स्थल	नया प्रस्तावित आश्रयस्थल
	नर्भषा	सिसुवा बाधा क्षेत्र	नर्भषा गाउँ क्षेत्र	मधेली बजार क्षेत्र तथा स्वास्थ्य चौकी
	सिमलटोल	चौधरी गाउँ क्षेत्र	खनार जाने सडक	
	प्रगति टोल	टेन्ग्रा खोला क्षेत्र	आसपास छिमेकिकहा	
	तिनकुने	टेन्ग्रा खोला क्षेत्र	तिनकुने मन्दिर	तिनकुने मन्दिर
	शर्मा टोल	भमरी नहर पश्चिम क्षेत्र	सडक क्षेत्र	मधेली बजार क्षेत्र तथा स्वास्थ्य चौकी
१	तिनकुने	मुख्य सडक क्षेत्र	आसपास	-

	पोखरी टोल		छिमेकिकहा	
	धनपुरी	नयाँ बस्ति क्षेत्र	मन्दिर क्षेत्र	मन्दिर क्षेत्र
	नयाँ टोल	नयाँ बस्ति क्षेत्र	नहर क्षेत्र	नहर क्षेत्रमा आश्रयस्थल
	स्कुल टोल	म.कि.मा.बि. क्षेत्र		
	बजार क्षेत्र	ऋषिदेव टोल	बजार	मधेली बजार क्षेत्र
	झुनकी	बिद्यालय तथा सडक पूर्वमा रहेका घरहरु		गाउँ क्षेत्रमा रहेको सामुदायिक भवन
	छप्की	थलाहा खोला क्षेत्र	गाउँ सडक क्षेत्र	गाउँ क्षेत्र
		गाउँ क्षेत्र	गाउँ सडक क्षेत्र	
		बिद्यालय क्षेत्र		
	भमरी	मुख्य सडकदक्षिण तथा हाट लाग्ने क्षेत्र मरिक - बस्ति	गददेउ आ. बि	भमरी क्षेत्र
		भमरी टोल चौधरी बस्ति	भमरी शिव मन्दिर	
		गढीदेव वन क्षेत्र नजिक रहेको सुकुम्बासी बस्ति	गढ देउ बन क्षेत्र	
		स्वास्थ्य चौकी उत्तर तथा दक्षिण क्षेत्रम रहेका घरहरु	आसपासका घरहरुमा	
		गढी फिल्ड नजिकको ऋषिदेव बस्ति	स्वास्थ्य चौकी नजिक सडक क्षेत्र	
२	कोलहर्वा	गाउँ क्षेत्र	श्री जनता आबी तथा सडक क्षेत्र	

	सखुवाडे	खोला छेउ	गाउँ सडक क्षेत्र	सित़ागंज नहर क्षेत्र
		ऋषिदेव बस्ति	सित़ागंज नहर शाखा	
	झोरा	सानो जोगनिया / /राजधामी टोल	सडक क्षेत्र तथा नहरको डील	नहर क्षेत्रनजिक
		नहर र सरस्वति मा .बि. बिचको सडक पूर्वी खण्ड	मन्दिर क्षेत्र	मन्दिर क्षेत्र
	औरावानी	थलाहा खोला क्षेत्र नजिक	सडक क्षेत्र	-
३	मझाउ	मझाउ	सडक क्षेत्र तथा सितागंज नहर क्षेत्रा	मझाउ गाउँ क्षेत्र
		बिरियानी टोल	गाउँ क्षेत्र	गाउँ क्षेत्र
	चकरट्टी	चकरट्टा	छिटाहा मा बि छिटाहा	छिटाहा
	छिटाहा	वडा कार्यालय पूर्वउत्तर		
		चोक उत्तर सरदर चोक	सडक क्षेत्र	छिटाहा
	सानो दुहबी	झरना टोल	कृषि सडक क्षेत्र	सनोदुह्बी क्षेत्र
		पिपराघाट	कृषि सडक क्षेत्र	
४	फोदार थान	ऋषिदेव टोल नहर नजिक	फोरदारथान आ बि तथा सितागंज नहर क्षेत्र	वडा कार्यालय
		वडा कार्यालय नजिक		
	सानो दुहबी	दिगिया टोल (ऋषिदेव बस्ति(	सडक क्षेत्र	सनोदुह्बी क्षेत्र
	छिटाहा	साह टोल	सडक क्षेत्र	-
५	होलोईया	खान तथा लंका टोल	मास्जित तथा मदरासा	मास्जित तथा मदरासा
		संघिया सरदार टोल	उमालाल सरदारको	उमालाल

			घर	सरदारको घर
		पच्कौरी टोल	श्री जनता आ वि तथा सडक क्षेत्र	सडक क्षेत्रको उच्च भागमा
		चौधरी टोल	सडक क्षेत्र	सडक क्षेत्र
		राई टोल	सडक क्षेत्र	सडक क्षेत्र
	थलाहा	मगर टोल	सडक क्षेत्र	सडक क्षेत्र
	हात्तीमुडा	साह टोल	मावि हात्तीमूडा	
	मझाउ	मझाउ यादव टोल	सितागंज नहर शाखा	सितागंज नहर शाखा
		ऋषिदेव टोल	सितागंज नहर शाखा	
	भवानीपुर	मुडियारि टोल	भवानीपुर आ वि	भवानीपुर नहर क्षेत्र
	थलाहा	थलाहा गाउँ	सडक क्षेत्र	सडक क्षेत्र
		ऋषिदेव टोल	सडक क्षेत्र	-
६	हात्तीमुडा	खोला क्षेत्र	मावि हात्तीमूडा	वडा कार्यालय तथा बजार क्षेत्र

३.५.२ .३ स्रोत साधनको व्यवस्थापन

विपद् व्यवस्थापनका लागि यस गाउँ/नगरपालिकामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ। यस विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजनामा स्वीकृत क्रियाकलापका लागि उक्त कोषमा उपलब्ध बजेट पर्याप्त भएमा विषयक्षेत्रलाई बजेटको आवश्यकता र उपलब्धताका आधारमा रकम निकासा गरिनेछ। कोषमा पर्याप्त बजेट उपलब्ध नभएको अवस्थामा स्वीकृत बार्षिक बजेटबाट यस्तो रकम उपलब्ध गराईनेछ। स्वीकृत

क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्ने कार्य वडा कार्यालय मार्फत् हुन सक्ने अवस्थामा यस्तो रकम सम्बन्धित वडा कार्यालयलाई उपलब्ध गराईनेछ।

नगरपालिकाको आफ्नो स्रोत साधनले कार्यान्वयन सम्भव नहुने क्रियाकलापको लागि प्रदेश सरकार वा जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत् सङ्घीय सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ। साथै थप आवश्यक सहयोगका लागि मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकाय तथा विकास साझेदार संस्था स्थानीय सामाजिक ,सङ्घ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरिनेछ।

३.६ अन्य निकायसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सिमा जोडिएका स्थानीय तहहरु- इनरुवा, दुहबी, इटहरी, बर्जु,देवंगाज र हरिनगरासँग सहयोग आदानप्रदान गरिनेछ। यस्तो सहयोग विशेषगरी बाढीको समयमा प्रतिकार्यका लागि एम्बुलेन्स तथा अत्यावश्यक मानवीय सहायता सामग्रीको उपयोगमा केन्द्रीत हुनेछ।अन्य किसिमका थप सहयोग आदानप्रदान गर्न कार्यपालिकाले अन्य स्थानीय तहहरुसँग आवश्यक समझदारी वा सम्झौता गर्नेछ ।

नेपाल सरकार ,प्रदेश तथा जिल्ला स्थित कार्यालयहरूबाट समेत विपद् प्रतिकार्यको लागि स्रोत ,साधन प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ। जिल्ला वि जिल्ला स्थित अन्य गैर सरकारी निकायनिजी क्षेत्रसँग समन्वय गरी थप स्रोत परिचालन गरिनेछ। जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग विपद् सम्बन्धी सूचना आदानप्रदान गर्न आवश्यक समन्वय गरिनेछ।

भाग ४ योजनाको अनुगमन, मुल्यांकन तथा सिकाई योजना

४.१ लक्ष्य र सूचक

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यहरुको कार्यान्वयको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्न लक्ष्य र सूचकहरु परिभाषित गरि अनुगमन, मुल्यांकन, तथा सिकाई योजना तयार गर्नुपर्दछ | प्रकोप आउनु पूर्व र विपद् पश्चात (जस्तै: मनसुन पूर्व र मनसुन पश्चात) गोष्ठीहरुको आयोजना गरि विपद् पूर्व तयारी तथा आपतकालीन प्रतिकार्यको प्रभावकारिता मुल्यांकन गर्न सकिनेछ |

यस बाहेक, प्रत्येक बिषयगत क्षेत्रले पूर्व तयारी अवस्था र प्रतिकार्यको मूल्यांकनको लागि आ-आफ्नो योजना बनाउनु पर्छ | प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, बहुबिषयगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, बिषयगत क्षेत्र विशिष्टीकृत लेखाजोखा, क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण जस्ता साझा मुल्यांकनका बिधिमा समेत सहमति निर्माण गर्नु पर्छ | स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले उपलब्ध तथ्यांक विविरणका आधारमा वा प्राथमिक तथ्यांक विश्लेषणका बिधिद्वारा विषयगत कार्यालयहरु सँग समन्वय गरि लक्ष्य र सूचक निर्धारण गर्न सक्ने छ |

गाउँपालिका तहमा विपद् जोखिम न्युनिकरंको वर्तमान अवस्था र आधार रेखाको विश्लेषण

सि. नं.	सूचक	आधार रेखा	लक्ष्य
१	गाउँ पलिकस्तरमा विपद् बाट हुने मृत्यु दर कम गर्ने		
१.१	विपदबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या	०	०
२	गाउँपालिका स्तरमा विपदबाट प्रभावित व्यक्तिहरुको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने		

२.१	विपद्वाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरुको वार्षिक औसत संख्या	३०००	१०००
२.२	सडक दुर्घटनावाट घाइते हुने ब्यक्तिहरुको बार्षिक औसत संख्या		
२.३	विपदबाट क्षति हुने घरहरुको बार्षिक औसत संख्या	३००	२००
३	स्थानीय तहहरु र सरोकारवालाहरु बिच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिवृद्धि गर्न संयन्त्र विकास गर्ने	सामान्य	नियमित रुपमा
४	विपद् सूचन व्यवस्थापन तथा सुचना प्रबाह		
४.१	स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र स्थापना तथा संचालन	स्थापना भएको तर संचालनमा नरहेको	नियमित संचालन हुनेछ |
४.२	विपद् सूचना व्यवस्थापन तथा पिपद पोर्टलमा बिपद्का सूचना परिबिष्ट	नभएको	आरम्भ गर्ने
४.३	विकास प्रक्रियामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण मूलप्रबहिकरण गरिने	नभएको	आरम्भ गर्ने

४.२ अनुगमन, मुल्यांकन तथा सिकाई

समय समयमा गाउँ पालिकामा आईपरेका विपद् तथा प्रकोप प्रभावहरुमा प्रतियार्य संचालन गर्ने क्रममा आबद्ध बिषयगत संघ संस्था वा समिति सदस्यहरुले हासिल गरेको सिकाई, पृष्ठपोषणलाई निम्न ढाँचामा राख्नेछ | प्रत्येक बर्षको पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना छलफल चरणमा अघिल्लो बर्ष वा हाल सालैको अनुभववाट सिकेको बिषयहरुलाई याँहा उल्लेख गरिन्छ | विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयको समग्र प्रभावकारिता र कमजोरी पहिचान तथा सिकेका कुराहरु मुल्यांकन गर्न एक अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति समेत गठन गर्न सकिनेछ | यस समितिले विपद् व्यवस्थापन समितिसँग प्रत्यक्ष समन्वय गर्नेछ र उक्त समितिलाई रिपोर्ट गर्नेछ |

आवश्यकता अनुसार गाउँपालिका र वडा विपद् व्यवस्थापन समितिका प्रतिनिधिहरु, स्थानीय समुदायका सदस्यहरु पनि अनुगमन र मुल्यांकन समितिमा समावेश गरिनेछन् |

अनुगमन र मुल्यांकन समितिका सदस्यहरुले विपद्को अवधि र पश्चात स्थलगत भ्रमण गर्नेछन् | आपतकालीन प्रतिकार्य र विपद् प्रभावितलाई राहत वितरण साथै प्रभावकारी तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि कमजोरीहरु परिचालन गर्नेछन् | अनुगमन, मुल्यांकन तथा सिकाईको नमुना फारम देहायानुसर रहेको छ |

अनुगमन मुल्यांकन तथा सिकाई नमुना फारम

सि. नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य	मुख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयनको अवस्था	कमि कमजोरी	सुझाब

यस चरणमा प्रकोप प्रभाव देखिनु अघि नै लक्षित क्षेत्रहरुमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरु पुगी कृतिम घटना अभ्यास गरि राय सल्लह र अनुभव आदान प्रदान गर्दै पूर्व तयारीलाई थप साधन र बलियो बनाउन सकिन्छ |

४.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पुनरावालोकन र पृष्ठपोषण

यस गाउँ पालिकामा पहिलो पटक निर्माण गरिएको विपद् पूवतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई हरेक बर्ष मनुसुन अगाबै पुनरालोकन गरिने छ | यसरि पुनरावलोकन गर्दा आएका असहज तथा चुनौतीहरुलाई पृष्ठपोषणक रुपमा ग्रहण गरिनेछ |

सन्दर्भ सामाग्रीहरु

- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ तथा प्रथम संसोधन २०७५
- राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन रणनीति २०१८-२०३०
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४
- गढी गाउँपालिका विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५
- गढी गाउँपालिका बस्तु स्थिति विवरण २०८०
- गढी गाउँपालिका आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र कार्य संचालन कार्यविधि २०७९
- जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकारी योजना २०७९, सुनसरी

अनुसुचिहरु

अनुसुचि १ वडाहरुको संकटासन्नता तथा क्षमता लेखाजोखा

क) वडा नं १ मधेली

१. वडा क्षेत्रमा रेहका प्रकोपहरु – बाढी/डुबान/कटान, आगलागी , बाली किरा, खडेरी/सुख्खा, माहामारी, सितलहर, चट्यांग, हावाहुरी

२. प्रकोपको अवस्था लेखाजोखा

प्रकोप	प्रभाव पार्ने क्षेत्र	प्रकोपका कारण	प्रकोपका प्रभाव	सावधान का उपायहरु	उच्च स्थान	कैफियत
वाढी	नर्भषा	खोला छेउमा बस्ति तथा सिसुवा बाध रहेको अत्यधिक वर्षा भई इटहरी तर्फबाट बाढीको पानी आउने गरेकाले	बस्ति डुबाउने बिशेष गरि दलित बस्ति माहामारी आउँन सक्ने	घर उच्च स्थानमा बनाउने खोला क्षेत्रमा बास तथा बिक्षरोपण गरिएको	बल विकास केन्द्र तथा आफन्तकोमा बस्ने गरेको	

	सिमलटोल	टेन्ग्रा खोलाको बहाव स्थल पुरि घरहरु बनाउनु पानी निकासी नभएको सडक उच्च बनाइ निर्माण गरिएको	घरहरुमा पानी पस्नु खनार जाने सडक अवरुद्ध हुने	खोला सफा गर्नु पर्ने	मा का मा बि	
	प्रगति टोल	टेन्ग्रा खोलाको बहाव स्थल पुरिएको पानी निकासी नभएको	केहि घरहरुमा डुवानमा पर्ने गरेको	खोलाको निकासी मिलाउनु पर्ने आवश्यकता अनुसारको कल्भट तथा पानि निकासीको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने	मन्दिर	
	तिनकुने	टेन्ग्रा खोलाको किनारमा	बस्तिमा पनि पस्ने माहामारी आउँन	बस्तीलाई उच्च स्थानमा स्थान्तरण गर्नु पर्ने	पोखरीको डिल क्षेत्र	

		रहेकको सुकुम्बासी बस्ति खोला सघुरिदै जाने गरेको पानी निकासी नभएको	सक्ने	वाढी सम्बन्धी सचेतना फैलाई समुदायलाई जागरुक बनाउनु पर्ने पानी निकासीको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने	अनन्त मन्दिर क्षेत्र	
डुवान	शर्मा टोल	पानी निकासी नभएर सडक निर्माणको क्रममा आवश्यक कल्भट निर्माण नभएर सडक उच्च गरि निर्माण गरिएका	घरहरु पानी पस्ने लामखुट्टे बढी लाग्ने गर्छ माहामारीको प्रकोप बढ्न सक्ने सर्पको प्रकोप बढ्ने	पानी निकासीको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने आवश्यकता अनुसार सडकमा कल्भट तथा पुल निर्माण गर्नु पर्ने घर तथा आगन उच्च बनाउनु पर्ने	म का मा बि	
	तिनकुने पोखरी टोल				पोखरीको डिल	
	धनापुरी				सिवालय मन्दिर र मस्जित	
	नयाँ टोल				म का मा बि	
	स्कुल टोल					
	बजार क्षेत्र					
	लक्ष्मनिया				हनुमान मन्दिर	

		कारण पल्टिंग गरिनु				
कटान	झुनकी	अत्यधिक सतह गहिरो हुदै जानाले खोलाको डिलमा बस्ति तथा बिद्यालय रहेकाले	घर तथा बिद्यालय जोखिममा रहेको		सामुदायिक भवन तथा सेल्टर, झुनकी	
	जमुवा	अत्यधिक सतह गहिरो हुदै जानाले	खेतीयोग्य जमिन कटानमा परेको			
आगलागी	वडा क्षेत्र बिशेष गरि दलित तथा सुकुम्वासी	कच्चि तथा फुसको छानो भएको घर लापरवाहि	मानिसको मृत्यु तथा घाइते सम्पत्ति नस्ट	सचेतनामुलक क्रियाकलाप संचालन गर्नु पर्ने आगो टिप्ने खालका सामग्रीहरुलाई व्यवस्थित		

	बस्ति	जतातत आगोटिप्रे पराल तथा दाउरा थुपारी राखिएको		बनाउनु पर्ने		
बाली किरा	कृषि बाली तथा फलफुल	रसयिनिक मलको प्रयोग बायु प्रदुषण जलबायु परिबर्तन	उत्पादकत्वमा कमि मानिसहरुमा दिर्घ रोग जस्तै मधुमेय, रक्ताचाप, मुटु रोग जस्ता रोगहरु देखा पर्नु आर्थिक अवस्थामा कमजोर हुनु	जैविक खेतीलाई प्रबर्धन गर्नु पर्ने सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने		
खडेरी	वडा क्षेत्र	बसन्त ऋतु तथा ग्रिष्म ऋतुमा उचित वर्षा नहुनु छोटो अवधिमा	अत्यधिक मात्रामा गर्मि तथा लु लाग्नु सर्प तथा लामखुट्टेको आतंक बढ्नु	बैकल्पिक जिबिकोपार्जनका उपायहरुको खोजी खडेरी सहने जातका बाली		

		ठुलो वर्षा भई फेरी पानि नपर्नु	खाद्यान्न उत्पादनमा कमि आउनु बाली किरा प्रकोप बढ्नु	लगाउनु जलवायु उत्थानशिल कृषि प्रबिधिएको बिकाश गर्नु पर्ने		
सितलहर	वडा क्षेत्र	व्यक्तिगत लापरवाही गरिबि	मानिसहरुको मृत्यु प्यारालाइसिस भई बस्नु पर्ने अवस्था तरकारी बालीमा क्षेति	सचेतना फैल्याउनु पर्ने न्यानो कपडाको ब्यवास्था मिलाउनु पर्ने तरकारी बालीमा बिषाधिको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने		
माहामारी	वाढी प्रभावित क्षेत्र	फोहोर बस्तु घर क्षेत्रम ल्याई थुपनिरिनु फोहोर पानीको उपयोग	मानिस बिरामी पर्नु तथा मृत्यु हुनु आर्थिक संकट निम्तिन्छ	शुद्ध पानीको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने फोहोर सफा गर्नु पर्ने		

		खुला क्षेत्रमा बस्नु पर्ने बाध्यता				
	वडा भरि	मौषम परिवर्तन खडेरी तथा सुख्खा हुनु सितलहर आउनु				
चट्याङ्ग	वडा क्षेत्र	जलवायु परिवर्तन	मानिसहरुको ज्यान जना सक्ने भौतिक संरचनामा क्षेति	संरचनाहरुमा अर थिंगको प्रयोग गर्ने चट्याङ्ग आउँन लागेको समयमा घर भित्रै तथा सुरक्षित स्थानमा बस्ने		
हुवाहुरी		घर छेउमा अग्ला रुखहरुको हागा नकाटीनु घर तथा गोठको छानो लाइ	मानिस घाईते भौतिक संरचनामा क्षेति	रुखका हाँगाहरु काट्नु सुरक्षित स्थानमा बस्ने घर तथा गोठका छानोलाइ व्यवस्थित बनाउनु		

		व्यवस्थित नभएर बिजुलीको खम्बाहरु लड्न सक्ने				
प्रदुषण	वडा क्षेत्र	खनार तथा दुहबी औद्योगिक क्षेत्र नजिक अवस्थित रहेकाले मधेली पुर्व क्षेत्रमा इँटा भट्ट रहेकाले	स्वास्थ्यमा समस्या देखा पर्ने फलफुल तथा बालीमा किरा लाग्ने गरेको			

३. वडाको क्षमता लेखाजोखा : वडा कार्यालयसँग विपद्सँग समाधान गर्ने सक्ने क्षमतालाई बिभिन्न भागमा बिभाजन गरि निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ |

भौतिक श्रोत	भौतिक रुपमा वडा क्षेत्रको अवस्था रहेको छ	यो वडा कोशी राजमार्ग देखि ३ किलोमिटर पश्चिममा अवस्थित रहेको छ|वडा क्षेत्रका सडकहरु ग्राबेल रहनुका साथै चालु अवस्थामा रहेका छ	ट्याग्रा खोलामा रहेका पुल पुरानो अवस्थामा रहेकाले बाढीको समयमा अत्यधिक पनि आउदा पानि निकासीमा समस्या रहेको देखिन्छ भने थलाहा खोलाको झुनकी र धनपुरी मा पुल निर्माण भई रहेको छ	नर्भाषा क्षेत्रमा सिसुवा बाध रहेको छ	वडा क्षेत्रम एक मा. बि. बिद्यालय, २ आधारभूत बिद्यालय, २ मदरसा र २ वटा निजी बिद्यालय रहेका छन्| सिचाइका निमित्त वडा क्षेत्रमा नहरको व्यवस्था रहेको छ भने भमरी सम्म आउने नहरमा सुकुमारी खोलाको पानी हाली १२ महिना सिचाइको प्रवन्ध मुलाइएको छ | बजार क्षेत्रमा एउटा सामुदायिक चर्पी रहेको छ| संचारको साधनको रुपमा मोबाइल फोन तथा इन्टरनेटको प्रयोग हुदै आएको छ	वडा क्षेत्रमा स्वास्थ्य चौकी तथा निजी औषधि पसलहरु पनि रहेका छन् भने ९ जना महिला स्वंमसेविकाहरु कार्यगत रहनु भएको छ| इटहरी तथा खनार नजिक रहेकाले यस वडा क्षेत्रवाट फ्याक्ट्री तथा निर्माण क्षेत्रमा ठुलो संख्यामा मानिसहरु जाने गरेका छन्	
सामाजिक श्रोत तथा संरचना	चौधरीको बाहुल्यता रहेको यस वडामा ऋषिदेव, शर्मा, मुस्लिम, साह आदि बिभिन्न जातजातिको बसोबस रहेको छ	यस वडामा १७८९ परिवार संख्या र ४.४१ परिवार आकार रहेको छ (गढी गाउँपालिका बस्तुस्तिथि, २०८०)	वडा क्षेत्रमा ७ वटा मन्दिर, २ वटा मस्जित तथा १ चर्च रहेको छ र समुदाय विच आपसी भाइचारा र सदभाव रहेको छ	त्यसै गरि गुठि पनि रहेको छ	साना किसन सहकारी, सफल महिला सहकारी, जलासागर सहकारी, र बचत तथा ऋण सहकारीहरु वडा क्षेत्रमा संचालित रहेका छन्	त्यसै गरि गुठि, ओम शान्ति तथा जेष्ठ नागरिक

	सरोकार समाज जस्ता संस्थाहरु पनि रहेका छन् |
आर्थिक श्रोत	यस वडामा बसोबास गर्ने मानिसहरुको मुख्य पेसाको रुपमा कृषि तथा ज्यालामजदुरी रहेको छ | प्राय सुकुम्बासीहरु ज्याला मजदुरी कार्यमा संलग्न रहेको छन्| त्यसका अतिरिक्त मानिसहरुको जिबिकोपर्जन्को श्रोतको रुपम बैदेशिक रोजगारी रहेको छ | वडा क्षेत्रवाट खनार र सोनापुर नजिक रहेकाले उत्त क्षेत्रम संचालित फ्याक्ट्रीहरुमा रोजगारीका लागि जाने गरेका छन् भने त्यसको अलावा निर्माण कार्यको लागि बिशेष गरि इटहरी उप-महानगर पालिका क्षेत्रतर्फ जाने गरेका छन्| वडा कार्यालय नजिक सानो भित्रि बजार रहेको छ जहाँ अत्यवश्य उपयोगका सामाग्रीहरु उपलब्ध रहेका छन्| बजार क्षेत्रमा साप्ताहिक हप्ताको २ पटक- आइतबार र बिहिबार- तरकारी हाट लाग्ने गर्दछ भने तीनकुनेमा साप्ताहिकरुपमा सोमबार तरकारी हाटलाग्ने गरेको छ भने नयाँ टोल रामजानकी मन्दिर नजिक बुधबार साप्ताहिक हाट लाग्ने गरेको छ| उक्त हाटहरुमा प्राय: स्थानीयले उत्पादन गरेका सामाग्रीहरुको बिक्रि हुने गरेको छ| वडा क्षेत्रमा २ वटा ईटा उद्योग रहेका छन्|
प्राकृतिक श्रोत	यस वडा भएर थलाहा, सुकुमारी, टेन्ग्रा खोलाहरु रहेका छन्|नर्भाषा क्षेत्रमा इटहरीवाट आउने पानि सुसुवा बाध वाट थलाहा खोला र टेन्ग्रा खोला तर्फ जाने गरेको छ| सामान्य अवस्थामा यहाको पनि थलाहा खोलातर्फ़ जाने गरेको र सुनसरी मोरंग सिचाई नहर वटा पनि आउने भएको कारण थलाहा खोलामा सधै पानि हुने गरेको छ भने टेन्ग्रा खोलामा मनसुन रहेको बेला मात्र पनि हुने गरेको छ|

	थलाहा खोला क्षेत्रमा पानीको बहाब उच्च रहेका कारण कटान समस्य रहेको छ । थलाहा खोलाको कटानका कारण झुनकी गाउँका १० घर र विद्यालयलाई प्रत्यक्ष असर गरेको छ। टेन्रा खोलामा मनसुन बाहेक अन्य समय सुखा रहने भएका कारण पुरिदै गएको छ। त्यसै गरि वडा क्षेत्र भएर सुमुमारी खोला पनि बग्ने गरेको छ। उक्त खोलाको पानी लोनिया क्षेत्र नजिकवाट मधेली भमरी नहरमा हाली १२ महिना सिचाईको लागि प्रयोग गरिने गरिएको छ। नहर क्षेत्रमा रहेको बाधको कारण उक्त स्थान तलको क्षेत्रमा पानीको बहाव उच्च गइ कोला गहिरिदै गएको छ जसको परिणाम स्वरूप जमुवा क्षेत्रका केहि घरहरु तथा खेतीयोग्य जमिन कटानमा पर्ने गर्दछ।लक्ष्मनियामको इटहरी सिमा क्षेत्रमा सानो नाला रहेको छ। उक्त नाला पुरिएको अवस्थामा रहेको छ जसको कारण मनसुनको समयमा केहि समय गाउँ डुवानमा परे पनि ठुलो क्षेति हुदैन।

४. संकटासन्नता तथा क्षमता बिचको फरक

प्रकोप	संकटासन्नता तथा जोखिम	क्षमत	अन्तर
वाढी	१३० घरमा क्षेति पुर्याउन सक्ने मानिसको मृत्यु तथा बेपत्ता रहन सक्ने सडक तथा पुल/कल्भटमा क्षेति पुर्याउने धान खेत नष्ट हुने	उच्च स्थान रहेपनि व्यवस्थित नभएको घर निर्माण गर्दा उच्च सतह बनाइ निर्माण गर्न थालिएको	पानी निकासीको व्यवस्था नभएको खोला क्षेत्रमा घरहरु निर्माण गर्नु पुराना संरचनाका कारण पानी

	जीविकोपार्जनमा असर पर्ने		निकासी हुन समस्या रहेको सचेतनाको कमि वडा तथा समुदायमा वाढी प्रतिकर्यका लागि आवश्यक नभएको खोज तथा उद्दार टोलि नरहेको वडा कार्यालयसँग विपद् प्रतिकर्यको योजना नरहेको सडक तथा ढल निर्माण गर्दा आवश्यकता अनुसारको पानी निकासीको निमित्त कल्भट नहालिएको
कटान	३० घर तथा एक बिद्याल मानिस तथा पशु चौपाया सडक खेतीयोग्य जमिन	झुन्कीमा सेल्टर रहेको पानीको बहाब रोक्न झुन्कि गाउँका केहि स्थानहरुमा जाली ढुंगा बिच्याइएको छ खोला छेउमा बास तथा बिरुवाहरु	भुक्षय रोक्ने प्रभावकारी योजना समुदाय, वडा तथा गाउँपालिकासँग नरहेको

		लगाइएको छ भुक्षय नियन्त्रणका निमित्त केहि स्थानहरुमा बासको टाटी लगाई माटो हाल्ने गरिएको छ	
डुवान	१३० घरमा पनि पस्न सक्ने मानिसहरुको बिरामी हुन सक्ने	आश्रय स्थलको लागि सडक क्षेत्र, आफन्त तथा उच्चस्थलमा जाने गरेको बासस्थान उच्च बनाउने क्रम जारी रहेको पानि निकासीको निमित्त सडकमा कल्भट पहल गरिएको गरिबी	पानी निकासीको व्यवस्था नभएको सडक तथा ढलको उचाई बस्ति क्षेत्र भन्दा उच्च हुनु आवश्यकता अनुसारका पानी निकासीका लागि कल्भटहरु नराखिनु
आगलागी	मानिसको ज्यान जना सक्ने, घाइते तथा अपांगता हुने घर तथा सम्पति नस्ट पशु चौपायामा क्षेति	दमकल आवतजावत गर्न सक्ने सडक रहेको आगोनिभाउन आवश्यक पानीहरु नहर तथा खोलाहरुमा उपलब्ध हुने	सचेतनाको कमि तथा लापरबाही सुकुम्बासी बस्तीमा फुसको छानो भएको घरहरु अत्यधिक मात्रामा रहेकाले आगो टिप्ने पराल तथा दौरहरु

			सडक छेउमा थुपारिएका कारण दिपावली तथा उत्सवहरू मनाउदा घर वरिपरी बिभिन्न स्थानहरुमा बत्ति बाल्ने चलन रहेको गाउँपालिका संग अग्नि नियन्त्रक नरहेको आगलागी प्रतिकार्य सम्बन्धी वडा क्षेत्रमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नरहेको
बाली किरा	बाली मानिसहरुको स्वास्थ्य	सहज रुपमा औषधि प्राप्त गर्ने सकिनेछ	नयाँ प्रकृतिका किरा लाग्ने भएकाले पहिचान गर्न गारो हुने घातक बिषाधिको प्रयोग गर्दा मानिसमा विभिन्न किसिम रोगहरु लाग्न सक्ने जैविक किरा नियन्त्रण सम्बन्धी

			ज्ञानको अभाव
खडेरी	बालीमा प्रत्येक्ष प्रभाव पर्ने गरेको मानिसहरुलाई विभिन्न प्रकारका सरुवारोग तथा गर्मि अत्यधिक मात्रामा बढ्ने बलिमा किरा लाग्ने तथा कृषि उत्पादनमा कमि आई जीविकोपार्जनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पर्ने गरेको	सिचाइको लागि नहर तथा बोरिंगको व्यवस्था रहेको जिबिकोपर्जनका निमित्त अन्य विकल्पहरु रहेका छन् सुकुमारी खोलाको पानी नियमित रुपमा आउन सक्ने	नहरमा पयाप्त मात्रमा पानी नआउनु वसन्त ऋतुको समयमा नहरमा पानी कम आउने गरेको बाढीका कारणले सिचाई पूर्वाधारहरु भत्कन जानु वर्षा कमि हुदा बाली किरा तथा मानिसहरुमा बिभिन्न प्रकारका रोगहरु आउने गरेको
सितलहर	मानिस बिशेष गरि वालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरु, गर्वावती तथा दुध चुसाउने महिलाहरु बिरामी पर्ने, ज्यान जाने तथा घाइते हुने हिउदे बालीहरु जस्तै तोरी, तरकारी बाली आदिमा प्रत्यक्ष प्रभाव पर्दछ	वडा नजिक औद्योघिक क्षेत्र तथा ज्याला मजदुरीका निमित्त इटहरी, दुहबी जस्ता बजार क्षेत्र रहेकाले सहज रुपमा काम गरि आम्दानी गर्न सकिने बजार क्षेत्र नजिक रहेका कारण न्यानो कपडा सहजै खरिद गर्ने सकिने	न्यानो कपडा खरिद गर्ने हेलचेक्राई गर्ने गरेको सचेतनाको कमीका कारण कठ्याँग्रिएर विभिन्न किसिमका शारीरिक समस्या देखा पर्ने बलिमा क्षेति पुर्याउने गरेको

ख) वडा नं २ औरावनी

१. वडा क्षेत्रमा रेहका प्रकोपहरु – बाढी/डुबान/कटान, आगलागी , सडक दुर्घटना, प्रदुषण, बाली किरा, खडेरी/सुख्खा, माहामारी, सितलहर, चट्यांग, हावाहुरी, भूकम्प

२. प्रकोपको अवस्था लेखाजोखा

प्रकोप	प्रभाव पार्ने क्षेत्र	प्रकोपका कारण	प्रकोपका प्रभाव	सावधानका उपायहरु	आश्रय स्थल	कैफियत
बाढी/डुवान/कटान	छप्की	गाउँ भन्दा पूर्व क्षेत्रको रहेको थलाहा खोला गहिरिदै जानु खोलाको डिलमा ५ ऋषिदेव जातिका मानिसहरुको घर रहेकाले गाउँ क्षेत्रको बिच तथा दक्षिण तर्फ पानी निकासी नभएर बिद्यालय क्षेत्रमा पानी निकासी नभएको	मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता हुने बाढीको समयमा खोला छेउमा रहेका घरहरु विस्तापित हुने थलाहा खोला छेउमा रहेका खेतीयोग्य जमिन कटान हुने गाउँको पूर्वतर्फको बीच तथा दक्षिण क्षेत्रका १० घरहरु	खोलाको डिलमा रहेका घरहरुलाई अन्यत्र सर्ने व्यवस्था मिलाउने गाउँको पूर्व तथा दक्षिण तर्फ रहेको नहर क्षेत्रमा पानी निकासीको व्यवस्था मिलाउने बिद्यालय क्षेत्रको जम्ने पानी निकासीको व्यवस्था मिलाउने थलाहा खोला क्षेत्रमा	गाउँको बिच क्षेत्र	

			डुवानमा पर्ने बिद्यालय बन्द हुने	जैविक तटवन्ध निर्माण तथा वृक्षारोपण गर्नु पार्न गाउँ क्षेत्रमा रहेको सडक छेउमा नालाको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने		
	गढी	थलाहा खोलामा अत्यधिक पानी आउने गरेको खोला नजीक बस्ति रहेको	घरहरु डुबाउने मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता हुने धान खेतमा प्रभाव पर्ने गर्नेको घरवार बिहिन हुनु बिद्यालय बन्द हुने	थलाहा खोला क्षेत्रमा जैविक तटवन्ध निर्माण तथा वृक्षारोपण गर्नु पार्न	मध्य गाउँ क्षेत्र	
	भमरी	थलाहा खोला र टेन्ग्रा खोलामा आउने वाढी गाउँ क्षेत्रमा पस्ने पानी निकासीको व्यवस्था नभएको	घरहरु डुबाउने मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता हुने धान खेतमा प्रभाव पर्ने गर्नेको घरवार बिहिन हुनु	पानी निकासीको उचित व्यवस्थापन गर्ने	शिव मन्दिर, गढ देव आ बि गढी वन क्षेत्र	

			बिद्यालय बन्द हुने			
	कोलहर्वा	थलाहा खोलामा आउने वाढी गाउँ क्षेत्रमा पस्ने पानी निकासीको व्यवस्था नभएको	घरहरु डुबाउने मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता हुने धान खेतमा प्रभाव पर्ने गर्नेको घरवार बिहिन हुनु	पानी निकासीको उचित व्यवस्थापन गर्ने	गढी वन क्षेत्र जनता आधारभूत बिद्यालय सखुवाड़े, सितागंज शाखा नहर क्षेत्र	
	सखुवाडे	थलाहा खोलामा आउने बाढीको कटान गर्ने गरेको पानीको बहाव उच्च रहने भएकाले	मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता हुने दुहबी इनरुवा सडक क्षेत्रमा रहेको थलाहा पुल क्षेत्र देखि नहरको पुल क्षेत्र सम्म करिब ४ किमि औषत चौडाई १०० मिटर खोला क्षेत्र रहेको र प्रत्येक	थलाहा खोला क्षेत्रमा जैविक तटवन्ध निर्माण तथा वृक्षारोपण गर्नु पार्न पानीको बहाव रोक्न खोला क्षेत्रमा ब्रेकर बनाउनु पर्ने		

			बर्ष बढ्ने क्रम रहेको बिद्यालय तथा ५ घरहरु कटानको जोखिममा रहेको सडक क्षेत्र कटान गर्ने गरेको			
	झोरा	राजधामी टोल गरुन खोला र ज्वाला खोलाको बिचमा रहेको तथा गरुन खोलाको छेउमा रहेको ३ घर ऋषिदेव बस्ति सानो जोजनिया टोल ज्वाला खोला क्षेत्रमा रहको सरस्वती मा बि क्षेत्रदेखि नहर क्षेत्रको सडक पूर्व भागमा रहेको बस्ति डुवानमा	सानो जोगनिया राजधामी टोल तथा यादव टोलका साथै खोलाको डिलमा रहेको ऋषिदेव बस्ति डुबानमा पर्न गरेको गरुन खोला क्षेत्रमा कटान अत्यधिक रहेको सरस्वती मा बि क्षेत्र नजिक रहेको सुकुम्बासी बस्तिमा पानि निकासी	गरुन खोला नजिक रहेको ऋषिदेवका घरहरुलाई स्थानान्तरण गरि अन्यन्त्र लानु पर्ने खोला क्षेत्रमा तटबन्ध तथा पानि रोक्ने ब्येकर राख्नु पर्ने	सानो जोगनियाको सडक तथा नहर क्षेत्र	

		पर्ने गरेको	नरहेका कारण डुबानमा पर्ने गरेको			
आगलागी	वडा क्षेत्र	कच्चि तथा फुसको छानो भएको घर लापरवाहि जतातते आगोटिप्ने पराल तथा दाउरा थुपारी राखिएको	मानिसको मृत्यु तथा घाइते सम्पत्ति नस्ट	सचेतनामुलक क्रियाकलाप संचालन गर्नु पर्ने आगो टिप्ने खालका सामग्रीहरुलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्ने		
सडक दुर्घटना	औरावनी भमरी सडक क्षेत्र	अत्यधिक गतिमा सवारी साधन गुडाउनु सगुरो सडक ट्राफिक नियमको	मानिसहरुको मृत्यु तथा अंगभंग हुनु, घाइते हुनु सवारी साधनमा	सचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने सडक खण्डमा स्पीड		

		पालना नगर्नु	क्षेति आर्थिक संकट देखा पर्नु	ब्रेअकरको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने सडकको चौडाई बढाउनु पर्ने		
बाली किरा	वडा क्षेत्र	रसयिनिक मलको प्रयोग बायु प्रधुषण जलबायु परिबर्तन	उत्पादकत्वमा कमि मानिसहरुमा दिर्घ रोग जस्तै मधुमेय, रत्ताचाप, मुटु रोग जस्ता रोगहरु देखा पर्नु आर्थिक अवस्थामा कमजोर हुनु	जैविक खेतीलाई प्रबर्धन गर्नु पर्ने सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने		
प्रदुषण	सखुवाड़े तथा वडा क्षेत्र	सिजी चाउचाउ फ्याक्ट्रीबाट निस्किने केमिकलसहितको लेदो थलाहा कोलमा मिसाउने गरेको सिजी चाउचाउ फ्याक्ट्री, इँटा तथा अन्य फ्याक्ट्रीवटा	थलाहाखोला क्षेत्रको पानी दुषित हुन गई जनजीबन प्रभावित हुने गरेको मानिसहरुमा विभिन्न प्रकारका दीर्घरोगहरु देखा पर्न थालेको	सिजी चाउचाउ फ्याक्ट्रीबाट निस्किने केमिकलसहितको लेदोको उचित ब्यवास्थापण गर्नु पर्ने फ्याक्ट्रीबाट निस्किने धुँवा तथा धुलो व्यवस्थापन कार्यमा		

		निस्किने धुवा तथा धुलोले मानिसको स्वास्थ्यमा प्रत्यक्ष असर पर्ने गरको छ		फलफुल तथा बलिमा किरा प्रकोप बढ्दै गएको	सम्बन्धित निकायसँग छलफल गरि उचित निकासीको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने		
खडेरी	वडा भरि	बसन्त ऋतु तथा ग्रिष्म ऋतुमा उचित वर्षा नहुनु छोटो अवधिमा ठुलो वर्षा भई फेरी पानि नपर्नु	अत्यधिक मात्रामा गर्मि तथा लु लाग्नु सर्प तथा लामखुट्टेको आतंक बढ्नु खाद्यान्न उत्पादनमा कमि आउनु बाली किरा प्रकोप बढ्नु	बैकल्पिक जिबिकोपार्जनका उपायहरुको खोजी खडेरी सहने जातका बाली लगाउनु जलवायु उत्थानशिल कृषि प्रबिधिएको बिकाश गर्नु पर्ने		
सितलहर	वडा क्षेत्र	व्यक्तिगत लापरवाही गरिबि	मानिसहरुको मृत्यु प्यारालाइसिस भई बस्नु पर्ने अवस्था तरकारी बालीमा क्षेति	सचेतना फैल्याउनु पर्ने न्यानो कपडाको ब्यवास्था मिलाउनु पर्ने तरकारी बालीमा बिषाधिको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने		

माहामारी	वडा क्षेत्र	फोहोर बस्तु घर क्षेत्रम ल्याई थुपनिरिनु फोहोर पानीको उपयोग खुला क्षेत्रमा बस्नु पर्ने बाध्यता	मानिस बिरामी पर्नु तथा मृत्यु हुनु आर्थिक संकट निम्तिन्छ	शुद्ध पानीको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने फोहोर सफा गर्नु पर्ने		
चत्याँङ्ग	वडा क्षेत्र	जलवायु परिवर्तन	मानिसहरुको ज्यान जना सक्ने भौतिक संरचनामा क्षेति	संरचनाहरुमा अर थिंगको प्रयोग गर्ने चट्याङ्ग आउँन लागेको समयमा घर भित्रै तथा सुरक्षित स्थानमा बस्ने		
हुवाहुरी		घर छेउमा अग्ला रुखहरुको हागा नकाटीनु घर तथा गोठको छानो लाइ व्यवस्थित नभएर बिजुलीको खम्बाहरु लड्न सक्ने	मानिस घाईते भौतिक संरचनामा क्षेति	रुखका हाँगाहरु काट्नु सुरक्षित स्थानमा बस्ने घर तथा गोठका छानोलाइ व्यवस्थित बनाउनु		

३. वडाको क्षमता लेखाजोखा : वडा कार्यालयसँग विपद्सँग समाधान गर्ने सक्ने क्षमतालाई बिभिन्न भागमा बिभाजन गरि निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ |

भौतिक श्रोत	गढी गाउँपालिका वडा नं २ गाउँपालिकाको केन्द्र रहेको स्थानमा पर्दछ	इनरुवा दुहबी सडक खण्ड अन्तर्गत करिब ४ किलोमिटर क्षेत्र यस वडा क्षेत्र भित्र पर्दछ	वडा क्षेत्रका औरावनी तथा भमरी क्षेत्रमा बजार रहेको छ| वडाका भमरी कलारुवा, ओरवानी गढ़ी, छप्की गाउँ क्षेत्र, तथा झोरा क्षेत्र पक्कि सडक रहेका छन् भने अन्य सडकहरु ग्राबेल रहेका छन्| थलाहा खोला क्षेत्रमा ४ वटा पक्कि पुल तथा २ वटा झोलुंगे पुल रहेको छ भने ट्यांग्रा खोलामा भमरी नजिक रहोको पुल सानो तथा जिर्ण अवस्थामा रहेको छ	त्यसैगरी इनरुवा दुहबी सडक खण्डमा ५ वटा कल्भटहरु रहेका छन्| औरावनी क्षेत्र भएर सिचईका लागि नहर रहेको छ र उक्त नहरका विभिन्न स्थानहरुमा कल्भटहरु रहेका छन्| वडा क्षेत्रमा विपद् प्रतिकर्यका लागि आवश्य सामग्री तथा कार्यदलको छैन	
सामाजिक श्रोत तथा संरचना	गढी गाउँपालिकाको केन्द्र बिन्दुको यो वडा रहेको छ	वडा क्षेत्रमा मिश्रत जातजातिको बसोबास रहेपनि चौधरि जनिको बाहुल्यता रहको छ	वडा क्षेत्रमा धार्मिक बनको रुपमा करिब १२ बिघहामा फ्हैलिएको गढी देव बन क्षेत्र रहेको छ भने बस्तिबस्तिहरुमा ग्राम थान तथा मन्दिरहरु रहेका छन्	त्यसै गरि वडामा रहेका मुस्लिम बस्तिहिहरुमा मस्जित रहका छन्	वडा क्षेत्रमा धार्मिक सहुष्णता रहेको पाइन्छ|
आर्थिक श्रोत	औरावनी र भमरी क्षेत्र मुख्य ब्यापारिक केन्द्रको रुपमा रहेका छन्	वडा क्षेत्रमा साप्ताहिक हाट लाग्ने गर्दछ	यस वडा भित्र एक बाणिज्य बैकको शाखा रहेको छ भने ...... सहकारी संस्थाहरु रहेका छन्	वडा क्षेत्रमा ६ वटा ठुला तथा

	मध्यम प्रकृतिका उधोगहरु रहेका छन्| वडा क्षेत्रका मानिसहरुको मुख्य पेशा कृषि रहेको छ | यसका अलावा ज्यालामजदुरी, बोदेशिक रोजगारी, ब्यवसय आदि रहेको छ | गाउँपालिकाको केन्द्रको रुपमा रहेको यस क्षेत्रका औरवानी तथा भमरी क्षेत्रमा तिब्र शहरीकरण भई रहेको छ भने बिभिन्न ठुला उद्योगहरु स्थापना हुने क्रम बढेको छ |
प्राकृतिक श्रोत	वडा क्षेत्र भएर थलाहा, ट्यांग्रा खोला, ज्वाला खोला, र गरुन गरी मुख्य ४ वाट खोला र साना नालाहरु रहेका छन्| वडा क्षेत्रमा करिब १२ बिघहामा फैलिएको गढी बन रहेको छ |

४. संकटासन्नता तथा क्षमता बिचको फरक

प्रकोप	संकटासन्नता तथा जोखिममा रहेका बस्तुहरु	क्षमत	अन्तर
बाढी/डुबान/कटान	मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता घरबार बिहिन सडक कटान बस्ति कटान खेतीयोग्य जमिनकटान तथा धान बाली नष्ट	गाउँपालिका केन्द्र रहेको सुरक्षित आवास स्थानको लागि गढी बन क्षेत्र, स्वास्थ्य चौकी, विद्यालयहरु, पानी नडुबने घरहरुमा तथा उच्च सडक र नहर क्षेत्रमा बस्ने गरिएको प्राय: वाढी प्रभाबित क्षेत्रमा जान	वडासंग विपद् प्रतिकर्यका निमित्त आवश्यक सामाग्री तथा कार्यदल नरहेको विपद् व्यवस्थापनको लागि संस्थागत संरचनाको रुपमा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति रहेपनि

	सखुवाड़ै मा रहेको बिद्यालय कटानको जोखिम भमरी, गढी र छाप्कीमा रहेको बिद्यालयमा डुबान हुने भमरी देखि दक्षिण क्षेत्रमा खेतीयोग्य जमिन टेन्राखोलाको कटानमा परेको र सोहि क्षेत्रमा पर्ने गढी बन क्षेत्र पनि कटानको जोखिममा रहेको	सहज रहेको भमरीमा प्रहरी चौकी रहेको थलाहा तथा टेन्ग्रा खोला क्षेत्रमा कटान रोक्न खोलाको छेउमा बिरुवा तथा बास रोपिएको	समितिसंग ठोस कार्य योजना नरहेको थलाहा खोलाको कटान रोक्न सखुवाड़ै टोलमा प्रयास गरिएको भएपनि अप्रयाप्त देखिएको कलवार टोल क्षेत्रम रहेको नाला पुरिएको पानी निकासीका निमित्त छप्की, झोडा, कलावारिटोल, औरावानी, भमरी तथा गढी टोलका सडकहरुमा कल्भटको व्यवस्था नरहेको
आगलागी	मानिसको ज्यान जना सक्ने, घाइते तथा अपांगता हुने घर तथा सम्पति नस्ट पशु चौपायामा क्षेति	दमकल आवतजावत गर्न सक्ने सडक रहेको आगोनिभाउन आवश्यक पानीहरु नहर तथा खोलाहरुमा उपलब्ध हुने	सचेतनाको कमि तथा लापरबाही सुकुम्बासी बस्तीमा फुसको छानो भएको घरहरु अत्यधिक मात्रामा रहेकाले

			आगो टिप्ने पराल तथा दौरहरु सडक छेउमा थुपारिएका कारण दिपावली तथा उत्सवहरू मनाउदा घर वरिपरी बिभिन्न स्थानहरुमा बत्ति बाल्ने चलन रहेको गाउँपालिका संग अग्नि नियन्त्रक नरहेको आगलागी प्रतिकार्य सम्बन्धी वडा क्षेत्रमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नरहेको
सडक दुर्घटना	मानिस सवारी साधन	औरावानी तथा भमरीमा प्रहरी बस्ने गरेको भमरीमा गति नियन्त्रण गर्ने वार राखिएको	

ग) वडा नं ३ छिटाहा

१. वडा क्षेत्रमा रेहका प्रकोपहरु – बाढी/डुबान/कटान, आगलागी , बाली किरा, खडेरी/सुख्खा, माहामारी, सितलहर, चट्यांग, हावाहुरी, भूकम्प

२. प्रकोपको अवस्था लेखाजोखा

प्रकोप	प्रभाव पार्ने क्षेत्र	प्रकोपका कारण	प्रकोपका प्रभाव	सावधानका उपायहरु	उच्च स्थान	कैफियत
बाढी/डुबान/कटान	चाकरघट्टी	टेन्‍ग्राखोलाको नजिक बस्ति रहेको अधिकाश सुकुम्बरी तथा घरहरु भएको सतह होचो खोलामा मनसुनको समयमा अत्यधिक मात्रामा पनि आउने गरेरको कारण	बस्ति क्षेत्र तथा खेतियोग्य जमिन जलमग्न हुने मानिसहरु बगाउन सक्ने चरम खाद्य संकट निम्तिन सक्ने प्रदुषित पानी पिउनु पर्ने भएकाले झाडापखाला तथा अन्य पानीजन्य रोग देखा पर्न सक्ने	विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण गरि कार्यान्वन गर्ने समुदाय स्तरमा वाढी जोखिम न्युनिकरण सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम संवालन गर्ने खोला कटान रोक्न जैविक तटवन्धलाई निर्माणमा पहल गर्नुका साथै बासको टाटी लगाई माटो पुर्ने		
	बिरयानी टोल	खोला नजिक बस्ति रहेको	खोला छेउका ४ घरहरुमा डुवान हुने	कटान नियन्त्रणका निमित्त खोला क्षेत्रमा गाउँको		

		खोला गहिरिदै गएका कारण कटान उच्च रहेको खोला क्षेत्रमा अत्यधिक मात्रामा पानि आउने गरको	घरहरु तथा खेतियोग्य जमिन कटान हुने जीविकोपार्जनमा असर खोला छेउमा रहेको माछा पोखैरीमा प्रभाव पर्नुका साथै कुखुरा फर्मलाइ असर गर्ने गरेको	माथिल्लो क्षेत्रमा रिटेनिंगवाल निर्माण गरिएको र त्यस पछि बास तथा बिरुवा लगाईएको बासको टाटि तथा सोहि स्थानमा बास तथा बिरुवा रोपी माटो तथा बालुवाको बोरा लगाउने व्यवस्था मिलाउने पर्ने जोखिममा रहेका घरहरुलाई सुरक्षित स्थानमा सारिनु पर्ने		
	मझाउ	खोला नजिक बस्ति रहेको खोला गहिरिदै गएका कारण कटान उच्च रहेको खोला क्षेत्रमा अत्यधिक मात्रामा पानि आउने	खोला छेउका घरहरु डुबानमा पर्ने गरेको कटान उच्च रहेको मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता पार्न सक्ने घरबार बिहिन हुने पिउने पानि प्रदुषित भई स्वास्थ्यमा समस्या देखा पर्ने	कटान नियन्त्रणका निमित्त खोला क्षेत्रमा गाउँको माथिल्लो क्षेत्रमा रिटेनिंगवाल निर्माण गरिएको र त्यस पछि बास तथा बिरुवा लगाईएको बासको टाटि तथा सोहि स्थानमा बास तथा बिरुवा रोपी माटो तथा बालुवाको		

		गरको पानी निकासीको व्यवस्था नभएर		बोरा लगाउने व्यवस्था मिलाउने पर्ने जोखिममा रहेका घरहरुलाई सुरक्षित स्थानमा सारिनु पर्ने		
	पिपरा घाट (सानो दुहबी)	खोलाको नजिक सुकुम्बासी उराउ बस्ति रहेकाले बुढी खोलामा अत्यधिक मात्रामा पानी आउने भएकाले गहिरो स्थान तथा बस्ति पछाडी पनि झरना रहेकाले	मानिसहरु बेपत्ता हुने तथा मृत्यु हुन् सक्ने घरहरु डुबाइ अन्यत्र शरण लिन जानु पर्ने भएकाले खानेपानी प्रदुषित भई झाडापखाला तथा अन्य सरुवारोग फैलिन सक्ने	घर तथा आगन उच्च बनाइ राख्ने आपतकालीन पुनर्लाभको लागि उच्च स्थानमा जाने व्यवस्था मिलाउने		
	झरना टोल (सानो दुहबी)	नाला छेउमा सुकुम्बासीका घरहरु रहेकाले नालामा अत्यधिक मात्रामा पानी				

		आउने गरेकाले गहिरो स्थानमा घरहरु रहेकाले				
	बडा कार्यालय पूर्व उत्तरक्षेत्र	पानि निकासीको ब्यवास्था नरहेका कारण सडकमा आवश्यक स्थान हरुमा कल्भट तथा नालाको व्यवस्था	लामखुट्टे बड्ने	पानी निकासीको व्यवस्था मिलाउने		
	छिटाहा बजार उत्तरमा रहेको सरदर बस्ति	पानी निकासीको व्यवस्था नरहेको सडकको सतह होचो रहेको गहिरो स्थानमा घरहरु रहेकाले	घरहरु डुबानमा पर्ने			
आगलागी	वडा क्षेत्र	कच्चि तथा फुसको छानो भएको घर	मानिसको मृत्यु तथा घाइते सम्पत्ति नस्ट	सचेतनामुलक क्रियाकलाप संचालन गर्नु पर्ने		

		लापरवाहि जतातते आगोटिप्रे पराल तथा दाउरा थुपारी राखिएको		आगो टिप्रे खालका सामग्रीहरुलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्ने		
सडक दुर्घटना	कृषि सडक क्षेत्र	अत्यधिक गतिमा सवारी साधन गुडाउनु सगुरो सडक ट्राफिक नियमको पालना नगर्नु	मानिसहरुको मृत्यु तथा अंगभंग हुनु, घाइते हुनु सवारी साधनमा क्षेति आर्थिक संकट देखा पर्नु	सचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने सडक खण्डमा स्पीड ब्रेअकरको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने सडकको चौडाई बढाउनु पर्ने		
बाली किरा	वडा क्षेत्र	रसयिनिक मलको प्रयोग बायु प्रधुषण जलबायु परिबर्तन	उत्पादकत्वमा कमि मानिसहरुमा दिर्घ रोग जस्तै मधुमेय, रत्ताचाप, मुटु रोग जस्ता रोगहरु देखा पर्नु आर्थिक अवस्थामा कमजोर हुनु	जैविक खेतीलाई प्रबर्धन गर्नु पर्ने सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने		

खडेरी	वडा भरि	बसन्त ऋतु तथा ग्रिष्म ऋतुमा उचित वर्षा नहुनु छोटो अवधिमा ठुलो वर्षा भई फेरी पानि नपर्नु	अत्यधिक मात्रामा गर्मि तथा लु लाग्नु सर्प तथा लामखुट्टेको आतंक बढ्नु खाद्यान्न उत्पादनमा कमि आउनु बाली किरा प्रकोप बढ्नु	बैकल्पिक जिबिकोपार्जनका उपायहरुको खोजी खडेरी सहने जातका बाली लगाउनु जलवायु उत्थानशिल कृषि प्रबिधिएको बिकाश गर्नु पर्ने		
सितलहर	वडा क्षेत्र	व्यक्तिगत लापरवाही गरिबि	मानिसहरुको मृत्यु प्यारालाइसिस भई बस्नु पर्ने अवस्था तरकारी बालीमा क्षेति	सचेतना फैल्याउनु पर्ने न्यानो कपडाको ब्यवास्था मिलाउनु पर्ने तरकारी बालीमा बिषाधिको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने		
माहामारी	वडा क्षेत्र	फोहोर बस्तु घर क्षेत्रम ल्याई थुपनिरिनु फोहोर पानीको उपयोग	मानिस बिरामी पर्नु तथा मृत्यु हुनु आर्थिक संकट निम्तिन्छ	शुद्ध पानीको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने फोहोर सफा गर्नु पर्ने		

		खुला क्षेत्रमा बस्नु पर्ने बाध्यता				
चट्याँङ्ग	वडा क्षेत्र	जलवायु परिवर्तन	मानिसहरुको ज्यान जना सक्ने भौतिक संरचनामा क्षेति	संरचनाहरुमा अर थिंगको प्रयोग गर्ने चट्याङ्ग आउँन लागेको समयमा घर भित्रै तथा सुरक्षित स्थानमा बस्ने		
हुवाहुरी		घर छेउमा अग्ला रुखहरुको हागा नकाटीनु घर तथा गोठको छानो लाइ व्यवस्थित नभएर बिजुलीको खम्बाहरु लड्न सक्ने	मानिस घाईते भौतिक संरचनामा क्षेति	रुखका हाँगाहरु काट्नु सुरक्षित स्थानमा बस्ने घर तथा गोठका छानोलाइ व्यवस्थित बनाउनु		

३. वडाको क्षमता लेखाजोखा

भौतिक श्रोत	साबिकको छिटाहा गाबिसका ६ वटा वादहरू – १-४ , ७ र ८ मिलि गढी गाउँपालिका वडा नं ३ बनेको हो	इनरुवा सत्तेरझोरा छिटाहा हुदै बिराटनगर जोड्ने कृषि सडक, बर्जु दुहबी सडक तथा सितागंज शाखा नगर क्षेउको सडक यस वडाको प्रमुख सडक संरचनाहरु हुने भने सितागंज सिचाई संरचना सिचाईका श्रोतहरु रहेका छन्	छिटाहा

	बजार सुनसरी जिल्लाको पुरानो बजारको रुपमा परिचत बजार रहेको छ | यवडाको अधिकांश क्षेत्र ग्रामिण बस्ति रहेको छ भने केहि क्षेत्रमा बजार रहेको छ | वडा क्षेत्रमा घना बस्तीहरु रहेका छन् | वडा क्षेत्रमा प्रहरी चौकी, स्वास्थ्य चौकी, निजीस्तरबाट संचालिन हस्पिटल, सामुदायिक तथा निजि बिद्यालयहरु, संचारको रुपमा मोबाइल तथा इन्टरनेट सेवा, उर्जाको लागि बिजिली रहेको छ भने खाना पकाउने लपिजी ग्यास उपलब्ध छ| वडा क्षेत्रमा रहेको हुलाकी सडक र मझाउ टोल जाने सडकको केहि भाग कालोपत्रे रहेको, बजार क्षेत्रको सडकको केहि भागहरु कालो रहेको र केहि भागमा ढल सहितको सडक निर्माणाधीन अवस्थामा रहेका छन् | वडामा रहेको छिटाहा प्रहरी चौकीका खोज तथा उद्धारमा आवश्यक पर्ने ८ वटा लाइफ ज्याकेट, १ स्टेचर, तथा ५० मिटर डोरी रहेको छ | यस प्रहरी चौकीको सेवा क्षेत्र गढी वडा नं. ३, ४, ५ र ६ रहेको छ | वडा कार्यालय तथा समुदाय तहमा विपद् प्रतिकर्यको निमित्त आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु छैनन् |
सामाजिक श्रोत तथा संरचना	पुरानो बजार क्षेत्रको रुपमा रहेको यस वडामा मिश्रित जातजातिको बसोबास रहेको छ| यस वडामा ११०९ परिवार संख्या तथा ४.६५ परिवार आकार रहेको छ (गढी गाउँपालिका वस्तु २०८०) | यस वडाका विभिन्न स्थानहरुमा मन्दिर रहेको छन् | वडा क्षेत्रमा १२ वटा सहकारी संस्थाहरु रहेका छन् भने वडा क्षेत्रमा विभिन्न गौह सरकारी संस्थाहरुले कार्य गर्ने गरेका छन् | यस वडामा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति रहेको छ भने समुदाय तहमा विपद् जोखिमका बिषयहरुमा काम गर्ने कुनै किसिममा कुनै संरचना तथा तालिम प्राप्त जनशक्ति छैनन् |
आर्थिक श्रोत	पुरानो बजारको रुपमा परिचित यस वडाका विभिन्न स्थानहरुमा साप्ताहिक तरकारी हाट लाग्ने गर्दछ भने बजार क्षेत्रमा

	सामान्य आवश्यकताका सामाग्रीहरु प्राप्त गर्न सकिन्छ	छिटाहा बाट करिव ८ किलोमिटर दुरीमा बिराटनगर पर्ने भएकाले यस क्षेत्रको आर्थिक गतिविधिहरु भई रहेका छन् | वडाका अधिकांश बस्तीहरु ग्रामिण क्षेत्रमा रहनुका साथै उर्बर खेतीयोग्य जमिन रहेको छ	यहाँका अधिकांश मानिसहरुको मुख्य पेशा कृषि रहेको छ भने ज्याला मजदुरी , व्यापार तथा बैदेशिक रोजगारी बैकल्पिक आम्दानीको श्रोतको रुपमा रहेका छन्	खेतीमा धान, मकै, गहुँ, मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेति, दहलन बाली, तोरी तथा उखु खेति रहेका छन् भने पशु पालन अन्तर्गत दुध उत्पादन, मासुजन्य बस्तु उत्पादन- कुखुरा, खसी बोका- आदि हुने गरेको छ| वडा क्षेत्रबाट दैनिक दुध बिराटनगर तथा इनरुवा तर्फ निकासी हुने गरेको छ | वडा क्षेत्रमा आर्थिक गतिबिधि संचालन गर्न एउटा शाखा रहित बैकिंग कारोबार केन्द्र रहेको छ भने १२ वटा सहकारी, पैसा अदान्परधन गर्ने आइमाई सेवा तथा विभिन्न लघु बित्ता संस्थाहरुले कार्यालय स्थापाना गरि संचालनमा रहेका छन्	
प्राकृतिक श्रोत	यस वडाको प्राकृतिक श्रोतको रुपमा टेन्ग्रा खोला, ढोगा खोला, बुढी खोला, झरना कुलो क्षेत्र रहेका छन् र उत्त खोला क्षेत्रको नजिक कटान रोक्न स्थानीयहरुले बस तथा अन्य बोट बरुवा लगाई जंगल जस्तो हरियालीक्षेत्र बनाइएको छ	वडा क्षेत्र भएर बग्ने टेन्ग्रा खोला, ढोगा खोला, बुढी खोलाहरुले कटान गरि आफ्नो फैलावट तथा गहिराई बढाउदै लगेको छ जसका कारण केतियाग्य जमिन खोला क्षेत्रमा परिणत हुने क्रम बढ्दो रहेको रहेको छ	

४. संकटासन्नता तथा क्षमता बिचको फरक

प्रकोप	संकटासन्नता तथा जोखिममा रहेका	क्षमत	अन्तर

	बस्तुहरु		
बाढी/डुबान/कटान	मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता घरबार बिहिन सडक कटान बस्ति कटान खेतीयोग्य जमिनकटान तथा धान बाली नष्ट सखुवाड़े मा रहेको बिद्यालय कटानको जोखिम भमरी, गढी र छाप्कीमा रहेको बिद्यालयमा डुबान हुने भमरी देखि दक्षिण क्षेत्रमा खेतीयोग्य जमिन टेन्त्राखोलाको कटानमा परेको र सोहि क्षेत्रमा पर्ने गढी बन क्षेत्र पनि कटानको जोखिममा रहेको	बजारक्षेत्र रहेको सुरक्षित आवास स्थानको लागि मा बि छिटाहा, पानी नडुबने घरहरुमा तथा उच्च सडक र नहर क्षेत्रमा बस्ने गरिएको प्राय: वाढी प्रभाबित क्षेत्रमा जान सहज रहेको प्रहरी चौकी रहेको ढोगा खोला र टेन्त्रा खोला क्षेत्रमा कटान रोक्न खोलाको छेउमा बिरुवा तथा बास रोपिएको	वडासंग विपद् प्रतिकर्यका निमित्त आवश्यक सामाग्री तथा कार्यदल नरहेको विपद् व्यवस्थापनको लागि संस्थागत संरचनाको रुपमा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति रहेपनि समितिसंग ठोस कार्य योजना नरहेको थलाहा खोलाको कटान रोक्न सखुवाड़े टोलमा प्रयास गरिएको भएपनि अप्रयाप्त देखिएको कलवार टोल क्षेत्रम रहेको नाला पुरिएको पानी निकासीका निमित्त छप्की, झोडा, कलावारिटोल, औरावानी, भमरी तथा गढी टोलका सडकहरुमा

			कल्भटको व्यवस्था नरहेको
आगलागी	मानिसको ज्यान जना सक्ने, घाइते तथा अपांगता हुने घर तथा सम्पति नस्ट पशु चौपायामा क्षेति	दमकल आवतजावत गर्न सक्ने सडक रहेको आगोनिभाउन आवश्यक पानीहरु नहर तथा खोलाहरुमा उपलब्ध हुने	सचेतनाको कमि तथा लापरबाही सुकुम्बासी बस्तीमा फुसको छानो भएको घरहरु अत्यधिक मात्रामा रहेकाले आगो टिप्ने पराल तथा दौरहरु सडक छेउमा थुपारिएका कारण दिपावली तथा उत्सवहरू मनाउदा घर वरिपरी बिभिन्न स्थानहरुमा बत्ति बाल्ने चलन रहेको गाउँपालिका संग अग्नि नियन्त्रक नरहेको आगलागी प्रतिकार्य सम्बन्धी वडा क्षेत्रमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नरहेको
सडक दुर्घटना	मानिस		ज्यादै घुमाउरो सडक रेहको

	सवारी साधन		उच्च गतिमा सबारी साधन गुडाउनु ट्राफिक नियमको पालना नगर्नु सडक क्षेत्रमा पशुचौपाया छोडिनु

घ) वडा नं ४ छिटाहा

१. वडा क्षेत्रमा रेहका प्रकोपहरु – बाढी/डुबान/कटान, आगलागी , बाली किरा, खडेरी/सुख्खा, माहामारी, सितलहर, चट्यांग, हावाहुरी, भूकम्प

२. प्रकोपको अवस्था लेखाजोखा

प्रकोप	प्रभाव पार्ने क्षेत्र	प्रकोपका कारण	प्रकोपका प्रभाव	सावधान का उपायहरु	उच्च स्थान	कैफियत
वाढी /डुबान /कटान	फोरदारथान ऋषिदेव टोल	अत्यधिक वर्षा हुनु पानि निकासीको व्यवस्था नहुनु	बस्ति डुबाउने मानिस बेपत्ता हुने महामारी फैलने खाद्य संकट उत्पन्न	घर तथा आगन उच्च बनाउनु पानी निकासीको उचित ब्व्वास्था मिलाउनु	वडा कार्यालय तथा फोरदारथान आ बि	पानी परुन्जेल तथा परेको करिब ४/५ घण्टासम्म

		होचोस्थानमा बस्ति रहेकाले वाढी व्यवस्थापन सम्बन्धी कुनै योजना तथा चासो नरहेका कारण	हुने	अत्यावश्यक कागजात तथा सामाग्रीहरु सुरक्षित स्थानमा राख्नु बाढीका कारण तथा समाधानका उपायहरुको बारेमा समुदायस्तरमा छलफल गरि उचित व्यवस्थापनका उपायहरु अपनाउने		पानी रहने
	सानो दुहबी दिगियाटोल ऋषिदेव टोल	खोलाको नजिक सुकुम्बासी बस्ति रहेको बस्तीसम्म जाने			सडक क्षेत्र	

		सडक नरहेको				
आगलागी	वडा क्षेत्र	कच्चि तथा फुसको छानो भएको घर लापरवाहि जताततै आगोटिप्ने पराल तथा दाउरा थुपारी राखिएको	मानिसको मृत्यु तथा घाइते सम्पत्ति नस्ट	सचेतनामुलक क्रियाकलाप संचालन गर्नु पर्ने आगो टिप्ने खालका सामग्रीहरुलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्ने		
बाली	वडा क्षेत्र	रसयिनिक	उत्पादकत्वमा	जैविक खेतीलाई प्रबर्धन		

किरा		मलको प्रयोग बायु प्रधुषण जलबायु परिबर्तन	कमि मानिसहरुमा दिर्घ रोग जस्तै मधुमेय, रत्ताचाप, मुटु रोग जस्ता रोगहरु देखा पर्नु आर्थिक अवस्थामा कमजोर हुनु	गर्नु पर्ने सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने		
खडेरी	वडा भरि	बसन्त ऋतु तथा ग्रिष्म ऋतुमा उचित वर्षा नहुनु छोटो अवधिमा ठुलो वर्षा भई फेरी पानि नपर्नु	अत्यधिक मात्रामा गर्मि तथा लु लाग्नु सर्प तथा लामखुट्टेको आतंक बढ्नु खाद्यान्न	बैकल्पिक जिबिकोपार्जनका उपायहरुको खोजी खडेरी सहने जातका बाली लगाउनु जलवायु उत्थानशिल		

			उत्पादनमा कमि आउनु बाली किरा प्रकोप बढ्नु	कृषि प्रबिधिएको बिकाश गर्नु पर्ने		
सितलहर	वडा क्षेत्र	व्यक्तिगत लापरवाही गरिबि	मानिसहरुको मृत्यु प्यारालाइसिस भई बस्नु पर्ने अवस्था तरकारी बालीमा क्षेति	सचेतना फैल्याउनु पर्ने न्यानो कपडाको ब्यवास्था मिलाउनु पर्ने तरकारी बालीमा बिषाधिको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने		
माहामारी	वडा क्षेत्र	फोहोर बस्तु घर	मानिस बिरामी पर्नु	शुद्ध पानीको व्यवस्था		

		क्षेत्रम ल्याई थुपनिरिनु फोहोर पानीको उपयोग खुला क्षेत्रमा बस्नु पर्ने बाध्यता	तथा मृत्यु हुनु आर्थिक संकट निम्तिन्छ	मुलाउनु पर्ने फोहोर सफा गर्नु पर्ने		
चट्याँङ्ग	वडा क्षेत्र	जलवायु परिवर्तन	मानिसहरुको ज्यान जना सक्ने भौतिक संरचनामा क्षेति	संरचनाहरुमा अर थिंगको प्रयोग गर्ने चट्याङ्ग आउँन लागेको समयमा घर भित्रै तथा सुरक्षित स्थानमा बस्ने		
हुवाहुरी		घर छेउमा अग्ला रुखहरुको हागा	मानिस घाईते भौतिक संरचनामा क्षेति	रुखका हाँगाहरु काट्नु सुरक्षित स्थानमा बस्ने घर तथा गोठका		

		नकाटीनु घर तथा गोठको छानो लाइ व्यवस्थित नभएर बिजुलीको खम्बाहरु लड्न सक्ने		छानोलाइ व्यवस्थित बनाउनु		

३. वडाको क्षमता लेखाजोखा

भौतिक श्रोत	साबिकको छिटाहा गाबिसका ३ वटा वादहरू ५, ६ र ९ मिलि गढी गाउँपालिका वडा नं ४ बनेको हो। छिटाहा चिमारी अमाईमेला सडक, सितागंज शाखा नगर क्षेउको सडक, वडा नं. ३ भएर बिराटनगर छिटाहा सत्तेरझोरा इनरुवा कृषि सडक, फोदरथान हुँदै बर्जु जोड्ने सडक, वडामा रहेका भित्रि सडकहरु वडा क्षेत्रका प्रमुख सडक

	संरचनाहरु हुने भने सितागंज सिचाई संरचना सिचाईका श्रोतहरु रहेका छन्	छिटाहा बजार वडा क्षेत्रको स्थानीय ब्यापारिक केन्द्रको रुपमा रहेको छ भने बिराटनगर प्रमुख बजार क्षेत्रको रुपमा रहेको छ | यो वडाक्षेत्रमा पूर्ण रुपले घना ग्रामिण बस्ति रहेको छ | वडा क्षेत्रमा आधारभूत स्वास्थ्य चौकी, सामुदायिक २ वटा आधारभूत बिद्यालयहरु, संचारको रुपमा मोबाइल तथा इन्टरनेट सेवा, उर्जाको लागि बिजिली रहेको छ भने खाना पकाउने लपिजी ग्यास उपलब्ध छ| वडामा छिटाहा प्रहरी चौकीले शान्ति सुरक्षा तथा विपद्को समयमा सहयोग गर्ने गर्नको छ | छिटाहा प्रहरी चौकीका खोज तथा उद्धारमा आवश्यक पर्ने ८ वटा लाइफ ज्याकेट, १ स्टेचर, तथा ५० मिटर डोरी रहेको छ | यस प्रहरी चौकीको सेवा क्षेत्र गढी वडा नं. ३, ४, ५ र ६ रहेको छ | वडा कार्यालय तथा समुदाय तहमा विपद् प्रतिकर्यको निमित्त आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु छैनन् |
सामाजिक श्रोत तथा संरचना	वडामा मिश्रित जातजातिको बसोबास रहेको छ| यस वडामा९५५ परिवार संख्या तथा ५.१ परिवार औषद आकार रहेको छ (गढी गाउँपालिका वस्तु २०८०) | यस वडाका विभिन्न स्थानहरुमा मन्दिर रहेको छन् | वडा क्षेत्रमा विभिन्न गैह सरकारी संस्थाहरुले कार्य गर्ने गरेका छन् | यस वडामा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति रहेको छ भने समुदाय तहमा विपद् जोखिमका बिषयहरुमा काम गर्ने कुनै किसिममा कुनै संरचना तथा तालिम प्राप्त जनशक्ति छैनन् |
आर्थिक श्रोत	वडाका विभिन्न स्थानहरुमा साप्ताहिक तरकारी हाट लाग्ने गर्दछ भने बजार क्षेत्रमा सामान्य आवश्यकताका सामाग्रीहरु प्राप्त गर्न सकिन्छ | छिटाहा बाट करिव ८ किलोमिटर दुरीमा बिराटनगर पर्ने भएकाले यस क्षेत्रको आर्थिक

	गतिविधिहरु भई रहेका छन् | वडाका अधिकांश बस्तीहरु ग्रामिण क्षेत्रमा रहनुका साथै उर्बर खेतीयोग्य जमिन रहेको छ | यहाँका अधिकांश मानिसहरुको मुख्य पेशा कृषि रहेको छ भने ज्याला मजदुरी तथा बैदेशिक रोजगारी बैकल्पिक आम्दानीको श्रोतको रुपमा रहेका छन् | खेतीमा धान, मकै, गहुँ, मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेति, दहलन बाली, तोरी तथा उखु खेति रहेका छन् भने पशु पालन अन्तर्गत दुध उत्पादन, मासुजन्य बस्तु उत्पादन- कुखुरा, खसी बोका- आदि हुने गरेको छ| वडा क्षेत्रबाट दैनिक दुध बिराटनगर तथा इनरुवा तर्फ निकासी हुने गरेको छ |
प्राकृतिक श्रोत	यस वडाको प्राकृतिक श्रोतको रुपमा टेन्ग्रा खोला तथा बुढी खोला रहेका छन् र उत्त खोला क्षेत्रको नजिक कटान रोक्न स्थानीयहरुले बास तथा अन्य बोट बिरुवा लगाई जंगल जस्तो हरियालीक्षेत्र बनाइएको छ | वडा क्षेत्रको पूर्व तर्फ रहेको टेन्ग्रा खोलाले खेतीयोग्य जमिन कटान गर्नुका साथै धान बाली नष्ट गरेपनि शितागंज शाखा नहरले बाधको काम गरि वाढी गाउँतर्फ आउन दिदैन भने सानो दुहबी दिगिया टोल पश्चिममा रहेको बुढी खोलाको बाढीले ऋषिदेव टोल सुकुम्बासी बस्तीमा क्षति गर्नुका साथै खेतीयोग्य जमिन तथा धान बाली नस्ट गर्ने गरेको छ |

४. संकटासन्नता तथा क्षमता बिचको फरक

प्रकोप	संकटासन्नता तथा जोखिममा रहेका बस्तुहरु	क्षमत	अन्तर
बाढी/डुबान/कटान	मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता घरबार बिहिन	बजारक्षेत्र रहेको सुरक्षित आवास स्थानको लागि मा	वडासंग विपद् प्रतिकर्यका निमित्त आवश्यक सामाग्री तथा कार्यदल

	सडक कटान बस्ति कटान खेतीयोग्य जमिनकटान तथा धान बाली नष्ट सखुवार्ड़े मा रहेको बिद्यालय कटानको जोखिम भमरी, गढी र छाप्कीमा रहेको बिद्यालयमा डुबान हुने भमरी देखि दक्षिण क्षेत्रमा खेतीयोग्य जमिन टेन्राखोलाको कटानमा परेको र सोहि क्षेत्रमा पर्ने गढी बन क्षेत्र पनि कटानको जोखिममा रहेको	बि छिटाहा, पानी नडुबने घरहरुमा तथा उच्च सडक र नहर क्षेत्रमा बस्ने गरिएको प्राय: वाढी प्रभाबित क्षेत्रमा जान सहज रहेको प्रहरी चौकी रहेको ढोगा खोला र टेन्रा खोला क्षेत्रमा कटान रोक्न खोलाको छेउमा बिरुवा तथा बास रोपिएको	नरहेको विपद् व्यवस्थापनको लागि संस्थागत संरचनाको रुपमा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति रहेपनि समितिसंग ठोस कार्य योजना नरहेको थलाहा खोलाको कटान रोक्न सखुवार्ड़े टोलमा प्रयास गरिएको भएपनि अप्रयाप्त देखिएको कलवार टोल क्षेत्रम रहेको नाला पुरिएको पानी निकासीका निमित्त छप्की, झोडा, कलावारिटोल, औरावानी, भमरी तथा गढी टोलका सडकहरुमा कल्भटको व्यवस्था नरहेको
आगलागी	मानिसको ज्यान जना सक्ने, घाइते तथा अपांगता हुने घर तथा सम्पति नस्ट पशु चौपायामा क्षेति	दमकल आवतजावत गर्न सक्ने सडक रहेको आगोनिभाउन आवश्यक पानीहरु नहर तथा खोलाहरुमा उपलब्ध हुने	सचेतनाको कमि तथा लापरबाही सुकुम्बासी बस्तीमा फुसको छानो भएको घरहरु अत्यधिक मात्रामा रहेकाले आगो टिप्ने पराल तथा दौरहरु सडक छेउमा थुपारिएका कारण दिपावली तथा उत्सवहरू मनाउदा

			घर वरिपरी बिभिन्न स्थानहरुमा बत्ति बाल्ने चलन रहेको गाउँपालिका संग अग्नि नियन्त्रक नरहेको आगलागी प्रतिकार्य सम्बन्धी वडा क्षेत्रमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नरहेको

ङ) वडा नं ५ सत्तेरझोडा

१. वडा क्षेत्रमा रेहका प्रकोपहरु – बाढी/डुबान/कटान, आगलागी , बाली किरा, खडेरी/सुख्खा, माहामारी, सितलहर, चट्यांग, हावाहुरी, भूकम्प

२. प्रकोपको अवस्था लेखाजोखा

प्रकोप	प्रभाव पार्ने क्षेत्र	प्रकोपका कारण	प्रकोपका प्रभाव	सावधान का उपायहरु	उच्च स्थान	कैफियत
बाढी/ डुवान/कटान	होलोईया खान तथा लंका टोल	टेन्राखोला नजिक बस्ति रहेको बस्ती क्षेत्रमा पानीको निकासी	घरहरु डुब्ने, सडक तथा खेतीयोग्य जमिन कटान हुने	पानीको उचित निकासीको व्यवस्था मिलाउने खोला क्षेत्रमा जैविक तटबन्ध निर्माण गरि कटान	मस्जित तथा मदरसा	

		नरहेको खोलामा पनि अत्यधिक मात्रामा आई गाउँ तिर जाने गरेको पानीको बहाब उच्च रहेकोका कारण कटान उच्च रहेको		नियन्त्रण गर्ने घर खोला क्षेत्रभन्दा टाढा बनाउने घर अगाडिको नाला सफा राख्ने		
	होलोइया संघिया सरदार टोल	अत्यधिक मात्रामा पानि पर्दा ज्वाला खोलामा आएको वाढी को पनि गाउँ क्षेत्रमा पस्ने गरेको पानीको उचित निकासी नरहेर होचो स्थानमा	घरहरु डुब्ने सडक अबरुद्ध हुने	पानीको उचित निकासीको व्यवस्था मिलाउने घर अगाडिको नाला सफा राख्ने घर तथा आगन उच्च बनाउने	उमेलाल सरदारको घर	
	होलोइया पच्कौरी टोल				सडक क्षेत्र	
	होलोइया					

	चौधरी टोल	घरहरु रहेकाले				
	होलोइया राई टोल					
	थलाहा मगर टोल	ज्वाला नजिक बस्ति रहेको खोलामा पनि अत्यधिक मात्रामा आई गाउँ तिर जाने गरेको पानीको बहाब उच्च रहेकोका कारण कटान उच्च रहेको	घरहरु डुब्ने, सडक तथा खेतीयोग्य जमिन कटान हुने	पानीको उचित निकासीको व्यवस्था मिलाउने खोला क्षेत्रमा जैविक तटबन्ध निर्माण गरि कटान नियन्त्रण गर्ने घर खोला क्षेत्रभन्दा टाढा बनाउने घर अगाडिको नाला सफा राख्ने		
	हात्तीमुडा साह टोल					
आगलागी	वडा क्षेत्र	कच्चि तथा फुसको छानो भएको घर लापरवाहि	मानिसको मृत्यु तथा घाइते सम्पत्ति नस्ट	सचेतनामुलक क्रियाकलाप संचालन गर्नु पर्ने आगो टिप्ने खालका		

		जताततै आगोटिप्रे पराल तथा दाउरा थुपारी राखिएको		सामग्रीहरुलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्ने		
सडक दुर्घटना	कृषि सडक क्षेत्र	अत्यधिक गतिमा सवारी साधन गुडाउनु सगुरो सडक ट्राफिक नियमको पालना नगर्नु	मानिसहरुको मृत्यु तथा अंगभंग हुनु, घाइते हुनु सवारी साधनमा क्षेति आर्थिक संकट देखा पर्नु	सचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने सडक खण्डमा स्पीड ब्रेअकरको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने सडकको चौडाई बढाउनु पर्ने		
बाली किरा	वडा क्षेत्र	रसयिनिक मलको प्रयोग बायु प्रधुषण जलबायु परिबर्तन	उत्पादकत्वमा कमि मानिसहरुमा दिर्घ रोग जस्तै मधुमेय, रत्ताचाप, मुटु रोग जस्ता रोगहरु देखा	जैविक खेतीलाई प्रबर्धन गर्नु पर्ने सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने		

			पर्नु आर्थिक अवस्थामा कमजोर हुनु			
खडेरी	वडा भरि	बसन्त ऋतु तथा ग्रिष्म ऋतुमा उचित वर्षा नहुनु छोटो अवधिमा ठुलो वर्षा भई फेरी पानि नपर्नु	अत्यधिक मात्रामा गर्मि तथा लु लाग्नु सर्प तथा लामखुट्टेको आतंक बढ्नु खाद्यान्न उत्पादनमा कमि आउनु बाली किरा प्रकोप बढ्नु	बैकल्पिक जिबिकोपार्जनका उपायहरुको खोजी खडेरी सहने जातका बाली लगाउनु जलवायु उत्थानशिल कृषि प्रबिधिएको बिकाश गर्नु पर्ने		
सितलहर	वडा क्षेत्र	व्यक्तिगत लापरवाही गरिबि	मानिसहरुको मृत्यु प्यारालाइसिस भई बस्नु पर्ने अवस्था तरकारी बालीमा	सचेतना फैल्याउनु पर्ने न्यानो कपडाको ब्यवास्था मिलाउनु पर्ने तरकारी बालीमा		

			क्षेति	बिषाधिको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने		
माहामारी	वडा क्षेत्र	फोहोर बस्तु घर क्षेत्रम ल्याई थुपनिरिनु फोहोर पानीको उपयोग खुला क्षेत्रमा बस्नु पर्ने बाध्यता	मानिस बिरामी पर्नु तथा मृत्यु हुनु आर्थिक संकट निम्तिन्छ	शुद्ध पानीको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने फोहोर सफा गर्नु पर्ने		
चत्याँङ्ग	वडा क्षेत्र	जलवायु परिवर्तन	मानिसहरुको ज्यान जना सक्ने भौतिक संरचनामा क्षेति	संरचनाहरुमा अर थिंगको प्रयोग गर्ने चट्याङ्ग आउँन लागेको समयमा घर भित्रै तथा सुरक्षित स्थानमा बस्ने		
हुवाहुरी		घर छेउमा अग्ला रुखहरुको हागा नकाटीनु	मानिस घाईते भौतिक संरचनामा क्षेति	रुखका हाँगाहरु काट्नु सुरक्षित स्थानमा बस्ने घर तथा गोठका छानोलाइ		

		घर तथा गोठको छानो लाइ व्यवस्थित नभएर बिजुलीको खम्बाहरु लड्न सक्ने		व्यवस्थित बनाउनु		

३. वडाको क्षमता लेखाजोखा

भौतिक श्रोत	साबिकका सत्तेरझोरा गाबिसका वडा नं ४, ५, ६ र ७ मिलि ९.२१ वर्ग किलोमिटरमा फैलिएर नं. ५ बनेको छ। जहाँ इनरुवा बिराटनगर कृषि सडक संजालले जोडिएको छ भने होलोइया हुदै वडा नं २ जोड्ने सडक, होलोइया हुदै इनरुवा जोड्ने सडक वडा क्षेत्रका प्रमुख सडकको रुपमा रहेका छन् भने वडा क्षेत्र भित्र धेरै मात्रामा भित्रि सडकहरु रहेका छन्। वडा क्षेत्रको पश्चिमी सिमाना टेन्ग्रा खोलाले इनरुवा तथा गाउँपलिकलाई छुट्ट्याएको छ। वडा क्षेत्र होलोइया, हात्तीमुडा र थलाहा गरि ३ भाग मिलि बनेको छ। होलोइया क्षेत्र इनरुवा बजारबाट नजिक रहेको छ भने हात्तीमुडा क्षेत्र बजार उन्मुख क्षेत्रको रुपमा रहेको छ। यस वडामा ४ वटा आधारभूत बिद्यालयहरु रहेका छन्।

<table>
<tr><td></td><td>वडा क्षेत्रमा वाढी आउदा तपसिलका उच्च स्थानलाई प्रयोगमा ल्याउने गरिएको छ |
<table>
<tr><th>डुबान क्षेत्र</th><th>उच्च स्थान</th></tr>
<tr><td>होलोइया खान टोल तथा लंका टोल</td><td>मदरसा सायदनाथ तथा जामा मस्जित</td></tr>
<tr><td>सिंघिया सरदर टोल</td><td>अमेलाल सरदारको घर</td></tr>
<tr><td>हात्तीमुडा साह टोल</td><td>सडक क्षेत्र तथा श्री जनता माबि हात्तीमुडा</td></tr>
<tr><td>पर्चरौकी टोल</td><td>गंगा आधारभूत बिद्यालय</td></tr>
<tr><td>चौधरी टोल</td><td>गाउँभित्रको सडक क्षेत्र</td></tr>
<tr><td>थलाहा</td><td>पानी नपस्ने घरहरुमा</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>सामाजिक श्रोत तथा संरचना</td><td>यस वडा क्षेत्रमा मिश्रित जातजातिको बसोबास रहेको छ | वडा क्षेत्रमा ८९९ परिवार संख्या र ५.१६ परिवार आकार रहेको छ | यस वडाका विभिन्न स्थानहरुमा मन्दिर तथामस्जित रहेका छन् भने धार्मिक सहुष्णता अनुसार विभिन्न चाडपर्व मनाइने गरिएको छ | छन् भने समय अनुसार विभिन्न चाड पर्ब तथा मेलाहरु लाग्दै आइरहेका छन् |
वडा क्षेत्रभित्र बिभिन्न संघ संस्थाहरुले वडाको विकास गरिबिधिमा सहयोग पुर्याउदै आएका छन्| वडा क्षेत्रको शान्ति सुरक्षाको कार्यमा छिटाहा प्रहरी चौकीबाट सेवा पुग्दै आएको छ |</td></tr>
<tr><td>आर्थिक</td><td>वडाको अधिकांश बस्तीहरु ग्रामिण रहेका छन् | यहाका मानिसहरुको मुख्य पेशाको रुपमा कृषि र ज्याला मजदुरी</td></tr>
</table>

श्रोत	रहेको छ भने केहि मात्रामा बैदेशिक रोजगारीमा पनि संलग्न रहेको देखियो। विशिष गरि निर्माणको कार्यमा यहाको जनशक्ति इनरुवा, इटहरी तथा बिराटनगर जानेको संख्या धेरै रहेको भनीए पनि एकिन तथ्यांक भने अभेलिखिकरण रखिएको छैन। वडा क्षेत्रका हात्तीमुडा तथा होलोइयामा क्षेत्रहरुमा साप्ताहिक तरकारी हाट बजार लाग्ने गरेको छ।
प्राकृतिक श्रोत	वडा क्षेत्र भएर बग्ने गरुन तथा ज्वाला खोला तथा साना नालाहरु रहेका छन्। वडा क्षेत्रमा सिचईका निमित्त नहरको व्यवस्था रहेको भए पनि प्रयाप्त मात्रामा पानी उपलब्ध नहुने रहेको छन्।

४. संकटासन्नता तथा क्षमता बिचको फरक

प्रकोप	संकटासन्नता तथा जोखिममा रहेका बस्तुहरु	क्षमता	अन्तर
बाढी/डुबान/कटान	मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता घरबार बिहिन सडक कटान बस्ति कटान खेतीयोग्य जमिनकटान तथा धान बाली नष्ट सखुवाड़े मा रहेको बिद्यालय कटानको जोखिम भमरी, गढी र छाप्कीमा रहेको बिद्यालयमा डुबान हुने	बजारक्षेत्र रहेको सुरक्षित आवास स्थानको लागि मा बि छिटाहा, पानी नडुबने घरहरुमा तथा उच्च सडक र नहर क्षेत्रमा बस्ने गरिएको प्राय: वाढी प्रभाबित क्षेत्रमा जान सहज रहेको प्रहरी चौकी रहेको ढोगा खोला र टेन्त्रा खोला क्षेत्रमा कटान रोक्न खोलाको छेउमा	वडासंग विपद् प्रतिकर्यका निमित्त आवश्यक सामाग्री तथा कार्यदल नरहेको विपद् व्यवस्थापनको लागि संस्थागत संरचनाको रुपमा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति रहेपनि समितिसंग ठोस कार्य योजना नरहेको थलाहा खोलाको कटान रोक्न सखुवाड़े टोलमा प्रयास गरिएको भएपनि अप्रयाप्त देखिएको

	भमरी देखि दक्षिण क्षेत्रमा खेतीयोग्य जमिन टेन्राखोलाको कटानमा परेको र सोहि क्षेत्रमा पर्ने गढी बन क्षेत्र पनि कटानको जोखिममा रहेको	बिरुवा तथा बास रोपिएको	कलवार टोल क्षेत्रम रहेको नाला पुरिएको पानी निकासीका निमित्त छप्की, झोडा, कलावारिटोल, औरावानी, भमरी तथा गढी टोलका सडकहरुमा कल्भटको व्यवस्था नरहेको
आगलागी	मानिसको ज्यान जना सक्ने, घाइते तथा अपांगता हुने घर तथा सम्पति नस्ट पशु चौपायामा क्षेति	दमकल आवतजावत गर्न सक्ने सडक रहेको आगोनिभाउन आवश्यक पानीहरु नहर तथा खोलाहरुमा उपलब्ध हुने	सचेतनाको कमि तथा लापरबाही सुकुम्बासी बस्तीमा फुसको छानो भएको घरहरु अत्यधिक मात्रामा रहेकाले आगो टिप्ने पराल तथा दौरहरु सडक छेउमा थुपारिएका कारण दिपावली तथा उत्सवहरू मनाउदा घर वरिपरी बिभिन्न स्थानहरुमा बत्ति बाल्ने चलन रहेको गाउँपालिका संग अग्नि नियन्त्रक नरहेको आगलागी प्रतिकार्य सम्बन्धी वडा क्षेत्रमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नरहेको

सडक दुर्घटना	मानिस सवारी साधन		ज्यादै घुमाउरो सडक रेहको उच्च गतिमा सबारी साधन गुडाउनु ट्राफिक नियमको पालना नगर्नु सडक क्षेत्रमा पशुचौपाया छोडिनु

च) वडा नं ६ सत्तेरझोरा

१. वडा क्षेत्रमा रेहका प्रकोपहरु – बाढी/डुबान/कटान, आगलागी , बाली किरा, खडेरी/सुख्खा, माहामारी, सितलहर, चट्यांग, हावाहुरी, भूकम्प

२. प्रकोपको अवस्था लेखाजोखा

प्रकोप	प्रभाव पार्ने क्षेत्र	प्रकोपका कारण	प्रकोपका प्रभाव	सावधान का उपायहरु	उच्च स्थान	कैफियत
वाढी	भवानीपुर पूर्व मुडियारि टोल	होचो स्थानमा बस्ति रहेकाले बुढी खोलामा अत्यधिक मात्रामा बादी आउने गरेको कारण	मानिस बेपता हुने तथा ज्यान जना सक्ने धान खेती लाई खोला जस्तो बनाउदै लैजाने जिबिकोपर्जनमा	घर तथा आगन उच्च बनाइ राख्नु पर्ने पानी निकासीको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने वाढी सम्बन्धी सचेताना फैल्याउदै दिगो आम्दानीको श्रोत हुने खालका	भवानीपुर बिद्यालय	

		पानी निकासीको उचित व्यवस्था नभएका कारण	असर गर्ने	जीविकोपार्जनका विकल्पहरुमा समुदायका मानिसहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि तथा व्यवसाय संचालनमा जोड दिनु पर्ने		
	हात्तीमुडा ऋषिदेव टोल	पानी निकासीको व्यवस्था नभएर होचो स्थानमा रहेको सुकुम्बासी बस्ति	घर भित्र पानी पसी क्षति पुर्याउने	घर तथा आगन उच्च बनाउने अत्यावश्यक कागजपत्रहरु सुरक्षित स्थानमा राख्नु पर्ने पानी निकासीको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने	उच्च सडक क्षेत्र तथा नहर क्षेत्र	भारी वर्षा हुदा पानी निकासी प्रयाप्त मात्रामा नहुने रहेकाले केहि समय पानी रहेको बढीमा ४/५ घण्टासम्म मात्र डुब्ने गरेको

	हत्तिमुडा खोला नजिक क्षेत्र	खोला क्षेत्रमा अत्याधिक बाढीको पनि आउने गरेको खोला किनारमा बस्ति रहेको	घरहरुमा पानी पस्ने तथा भत्काउने मानिसहरु बेपत्ता तथा खेतीयोग्य जमिन कटानमा पर्ने गरेको	घर तथा आगन उच्च बनाउनु पर्ने आपतकालीन खोज तथा उद्धारका सामाग्रीहरुको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने खोज तथा उद्धार सम्बन्धी कार्यदल गठन गरि क्षमता अभिवृद्धि गराउनु पर्ने खोला नजिक रहेको सुकुम्बासी बस्तीलाई अन्यन्त्र सर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने खोला किनारमा जैविक तटबन्धको व्यवस्थाको मिलाउने	श्री जनता मा. बि. हत्तिमुडा	
	थलाहा	खोला क्षेत्रमा	घरहरुमा पानी पस्ने	घर तथा आगन उच्च बनाउनु		

		अत्याधिक बाढीको पनि आउने गरेको खोला किनारमा बस्ति रहेको	तथा भत्काउने मानिसहरु बेपत्ता तथा खेतीयोग्य जमिन कटानमा पर्ने गरेको	पर्ने आपतकालीन खोज तथा उद्धारका सामाग्रीहरुको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने खोज तथा उद्धार सम्बन्धी कार्यदल गठन गरि क्षमता अभिवृद्धि गराउनु पर्ने खोला नजिक रहेको सुकुम्बासी बस्तीलाई अन्यन्त्र सर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने खोला किनारमा जैविक तटबन्धको व्यवस्थाको मिलाउने		
	मझाउ ऋषिदेव	थलाहा खोला नजिक	घरहरु डुबाउने भएका कारण	वाढी नियन्त्रणका निमित्त तटबन्धको व्यवस्था मिलाउने	नहर क्षेत्र	

	टोल	सुकुम्बासी बस्ति खोलामा बाढीको पानी अत्यधिक आउने गरेकाले अशिक्षा गरिबी	मानिसहरु विस्तापित हुने गरेको खेती योग्य जमिन कटानमा पर्ने गरेको	घर तथा आगन उच्च बनाउन प्रोत्साहित गर्ने बढी सम्बन्धी सचेतना फैल्याउने जैविक तटबन्धको व्यवस्था मिलाउने पानी निकासीको ब्यवस्थ मिलाउने खोज तथा उद्धार तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिको प्रबन्ध मिलाउने		
	मझाउ यादव टोल	ढोगा खोला नजिक रहेको बस्ति खोला क्षेत्रमा अत्याधिक मात्रामा बाढीको पानी				

		आउने गरेको				
आगलागी	वडा क्षेत्र	कच्चि तथा फुसको छानो भएको घर लापरवाहि जतातते आगोटिप्ने पराल तथा दाउरा थुपारी राखिएको	मानिसको मृत्यु तथा घाइते सम्पत्ति नस्ट	सचेतनामुलक क्रियाकलाप संचालन गर्नु पर्ने आगो टिप्ने खालका सामग्रीहरुलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्ने		
सडक दुर्घटना	कृषि सडक क्षेत्र क्षेत्र	अत्यधिक गतिमा सवारी साधन गुडाउनु सगुरो सडक ट्राफिक	मानिसहरुको मृत्यु तथा अंगभंग हुनु, घाइते हुनु सवारी साधनमा क्षेति आर्थिक संकट देखा	सचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने सडक खण्डमा स्पीड ब्रेअकरको व्यवस्था मिलाउनु पर्ने सडकको चौडाई बढाउनु		

		नियमको पालना नगर्नु	पर्नु	पर्ने		
बाली किरा	वडा क्षेत्र	रसयिनिक मलको प्रयोग बायु प्रधुषण जलबायु परिबर्तन	उत्पादकत्वमा कमि मानिसहरुमा दिर्घ रोग जस्तै मधुमेय, रत्ताचाप, मुटु रोग जस्ता रोगहरु देखा पर्नु आर्थिक अवस्थामा कमजोर हुनु	जैविक खेतीलाई प्रबर्धन गर्नु पर्ने सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्ने		
खडेरी	वडा भरि	बसन्त ऋतु तथा ग्रिष्म ऋतुमा उचित वर्षा नहुनु छोटो अवधिमा ठुलो	अत्यधिक मात्रामा गर्मि तथा लु लाग्नु सर्प तथा लामखुट्टेको आतंक बढ्नु खाद्यान्न उत्पादनमा	बैकल्पिक जिबिकोपार्जनका उपायहरुको खोजी खडेरी सहने जातका बाली लगाउनु जलवायु उत्थानशिल कृषि प्रबिधिएको बिकाश गर्नु पर्ने		

		वर्षा भई फेरी पानि नपर्नु	कमि आउनु बाली किरा प्रकोप बढ्नु			
सितलहर	वडा क्षेत्र	व्यक्तिगत लापरवाही गरिबि	मानिसहरुको मृत्यु प्यारालाइसिस भई बस्नु पर्ने अवस्था तरकारी बालीमा क्षेति	सचेतना फैल्याउनु पर्ने न्यानो कपडाको ब्यवास्था मिलाउनु पर्ने तरकारी बालीमा बिषाधिको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने		
माहामारी	वडा क्षेत्र	फोहोर बस्तु घर क्षेत्रम ल्याई थुपनिरिनु फोहोर पानीको उपयोग	मानिस बिरामी पर्नु तथा मृत्यु हुनु आर्थिक संकट निम्तिन्छ	शुद्ध पानीको व्यवस्था मुलाउनु पर्ने फोहोर सफा गर्नु पर्ने		

		खुला क्षेत्रमा बस्नु पर्ने बाध्यता				
चत्याँङ्ग	वडा क्षेत्र	जलवायु परिवर्तन	मानिसहरुको ज्यान जना सक्ने भौतिक संरचनामा क्षेति	संरचनाहरुमा अर थिंगको प्रयोग गर्ने चट्याङ्ग आउँन लागेको समयमा घर भित्रै तथा सुरक्षित स्थानमा बस्ने		
हुवाहुरी		घर छेउमा अग्ला रुखहरुको हागा नकाटीनु घर तथा गोठको छानो लाइ व्यवस्थित नभएर बिजुलीको	मानिस घाईते भौतिक संरचनामा क्षेति	रुखका हाँगाहरु काट्नु सुरक्षित स्थानमा बस्ने घर तथा गोठका छानोलाइ व्यवस्थित बनाउनु		

		खम्बाहरु लड्न सक्ने				

३. वडाको क्षमता लेखाजोखा

विपद् जोखिमको अवस्था त्यसको सामना गर्न सक्ने क्षमतामा निर्भर हुने गर्दछ | यस वडाको विपद् सामना गर्न सक्ने क्षमताहरु यस प्रकार रहेको छ |

भौतिक श्रोत	साबिकका सत्तेरझोरा गाबिसका वडा नं १-३, ८ र ९ मिलि १०.४९ वर्ग किलोमिटरमा फैलिएको यस वडा नं. ६ को मुख्य केन्द्रको रुपमा हत्तिमुडा बजार क्षेत्र रहेको छ	जहाँ इनरुवा बिराटनगर कृषि सडक संजालले जोडिएको छ भने वडाको पश्चिम तर्फ गौतमपुर जाने सडक रहेको छ	वडामा मुख्य रुपमा मझाउ, थलाहा, हत्तिमुडा र भवानीपुर गरि ४ वटा बस्तीहरु तथा धेरै मात्रामा टोलहरु रहेका छन्	यस वडा क्षेत्रमा प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्र, एक माध्यमिक बिद्यालय, २ आधारभूत बिद्यालय, २ निजि बिद्यालय रहेका छन् | वडा क्षेत्र भएर बुढी खोला (वडा नं २ मा गरुन, वडा नं ५ मा ज्वाला खोला नामले रहेको), थलाहा खोला र ढोंगा खोला गरि ३ वटा खोला रहेका छन् र उक्त खोलाहरुमा सवारी साधन गुडाउन सकिने पक्कि पुलहरु रहेका छन्	वडा क्षेत्रमा सिचाईका निमित्त नहरको ब्यवास्था रहेको छ	यस वडाका बिभिन्न स्थानहरुमा रहेका खोलाहरुमा आउने बाढीले साउने गरेको छ भने खोला गहिरिने क्रम अत्यधिक रहेका कारण कटान समस्या विद्यमान रहेको छ	वडा कार्यालयसँग विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति तथा

	आपतकालीन अवस्थामा प्रयोग हुने सामाग्रीहरु उपलब्ध रहेका छैन	
सामाजिक श्रोत तथा संरचना	यस वडा क्षेत्रमा मिश्रित जातजातिको बसोबास रहेको छ	वडा क्षेत्रमा १०५३ परिवार संख्या र ४.८९ परिवार आकार रहेको छ	हिन्दु धर्मालम्बी हरुको बौल्यता रहेको यस वडाका विभिन्न स्थानहरुमा मन्दिर रहेका छन् भने समय अनुसार विभिन्न चाड पर्ब तथा मेलाहरु लाग्दै आइरहेका छन् | वडा क्षेत्रभित्र चन्द्रमुखी महिला संस्था, सृजनशील समाज विकास संस्था, ग्रामिण समाज उत्थान केन्द्र जस्ता गैह सरकारी संस्थाहरु रहेका छन् भने अन्य बिभिन्न संघ संस्थाहरुले वडाको विकास गरिबिधिमा सहयोग पुर्याउदै आएका छन्| वडा क्षेत्रको शान्ति सुरक्षाको कार्यमा छिटाहा प्रहरी चौकीबाट सेवा पुग्दै आएको छ	
आर्थिक श्रोत	वडाको अधिकांश बस्तीहरु ग्रामिण रहेका छन्	यहाका मानिसहरुको मुख्य पेशाको रुपमा कृषि र ज्याला मजदुरी रहेको छ भने केहि मात्रामा बैदेशिक रोजगारीमा पनि संलग्न रहेको देखियो	विशिष गरि निर्माणको कार्यमा यहाको जनशक्ति इनरुवा, इटहरी तथा बिराटनगर जानेको संख्या धेरै रहेको भनीए पनि एकिन तथ्यांक भने अभेलिखिकरण रखिएको छैन	वडा क्षेत्रका हात्तीमुडा, भवानीपुर, मझाउ आदि क्षेत्रहरुमा साप्ताहिक तरकारी हाट बजार लाग्ने गरेको छ	
प्राकृतिक श्रोत	वडा क्षेत्र भएर बग्ने थलाहा, ढोंगा, ज्वाला, कत्ले खोला तथा साना नालाहरु रहेका छन्	वडा क्षेत्रमा सिचईका निमित्त नहरको व्यवस्था रहेको भए पनि प्रयाप्त मात्रामा पानी उपलब्ध नहुने रहेको छन्	
प्राकृतिक श्रोत	

४. संकटासन्नता तथा क्षमता बिचको फरक

प्रकोप	संकटासन्नता तथा जोखिममा रहेका बस्तुहरु	क्षमत	अन्तर
बाढी/डुबान/कटान	मानिसहरुको मृत्यु तथा बेपत्ता घरबार बिहिxन सडक कटान बस्ति कटान खेतीयोग्य जमिनकटान तथा धान बाली नष्ट सखुवाड़ें मा रहेको बिद्यालय कटानको जोखिम भमरी, गढी र छाप्कीमा रहेको बिद्यालयमा डुबान हुने भमरी देखि दक्षिण क्षेत्रमा खेतीयोग्य जमिन टेन्त्राखोलाको कटानमा परेको र सोहि क्षेत्रमा पर्ने गढी बन क्षेत्र पनि कटानको जोखिममा रहेको	बजारक्षेत्र रहेको सुरक्षित आवास स्थानको लागि मा बि छिटाहा, पानी नडुबने घरहरुमा तथा उच्च सडक र नहर क्षेत्रमा बस्ने गरिएको प्राय: वाढी प्रभाबित क्षेत्रमा जान सहज रहेको प्रहरी चौकी रहेको ढोगा खोला र टेन्त्रा खोला क्षेत्रमा कटान रोक्न खोलाको छेउमा बिरुवा तथा बास रोपिएको	वडासंग विपद् प्रतिकर्यका निमित्त आवश्यक सामाग्री तथा कार्यदल नरहेको विपद् व्यवस्थापनको लागि संस्थागत संरचनाको रुपमा वडा विपद् व्यवस्थापन समिति रहेपनि समितिसंग ठोस कार्य योजना नरहेको थलाहा खोलाको कटान रोक्न सखुवाड़ें टोलमा प्रयास गरिएको भएपनि अप्रयाप्त देखिएको कलवार टोल क्षेत्रम रहेको नाला पुरिएको पानी निकासीका निमित्त छप्की, झोडा, कलावारिटोल, औरावानी, भमरी तथा गढी टोलका सडकहरुमा कल्भटको व्यवस्था नरहेको
आगलागी	मानिसको ज्यान जना सक्ने, घाइते तथा अपांगता हुने	दमकल आवतजावत गर्न सक्ने सडक रहेको	सचेतनाको कमि तथा लापरबाही सुकुम्बासी बस्तीमा फुसको छानो

	घर तथा सम्पति नस्ट पशु चौपायामा क्षेति	आगोनिभाउन आवश्यक पानीहरु नहर तथा खोलाहरुमा उपलब्ध हुने	भएको घरहरु अत्यधिक मात्रामा रहेकाले आगो टिप्ने पराल तथा दौरहरु सडक छेउमा थुपारिएका कारण दिपावली तथा उत्सवहरू मनाउदा घर वरिपरी बिभिन्न स्थानहरुमा बत्ति बाल्ने चलन रहेको गाउँपालिका संग अग्नि नियन्त्रक नरहेको आगलागी प्रतिकार्य सम्बन्धी वडा क्षेत्रमा तालिम प्राप्त जनशक्ति नरहेको
सडक दुर्घटना	मानिस सवारी साधन		ज्यादै घुमाउरो सडक रेहको उच्च गतिमा सबारी साधन गुडाउनु ट्राफिक नियमको पालना नगर्नु सडक क्षेत्रमा पशुचौपाया छोडिनु

अनुसुचि २ प्रारम्भिक द्रुत सर्बेक्षण प्रतिबेदन फारम

फारम नं. १ (० देखि २४ घण्टा)

आपतकालीन अवस्था शुरु भएकोमिति :   प्रतिवेदन मिति :

प्रतिवेदन तयार गर्ने :　　　　　　　　　　　　　　　　संस्था :

ठेगाना :　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　टेलिफोन नं :

जिल्लाको नामः				गाउँपालिका/नगरपालिकाको नामः			
हाल उक्तक्षेत्रमा प्रभाव पारेको प्रमुख प्रकोप/विपद (ठीक चिन्ह लगाउने)							
वाढी		महामारी		खडेरी		भूकम्प	
पहिरो		आगलागी		चट्याङ्ग		अन्य	
गाउँपालिका/नगरपालिकाको केन्द्र वा राष्ट्रिय लोकमार्गबाट सबैभन्दा बढी प्रभावित वडा को दूरी (पैदलः ....घण्टा/यातायत..........घण्टा)							

क्रस	वाड नं.	प्रकोपको प्रकार	जनसंख्या						प्रभावित परिवार			विस्थापित परिवार		क्षति भएको घरधुरी		आवश्यकता कुन कुन क्षेत्रमा देखिएको छ
			मृतु		हराएको		घाइते		घरधुरी	जनसंख्या		घरधुरी	जनसंख्या	पुण	आंशिक	
			महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष		महिला	पुरुष					

(क) प्रभावित क्षेत्रमा आधारभूत संरचना तथा सेवाको अबस्था :

क्रसं	क्षतिको विवरण	सङ्ख्या	क्षति		जम्मा अनुमानित क्षति (मूल्यमा)	सूचना सङकलनको लागि अपनाएको प्रकिया	कैफियत
			पुण	आंशिक			
१	विद्यालय भवन						
२	पुल तथा सडक						
३	हेल्थपोष्ट/स्वास्थ्य चौकी						
४	सामुदायिक स्रोत केन्द्र						
५	अन्न वाली (विघा/रोपनी)						
६	खेतीयोग्य जमीन (विघा/रोपनी)						
७	घरपालुवा पशु						
८	साना पसल						
९	माछा पोखरी						
१०	सञ्चार						
११	विद्युत						
१२	अन्य						

ख) उद्धार तथा राहत कार्यमा संलग्न निकाय तथा संस्थाहरु :

कामको विवरण	संस्थाको नाम				

....

तयार गर्नेको हस्ताक्षर

नामः

पदः

....

स्वीकृत गर्नेको हस्ताक्षर

नामः

पदः

कार्यालयको छापः

अनुसुचि ३ :बहु-क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फारम

बहु प्रकोप प्रभावित समुदायको लागि

(Multi-Cluster Initial Rapid Assessment (MIRA))

१.लेखाजोखा गर्ने समूहको विवरण			
१.१ संलग्न संस्थाहरु/संलग्न टोलीका सदस्यहरु :		१.२ निरीक्षण अवधि	
		देखि	सम्म
१.३ टोली प्रमुखको नाम		१.४ सम्पर्क विवरणहरु: टेलिफोन : ई मेल :	

२. भौगोलिक विवरण		
२.१ जिल्लाको नाम:	२.२ गापा/नपाको नाम:	
२.३ वडा नं:	२.४ प्रभावित क्षेत्रको नाम: GPS वा ए-कोड:	
२.५ वडाको उचाई (समुद्र सतहदेखि):	२.६ वडाको अक्षांश (Latitude)	२.७ वडाको देशान्तर (Longitude)

२.८ प्रमुख प्रकोप/विपद्(ठीक चिन्ह लगाउने)							
२.८.१ वाढी		२.८.२ महामारी		२.८.३ खडेरी		२.८.४ भूकम्प	
२.८.५ पहिरा		२.८.६ आगलागी		२.८.७ चट्याङ्ग		२.८.८ अन्य	

२.९ गाउँपालिका/नगरपालिकाकोनक्सा प्रयोग गरी विपद्बाट प्रभावित वडा तथा समुदायको अवस्था निम्न आधारमा वर्गीकरण गर्ने २.९.१. अति प्रभावित वडा/समुदाय (ज्यादै ठूलो प्रभाव): २.९.२. बढी प्रभावित वडा/समुदाय (बढी प्रभाव): २.९.३. सामान्य प्रभावित वडा/समुदाय (मध्य प्रभाव): २.९.४. कम प्रभावित वडा/समुदाय (कम प्रभाव): २.९.५. प्रभावित नभएको वडा/समुदाय (प्रभाव नपरेको):
२.१० सोही नक्सामा सडक यातायातको पहुँच नभएको प्रभावित वडा/समुदाय इंगित गर्ने
२.११ सोही नक्सामा आन्तरिक रूपमा विस्थापित परिवारको अस्थायी स्थान इंगित गर्ने :
२.१२ सोही नक्सामा यातायातको महत्वपूर्ण पूर्वाधारहरु (बाटो, पुल, विमानस्थल जस्ता भौतिक संरचना) क्षति भएको

नभएको इंगित गर्ने
२.१३ सोही नक्सामा संभावित सुरक्षा चुनौतीहरु (डकैति, अन्य समूह,आदि) को विषय इंगित गर्ने
२.१४ गाउँपालिका/नगरपालिकाका केन्द्रवा राष्ट्रिय लोकमार्गबाट सबैभन्दा बढी प्रभावित वडा/समुदायको दूरी (पैदलः …………घण्टा/यातायतः ……………घण्टा)
३. गाउँपालिका/नगरपालिकाका तहमा विचार पुर्‍याउनुपर्ने तथ्यांकहरु ((स्वास्थ्य शाखाबाट सूचनाहरु संकलन गर्नुपर्ने)
३.१ स्वास्थ्य सेवाको अवस्था

स्वास्थ्य सुविधाका किसिम	भवनहरु		पर्याप्त जनशक्ति(दरबन्दी)		पहुँच	
	जम्मा सङ्ख्या	जम्मा क्षति सङ्ख्या	छ	छैन	छ	छैन
३.१.१ स्वास्थ्य चौकी						
३.१.२ उपस्वास्थ्य चौकी						
३.१.३ प्राथमिक उपचार केन्द्र						
३.१.४ अस्पताल						
३.१.५ गाउंघर क्लिनिक						

४. जनसङ्ख्या विवरण (लेखाजोखाको क्रममा वडातहबाट संकलित सूचना)	
४.१ वडाको जम्मा जनसङ्ख्या	
४.२ समान्यतया जम्मा प्रभावित सङ्ख्या	
४.३ विपद्का कारणले बास नभएका जम्मा घरधुरी सङ्ख्या	
४.४ महिला घरमूली हुने घरधुरी सङ्ख्या	
४.५ सुत्केरी / दुध खुवाउँदै गरेका महिलाहरुको सङ्ख्या	

४.६ अति प्रभावित जनसङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	बलक	बालिका
४.६.१ विपद्का कारण मृत्यु हुनेहरुको सङ्ख्या					
४.६.२ विपद्का कारण घाइते हुनेहरुकोसङ्ख्या					
४.६.३ विपद्का कारण बेपत्ता हुनेहरुको सङ्ख्या					

४.७ प्रभावित समूह वा संकटापन्न समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
४.७.१ ६० वर्ष भन्दा माथिका वृद्धवृद्धा			
४.७.२ ६० वर्ष भन्दा माथिका एकल वृद्धवृद्धा			
४.७.३ १८ वर्ष भन्दा मुनिका किशोर किशोरी			

४.७.४ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु यदि भएमा			
अन्य थप केही			

नोटः प्रश्न नं ५ देखि १५ सम्म Cluster संग सम्बन्धित सूचना लक्षित समूह छलफल र समुदायको मुख्य सरोकारवाला व्यक्तिहरुको अन्तर्वार्ताबाट भर्न सकिन्छ ।

५. आवास तथा गैह्रखाद्य समग्रीहरु	
५.१ वडा तहमा लेखाजोखा गरिएको जम्मा घरधूरी संख्या	
५.२ घरहरु कुन अवस्थामा क्षति भएका छन्(घरधूरी सङ्ख्या)?	
५.२.१ पूर्ण रूपमा क्षति भएको घर जम्मा सङ्ख्या (जहाँ बसोवास योग्य छैन्)	
५.२.२ आंशिक रूपमा क्षति भएका जम्मा घर सङ्ख्या (तत्काल वस्नका लागि सुरक्षित नभएको)	
५.२.३ सामान्य क्षति भएको जम्मा घर सङ्ख्या (सामान्य मर्मतसंभार आवश्यक पर्ने)	
५.३ के सामुदायिक आश्रयस्थलमा सरसफाई तथा पानीको व्यवस्था उपलब्ध छन्?	
५.३.१ □ छ ५.३.१ □ छैन	
५.४ यदि छ भने प्रभावित वडा अथवा वडाको वरिपरि कति क्षमताका सामुदायिक भवनमा प्रभावितहरुलाई राख्न सक्ने गरी उपलब्ध छन्?(आश्रयस्थलको लागि)	कति सङ्ख्यामा आश्रय दिन सकिन्छ
५.४.१ समुदायिक भवन (कति सङ्ख्यामा आश्रय दिन सकिन्छ)	
५.४.२ अन्य परिवार ज्यकत ँकषथि (कति सङ्ख्यामा आश्रय दिन सकिन्छ)	
५.४.३ अन्य (कति सङ्ख्यामा आश्रय दिन सकिन्छ)	
५.५ प्रभावित समुदायको लागि तत्कालै आवश्यक गैरखाद्य सामग्रीहरु (वडा स्तरीय अनुमानित सङ्ख्या)	
विवरण	अनुमानित सङ्ख्या
५.५.१ तारपोलिन(त्रिपाल)	
५.५.२ बल्यांकेट/ कम्वल	
५.५.३ खाना पकाउने भाडाकुँडा	
५.५.४ लुगाफाटा/ओछ्याउने कूरा	
५.५.५ गैहखाद्य राहत सामग्री किट	
५.५.६ आपतकालीन आवासका लागि सामग्रीहरुको किट	
५.५.७ अन्य (खुलाउनुस)	
५.६ आश्रयस्थलको लागि आवश्यक स्थानीय श्रोत साधनहरु	

५.६.१ बाँस	☐ छ ☐ छैन
५.६.२ काठ	☐ छ ☐ छैन
५.६.३ फलाम वा डण्डी वा RCC Piller	☐ छ ☐ छैन
५.६.४ अन्य (खुलाउनुस)	☐ छ ☐ छैन
यदि अन्य थप केही भएमा	
६. घरेलु खाद्य सुरक्षा	
६.१ कति प्रतिशत घरधुरीले कति प्रतिशत आफ्नो खाद्यान्न भण्डारण नोक्सान भएको छ ?(उदाहरण ४० प्रतिशत घरधूरीले १०० प्रतिशत)	
खाद्यान्न भण्डार नोक्सान प्रतिशत	छलफल गरिएका घरधूरीको प्रतिशत
६.१.१ २० प्रतिशत खाद्यान्न भण्डार नोक्सान	
६.१.२ ५० प्रतिशत खाद्यान्न भण्डार नोक्सान	
६.१.३ ७५ प्रतिशत खाद्यान्न भण्डार नोक्सान	
६.१.४ १०० प्रतिशत खाद्यान्न भण्डार नोक्सान	
६.२ के खाना पकाउनको लागि समुदायसंग ईन्धन छ ?	
६.२.१ छ O, यदि छ भने कस्ता प्रकारका ईन्धन प्रयोग भएका छन्?	
६.२.१.१ दाउरा ☐	६.२.२ छैन ☐
६.२.१.२ कोइला O	
६.२.१.३ मट्टितेल O	
६.२.१.४ ग्यास O	
६.२.१.५ बायो ग्यास O	
६.२.१.६ अन्य O	
६.३ खाद्य सुरक्षाको दृष्टिकोणले कुन समूह बढी संकटापन्न अवस्थामा छन्?	६.३.१ बालबालिका ☐ ६.३.२ जेष्ठ नागरिक घरमूलि भएका घरधूरी ☐ ६.३.३ महिला घरमूलि भएका घरधूरी ☐ ६.३.४ अपाङ्गता भएका घरधूरी ☐ ६.३.५ अन्य -खुलाउनुस) ☐

६.४ के बजारसम्म पुग्न सकिन्छ र बजार खुलेका छन्? ६.४.१ छ o ६.४.२ छैन o यदि छन्भने कति टाढाका बजार सुचारू छन्? छलफल गरिएका घरधूरीको प्रतिशत			
६.५ कति घरपालुवा जनावरहरु क्षति भएका छन्?	छलफल गरिएका घरधूरीको प्रतिशत		
६.५.१ पशु-गाई o गोरु o भैंसी o			
६.५.२ बाखा/भेंडा o			
६.५.३ बंगूर o			
६.५.४ पंक्षि -हाँस o कुखूराo			
६.५.५ अन्य .... o)			
६.६ घरपालुवा जनावरहरुको लागि आश्रयस्थलको व्यवस्था ६.६.१ छ o ६.६.२ छैन o			
६.७ माहामारी फैलने सम्भावना (घरपालुवा जनावरहरुबाट) कस्तो छ ? ६.७.१ छ o ६.७.२ छैन o			
यदि अन्य थप केही भएमा			
७. पानी तथा सरसफाइ			
७.१ पानीको आपूर्ति व्यवस्था			
७.१.१ कति प्रतिशत प्रभावित जनसङ्ख्याले शुद्ध पिउने पानीमा पहुँच छ ? पानीको उपलब्धता (दैनिक १५ लिटर /प्रतिव्यक्ति/प्रति दिन)	.... प्रतिशत		
७.१.२ पिउने पानीको प्राथमिक स्रोत	चालु अवस्थामा		प्रतिशत
	छ	छैन	
७.१.२.१ खुल्ला कुवा			
७.१.२.२ टयुववेल/हाते पम्प			
७.१.२.३ झरना			
७.१.२.३ खोला			
७.१.२.४ पोखरी			
७.१.२.५ खोला/नदी			
७.१.२.६ पानीट्याङ्कीबाट वितरण			
७.१.२.७ पाइप खानेपानी प्रणाली			

७.१.२.८ अन्य			
७.१.३ पानीको श्रोतको अवस्था			
७.१.३.१ चालु ७.१.३.२ बिग्रिएको (मर्मतसम्भार गरेर प्रयोग गर्न सकिने) ७.१.३.३ प्रदूषित भएको ७.१.३.४ पूर्ण क्षति भएको ७.१.३.५ धमिलो पानी			
७.१.४ पानीको वैकल्पिक व्यवस्था छ ? छ ☐ छैन ☐ यदि छ भने ७.१.४.१.१ प्रभावित समुदाय देखि कति दूरीमा छ ...... ७.१.४.१.२ स्रोत, ठाउँ र पानी गुणस्तरको सफापन वा धमिलोपनको अवस्था .... ७.१.४.१.३ न्यूनतम शुद्ध पानी वितरणका लागि अन्य आवश्यक पर्ने सुविधाहरु (भौतिक सामग्रीहरू)			
७.१.५ प्रभावित परिवारसँग खानेपानी भण्डारणको लागि प्रयोग गर्न घरपरिवारमा विर्को भएको भाँडो उपलब्ध छ कि छैन ? ७.१.५.१ छ ☐ ७.१.५.२ छैन ☐			
७.२ सरसफाइसम्बन्धी सुविधा			
७.२.१ कति प्रतिशत प्रभावित समुदायको सरसफाई सेवामा उपयोगी पहुँच छ (जस्तै शौचालय)?......५ प्रतिशत पृष्टि गर्ने स्रोतहरु: स्थानीय निकाय र सेवादाताहरुसँग अन्तर्वार्ता आदि । संभव भएमा समुदायबाट पृष्टि गर्ने र अवलोकन पनि गर्ने ।			
७.२.१ कति परिवारको लागि सरसफाइका सामग्रीहरू (साबुन, रुमाल वा तौलिया, न्यापकिन आदि) को आवश्यकता छ ? ....परिवार सङ्ख्या			
यदि अन्य थप केही भएमा			

८. संरक्षण	
८.१ विस्थापित समुदायको अनुमानित सङ्ख्या ?	
८.२ विस्थापित समुदायहरु बढि भएको(स्थान)	
८.३ अभिभावक विहिन विस्थापित बालबालिकाको सङ्ख्या ?	बालक: बालिका:
८.४ प्रभावित स्थलमा परिवारको दर्ता प्रक्रिया छ ? ८.४.१ छ ☐ ८.४.१ छैन ☐	८.४.३ यदि छ भने कसले सहयोग गर्दै छ ?
८.५ हालको अवस्थामा (विपद्पश्चात) संकाटापन्न समूहको मुख्य सरोकारको विषयहरु के के हुन ?	

बढी संकटासन्न समूह	आश्रय स्थलमा सुरक्षा	खाना/पानी	स्वास्थ्य/शिक्षा	शारीरिक सुरक्षा/हिंसा रहित SGBN	मानसिक सहयोग	बाल श्रम / बेच विखान	अन्य SGBN
८.५.१ ५ वर्ष मुनिका बालबालिका							
८.५.२ ६ देखि १८ वर्ष उमेर समूहका							
८.५.३ किशोर किशोरीहरु (१९ देखि २४ वर्ष)							
८.५.४ वृद्धवृद्धाहरु (६० वर्ष भन्दा माथिका)							
८.५.५ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु							
८.५.६ गर्भवती/दुध चुसाउँदै गरेका महिला							
८.५.७ अन्य संकटापन्न समूह							
८.६ माथिका संरक्षणका सवालहरुमा सहयोगी निकायहरुको नाम यदि अन्य थप केही भएमा							

९. पोषण (यदि संभव भए महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवक वा स्थानीय स्वास्थ्य कर्मचारीलाई सोध्ने)
९.१ प्रभावित वडामा रहेका गर्भवती र दुध चुसाउँदै गरेका आमाहरुको सङ्ख्या ? (माथिबाट लिन सकिन्छ) .... एक वर्ष मुनिका बालबलिकालाई कुन खाना खुवाउने गरिएको छ? (धेरैजसो खुवाउने खाना पहिला उल्लेख गर्ने)
९.२ प्रभावित वडामा तालिम प्राप्त पोषणका परामर्शदाताको सङ्ख्या ? ....
९.३ प्रभावित वडामा कुपोषण भएका बालबालिकाहरुको सङ्ख्या ? ....
९.४ समुदाय स्तरमा पर्याप्तमात्रामा व्यवस्थापन क्षमता छ ?
९.५ भर्खर जन्मेका र ५ वर्ष मुनीका बच्चाहरुलाई कस्तो प्रकारको र कति मात्रामा खाना खुवाउने गरिएको छ ?

उमेर	विपद् अघि		विपद् पश्चात	
	प्रकार	मत्रा	प्रकार	मात्रा

६ देखि ११ महिना				
१२ देखि ५९ महिना				
९.६ समुदायमा हाल आमाको दूध खुवाउन कम भएको अथवा रोकिएको अवस्था छ ? छ छैन				
९.६.३ यदि छ भने कारण खुलाउनुहोस्:				
९.७ आमाका दूध नभएकोअवस्थामा के कस्तो खाना खुवाउने गरिएको छ ?				
९.७.१ ६ महिना भन्दा कमका बालबालिकाहरुलाई				
९.७.१ ६ देखि २४ महिना भन्दा कमका बालबालिकाहरुलाई				
यदि अन्य थप केही भएमा				

१०. स्वास्थ्य	
१०.१ स्वास्थ्यसम्बन्धी प्रमुख समस्या	
१०.१.१ झाडा पखाला	
१०.१.२ आँखाको संक्रमण	
१०.१.३ बान्ता	
१०.१.४ जल विनियोजन	
१०.१.५ सर्पको टोकाई	
१०.१.६ ज्वरो	
१०.१.७ कफ खोकी र ज्वरो (ARI)	
१०.१.८ छालाको सङ्क्रमण	
१०.१.९ चोटपटक	
१०.१.१० वच्चा पाउँदा आमा वा वच्चाको मुत्यु	
१०.१.११ मानसिक विरामी	
१०.१.१२ सरुवा रोग (खुलाउनुस)	
१०.१.१३ नसर्ने रोग (खुलाउनुस)	
१०.१.१४ अन्य केहि	
१०.२ औषधि तथा औषधिजन्य सामग्रीको उपलब्धता	
१०.२.१ औषधि पर्याप्त अपर्याप्त	१०.२.२ इक्प्युपमेण्ट तथा सामग्रीहरु (स्ट्रेचर सहित): पर्याप्त अपर्याप्त
आवश्यकता खुलाउनुहोस्..................................	आवश्यकता खुलाउनुहोस्..................................
१०.३ सञ्चालनमा रहेका नजिकैका स्वास्थ्य सुविधाहरू	

स्वास्थ्य सुविधाका प्रकार	क्षतिग्रस्त		पर्याप्त कर्मचारी		पहुँच		विद्युत आपूर्ति		खानेपानी आपूर्ति	
	छन्	छैनन्	छन्	छैनन्	छन्	छैनन्	छन्	छैनन्	छन्	छैनन्
१०.३.१ उपस्वास्थ्य / स्वास्थ्य चौकी	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
१०.३.२ प्राथमिक स्वास्थ्य संस्था	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
१०.३.३ अस्पताल	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
१०.३.४ निजी क्लिनिक	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□

१०.४ उक्त स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कसले सेवा प्रदान गर्दैछ ?

नर्स □ डाक्टर □ माहिला स्वास्थ्य स्वयम सेविका □ पारा मेडिकल □

१०.४.५ अरु (खुलाउने)

१०.५ उक्त स्थानमा कुनै माहामारी वा भिन्नै प्रकारको रोग फैलिएको सूचना वा हल्ला छ ?

१०.५.१ छ □ .... (खुलाउने) १०.५.२ छैन □

१०.६ उक्त स्थानमा कुनै कुनै संक्रमण नहुने तत्वहरुको सूचना आएको छ ? (जैविक, रासायनिक, आणविक, विकिरण, विषाक्त वा टोक्सिन)

छ □ .... (खुलाउने) छैन □

यदि अन्य थप केही भएमा

११. शिक्षा

१२.१ समुदायमा कक्षा संचालन भईरहेका र विद्यार्थीहरु सहभागी भइरहेको छन् कि छैनन् ? छ □ छैन □

१२.२ समुदायमा विद्यालयको अवस्था कस्तो रहेको छ ?

□ पूर्णतः क्षतिग्रस्त, वर्तमान अवस्थाम प्रयोग गर्नै नसकिने

□ आंशिक रुपमा क्षति, प्रयोग गर्न नसकिने

□ आंशिक रुपमा क्षति, केही मर्मत पश्चात प्रयोग गर्न सकिने

□ पानीले घेरिएको र केही मर्मत पछि प्रयोग गर्न सकिने

□ प्रभावित नभएको ।

११.१ वडास्तरमा क्षति भएका विद्यालयहरु		११.२ क्षति भएका खानेपानी तथा सरसफाई सुविधाहरुको संख्या	
त्ह	सङ्ख्या	११.२.१ खानेपानी	११.२.२ शौचालय

११.१.१ बाल विकास केन्द्र (ECD)			
११.१.२ १ देखि ८ कक्षा सम्म			
११.१.३ ९ देखि १२ कक्षा सम्म			
११.१.३ उच्च शिक्षा			

११.४ प्रभावित विद्यार्थी र शिक्षकको संख्या (लिङ्गको आधारमा)?				
त्ह	विद्यार्थी		शिक्षक	
	छात्र	छात्रा	पुरुष	महिला
११.३.१ बाल विकास केन्द्र (ECD)				
११.३.२ १ देखि ८ कक्षा सम्म				
११.३.३ ९ देखि १२ कक्षा सम्म				
११.३.३ उच्च शिक्षा				

११.४ समुदायमा प्रभावित विद्यालयहरुको अवस्था ?	संख्या
११.४.१ पूर्ण क्षति भएका विद्यालयहरुको संख्या (प्रयोगमा आउन नसक्ने)	
११.४.२ आंशिक क्षति भएका विद्यालयहरुको संख्या (तत्काले प्रयोग गर्न असुरक्षित)	
११.४.३ सामान्य क्षति भएका विद्यालयहरुको संख्या (सामान्य मर्मत पछि प्रयोगमा गर्न सुरक्षित)	
११.४.४ डुवान भएका विद्यालयहरुको संख्या जुन केही समय पश्चात प्रयोगमा आउन सक्छ	

११.५ विद्यालय आश्रयस्थलको रुपमा प्रयोग भएका छन्? छ □ छैन □	
११.५.१.१ यदि छन भने कति वटा विद्यालयहरु आश्रयस्थलको रुपमा प्रयोग भएको होला ?	
यदि अन्य थप केही भएमा	

१२. आपतकालीन सञ्चार		
१२.१ प्रभावित वडा वा समुदायमा सुरक्षाका लागि कस्ता संचारका माध्यमहरु संचालन अवस्थामा छन्?		
संचारका माध्यमहरु	सेवाको अवस्था	कैफियत
१२.१.१ रेडियो रुम सेवा २४x७	छ □ छैन □	
१२.१.२ टेलिफोन	छ □ छैन □	
१२.१.३ HF/VHF Radio/HAM Radio	छ □ छैन □	

१२.१.४स्याटलाइट फोन	छ □ छैन □	
१२.१.५ ईन्टरनेट	छ □ छैन □	
१२.२ प्रभावित वडा वा समुदायहरुले प्रयोग गर्ने कस्ता संचारका माध्यमहरु संचालन अवस्थामा छन्?		
संचारका माध्यमहरु	सेवाको अवस्था	कैफियत
१२.२.१ रेडियो/एफ एम		
१२.२.२ टेलिभिजन		
१२.२.३ मोबाइल फोन		
१२.२.४ टेलिफोन		
१२.२.५ कटवाल		
यदि अन्य थप केही भएमा		

१३. बन्दोबस्ती (Logistic)

१३.१ के सम्पूर्ण प्रभावित क्षेत्रहरु मानवीय सहयोगकोक्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाहरुको पहुँचमा छन्?

१३ १.१ छन्   १३.१.२ थाहा छैन   १३ १.३ केही छन्   १३ १.४ पूरा छन्

यदि प्रभावित क्षेत्र पूर्ण वा आंशिकरुपमा पहुँचमा छन्भने केही विवरण सहित नक्सा संलग्न गर्नु होला

अनुमानित विस्थापित संख्या जम्मा	१३.१.१ पुरुष	१३.१.२ महिला

१३.२ विपद्पश्चात लगतै प्रभावित वडाहरुमा के आधारभूत व्यवस्थापनका सुविधाहरु संचालनमा छन् ? (उपयुक्तमा ठीक चिन्ह लगाउनुस)

व्यवस्थापन	छैन	थाहा छैन	आंशिकरुपमा संचालन	पूर्ण संचालन	कैफियत
१३.२.१ ईन्धन स्टेशन (Petrol Pump)					
१३.२.२ विद्युत					
१३.२.३ वैकल्पिक उर्जा					
१३.२.४ बाटोको सुविधा					
१३.२.५ यातायातको माध्यम					
१३.२.६ वायु सेवा					
१३.२.७ अन्य					

हेलिकेप्टरको लागि आकस्मिक अवतरण गर्ने स्थानको सम्भावना र अन्य विस्तृत जानकारी भए अलग्गै कागजमा संलग्न गर्नुहोला । GPS coding पनि गर्नुहोला ।

१३.३ विपद्भए लगतै देखि समुदायमा व्यवस्थापन सम्बन्धी मुख्य समस्या के होला ? (उपयुक्तमा ठीक चिन्ह लगाउनुस)

१३.३.१ हिलो/गिट्टी	१३.३.२ पानी बन्द	१३.३.३ पहिरो	१३.३.४ पुल बिग्रिएको/ भत्किएको	
१३.३.५ बाटो संचालनमा नरहेको	१३.३.६ इन्धन उपलब्ध नभएको	१३.३.७ एयरपोर्टको धावनमार्ग बिग्रिएको	१३.३.८ नदी जतातते बगेको	१३.३.९ अन्य
सम्भव भए सम्म विस्तृत जानकारीहरु अलग्गै कागजमा संलग्न गर्नुहोला				

१३.४ त्यस क्षेत्रमा बिग्रिएका संरचनाहरुको अवस्था कस्तो छ ? (उपयुक्तमा ठीक चिन्ह लगाउनुस)					
सेवा प्रदान गर्नको लागि प्रयोग भएका संरचनाहरु	पूर्ण नष्ट (अब प्रयोगमा आउन नसक्ने)	आंशिक क्षति (तत्काल प्रयोगका लागि असुरक्षित)	केही क्षति (सामान्य मर्मत पश्चात प्रयोग गर्न सकिने)	क्षति नभएको	कैफियत
१३.४.१ गोदाम घर					
१३.४.२ सरकारी भवनहरु					
१३.४.३ व्यक्तिगत भवनहरु					
१३.४.४ व्यापारिक भवनहरु					
१३.४.५ इन्धन स्टेसनहरु					
१३.४.६ उद्योग कारखाना भवनहरु					
१३.४.७ विद्युत स्टेसनहरु र ट्रान्समिसनहरु					
१३.४.८ विमानस्थल (एयरपोर्ट)					
१३.४.९ हेलिकप्टर राख्नेस्थान					
१३.४.१० अन्य					
सम्भव भएसम्म विस्तृत जानकारीहरु अलग्गै कागजमा संलग्न गर्नुहोला					

<table>
<tr><td colspan="4">यदि अन्य थप केही भएमा</td></tr>
<tr><td colspan="4">१४. आश्रय स्थल समन्वय तथा व्यवस्थापन (camp coordinaton and Managment)</td></tr>
<tr><td colspan="2">१४.१ वडा स्तरको अनुमानित विस्थापित संख्या</td><td>१४.१.१ पुरुष</td><td>१४.१.२ महिला</td></tr>
<tr><td>१४.२ वडा स्तरको विपद प्रभावित विस्थापित संख्या</td><td>महिला</td><td>पुरुष</td><td>जम्मा</td></tr>
<tr><td>१४.२.२ ५ वर्षदेखि १८ वर्ष सम्मका</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१४.२.३ ६० वर्ष भन्दा माथिका वृद्धवृद्धा</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१४.२.४ अपाङ्गता भएका</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१४.२.५ अति विरामी</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>१४.२.६ गर्भवती/दूध चुसाउँदै गरेका महिलाहरु</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="4">१४.३ विस्थापितहरुले बसोबास गरिरहेको स्थान</td></tr>
<tr><td>१४.३.१ स्थानको नाम</td><td colspan="2">१४.३.२ अक्षांश Latitude</td><td>१४.३.३ देशान्तर Longitude</td></tr>
<tr><td>१४.३.४ उच्चता Altitude</td><td colspan="3">१४.३.५ निकटतम सुरक्षा निकाय अवस्थित स्थान सम्मको दूरी (कि.मी./कोष)</td></tr>
<tr><td colspan="4">१४.४ विस्थापितहरुले बसोबास गरिरहेको स्थलका प्रकार</td></tr>
<tr><td>१४.४.१ स्वस्थापित</td><td colspan="2">१४.४.२ योजनावद्ध</td><td>१४.४.३ संकलन क्षेत्र</td></tr>
<tr><td colspan="4">१४.५ विस्थापितहरुले बसोबास गरिरहेको स्थानको स्वामित्व</td></tr>
<tr><td>१४.५.१ व्यक्तिगत</td><td colspan="2">१४.५.२ सार्वजनिक</td><td>१४.५.३ अन्य (खुलाउने)</td></tr>
<tr><td>१४.६ विस्थापितहरुको दर्ता</td><td colspan="2">१४.६.१ छ</td><td>१४.६.२ छैन</td></tr>
<tr><td colspan="4">यदि अन्य थप केही भएमा</td></tr>
<tr><td colspan="4">१५. हाल प्रभावित समुदायमा उपलब्ध राहत सहयोगहरु</td></tr>
<tr><td colspan="4">१५.१ प्रभावित समुदायहरुले कुनै सहयोग पाइरहेका छन्? छन् □ छैनन्□</td></tr>
<tr><td colspan="4">१५.१.१.१ यदि छन्भने कसले प्रदान गर्दैछ ?</td></tr>
<tr><td colspan="4">१५.१.२.१ यदि छैन भने वितरण गर्ने कुनै योजना छ ?</td></tr>
<tr><td colspan="4">१५.२ सबै प्रभावित समुदायहरुलाई(नियमितरुपमा) विपद र राहत/सहयोगको बारेमा जानकारी गराइसकेका छन्?
छन् □ छैनन् □</td></tr>
<tr><td colspan="4">१५.३ के समुदायमा व्यवस्थापन समिति गठन भएको छ ? छ □ छैन □</td></tr>
<tr><td colspan="4">यदि अन्य थप केही भएमा</td></tr>
</table>

अनुसूची ४ वडामा रहने न्युनतम खोज उद्दार सामग्री विवरण

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण

पत्र संख्या: ०७७/०७८
चलानी नं.: ८३३

बबरमहल, काठमाडौं
नेपाल ।

श्री प्रमुख जिल्ला अधिकारीज्यूहरू, सबै ।

मिति: २०७८।०३।१५

विषय: वडामा रहने न्यूनतम् खोज उद्दार सामग्री सम्बन्धमा

प्रस्तुत विषयमा मिति २०७८।०३।०२ गते माननीय गृहमन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा बसेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथ व्यवस्थापन राष्ट्रिय कार्यकारी समितिको बैठकले गरेका निर्णयहरू कार्यान्वयनका सन्दर्भमा यहाँ यस प्राधिकरणको च.नं. ८२५ मिति २०७८।०३।१५ को बोधार्थ पत्र प्राप्त भएकै छ । ती निर्णयहरू कार्यान्वयनका सन्दर्भमा वडास्तरमा रहनुपर्ने खोज तथा उद्दारका लागि आवश्यक न्युनतम् सामग्रीको सूची निम्नानुसार रहेको व्यहोरा निर्णयानुसार अनुरोध छ-

सि. नं.	विवरण	थान	कैफियत
१	स्ट्रेचर	१	
२	बाल्टी	५	
३	डोरी	२०० मिटर	नाइलोन
४	सेफ्टी हेल्मेट	५	गुणस्तरीय
५	कन्तरी	२	
६	आँसी, हँसिया	२	
७	गैंती	२	
८	कोदालो, बेल्चा	२/२	
९	हलखुडाको काकी	२	
१०	हाते आरी	२	
११	लिभर	२	ठूलो
१२	घन	२	
१३	टर्चलाईट तथा हेडलाइट	४	
१४	सिढी	केही	
१५	प्राथमिक उपचार सामग्री	-	
१६	अन्य सामग्री	-	स्थानगत आवश्यकता अनुसार थपघट हुन सक्ने

वेदनिधि खनाल
उपसचिव

बोधार्थ:
श्री गृह मन्त्रालय, विपद् तथा द्वन्द्व व्यवस्थापन महाशाखा ।

अनुसुचि ५ : गढी गाउँपालिकाको नव-निर्वाचित पदाधिकारीहरुको विवरण

सि. नं	नाम थर	पद	सम्पर्क नं.
१	आस नारायण चौधरी	गा.पा. अध्यक्ष	९८५२०२७५९३
२	अनिता कुमारी शाह	गा.पा. उपाध्यक्ष	९८६२२०२०५३
३	प्रदिप कुमार चौधरी	१ न. वडा अध्यक्ष	९८४२०९९०४२
४	प्रभाकार माझि	२ न. वडा अध्यक्ष	९८५२०४६८५२
५	कुशेस्वर यादव	३ न. वडा अध्यक्ष	९८४२२३८२७१
६	रामशेवक साहु टेली	४ न. वडा अध्यक्ष	९८११०१५४६१
७	चन्द्र कुमार सर्दार	५ न. वडा अध्यक्ष	९८०४३६४६१९
८	सदानन्द उराव झाँगर	६ न. वडा अध्यक्ष	९८४२४०५५२३
९	राधा कुमारी ऋषिदेव	का.पा. सदस्य	९८२६३७११९६
१०	उमादा कुमारी मेहेता	का.पा. सदस्य	९८२९३३५७२८
११	सानो देवी उराव	का.पा. सदस्य	९८०७३८११२९
१२	निलम कुमारी ऋषिदेव	का.पा. सदस्य	९८२५०८९८५५
१३	राम सेवक शर्मा खत्वे	का.पा. सदस्य	९८००९०६३०८
१४	श्याम नारायण माझि	का.पा. सदस्य	९८६२३०१९१७
१५	लक्ष्मी कुमारी चौधरी	१ न. वडा सदस्य	९८२४३९७९४४
१६	पुनम कुमारी चौधरी (शर्मा)	१ न. वडा सदस्य	९८०४०९२३५५
१७	मुसलिम मिया	१ न. वडा सदस्य	९८४२०३७४१४
१८	जनकलाल चौधरी	१ न. वडा सदस्य	९८४२२२७३९७
१९	नानि माया धिमाल चौधरी	२ न. वडा सदस्य	९८२४३९६९४१
२०	फुदन देवी ऋषिदेव	२ न. वडा सदस्य	९८०४०७९७३३
२१	उपेन्द्र प्रशाद यादव	२ न. वडा सदस्य	९८०४३५८११५

२२	देव नारायण मण्डल	२ न. वडा सदस्य	९८००९२६६०८
२३	इन्द्रा देवी ऋषिदेव	३ न. वडा सदस्य	९८०७०५१३८५
२४	सुन्दरलाल चौधरी	३ न. वडा सदस्य	९८२७३४७३७८
२५	उमेश साहु	३ न. वडा सदस्य	९८०७०४२४२५
२६	बिमला कुमारी उराव	४ न. वडा सदस्य	९८२३०७१५४९
२७	हरि प्रशाद महतो	४ न. वडा सदस्य	९८०४३१८९४९
२८	बलिराम माझि	४ न. वडा सदस्य	९८२०३९१७४४
२९	सम्री कुमारी गुरुङ	५ न. वडा सदस्य	९८१९००७७४६
३०	रसिद खान	५ न. वडा सदस्य	९८२४३६३९९०
३१	श्याम कुमार यादव	५ न. वडा सदस्य	९८११०५९६८६
३२	महावती ऋषिदेव	६ न. वडा सदस्य	९८०५३६११५२
३३	ताराचन्द्र यादव	६ न. वडा सदस्य	९८०५३०७१६२
३४	योग नारायण चौधरी	६ न. वडा सदस्य	९८११०१३१९०